

ความชอบธรรมของการคดโกง

เมื่อมีการกระทำอย่างหนึ่งเกิดขึ้น โดยที่มันเป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม การกระทำเช่นนั้นจะต้องถูกตัดสินว่า ชอบธรรมหรือไม่ชอบธรรม ดังนั้น ในบทนี้จะขอพิจารณาดังปัญหาที่สำคัญซึ่งปัญหาหนึ่ง นั่นคือปัญหาของความชอบธรรม กล่าวคือ การคดโกงที่เกิดขึ้นในแต่ละเหตุการณ์เป็นการกระทำที่ชอบธรรมหรือไม่ และ ถ้าชอบธรรมแล้วควรจะใช้หลักใดบ้าง หรือ การคดโกงที่เกิดขึ้นควรจะชอบธรรมทุกกรณีหรือไม่ เนื่องจากการกระทำส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับกฎหมาย และ นโยบายของรัฐ ดังนั้นปัญหานี้จึงเป็นปัญหาการเมือง และ ปัญหายังเกี่ยวข้องกับ ทัศนะทางการเมือง, ความเป็นอยู่, หลักในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องการเมืองแล้ว ปัญหายังเป็นปัญหาทางศีลธรรม นั่นคือ การตัดสินการกระทำว่าดี หรือ ชั่ว หรือเหตุผลที่พวกคดโกงใช้อย่างนั้นเป็นเรื่องของศีลธรรม เป็นต้น

การคดโกงเป็นการกระทำที่ชอบธรรมหรือไม่ ปัญหานี้มีนักวิจารณ์หลายท่านต่างก็พยายามที่จะตอบหรือให้เหตุผลไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งเหตุผลเหล่านั้นก็อาจมีค่าควรที่จะรับฟังไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อนานเหล่านี้จะให้เหตุผลน่าฟัง นั่นก็ไม่ได้หมายความว่า จะไม่มีข้อโต้แย้งใด ๆ ที่อาจหักล้างการกระทำของพวกเขาอาจจะไม่ชอบธรรม ฉะนั้นจะเห็นว่า การคดโกงที่เกิดขึ้นต่างเวลากัน แต่อาจหักล้างการกระทำนั้นอาจจะใช้ไม่ได้ผล ฉะนั้นเพื่อความเข้าใจในเรื่องนี้ จึงขอแบ่งเป็น 2 พวกใหญ่ ๆ คือ

(1) พวกที่เชื่อว่า การคดโกงเป็นการกระทำที่ชอบธรรมเสมอกล่าวคือ การคดโกงตามที่เห็นหลักการที่เสนอไว้แล้ว จะต้องชอบธรรม อย่างไรก็ตาม หลักการที่นำมาอ้างความชอบธรรมของการคดโกง แต่ละคนก็มีความเห็นต่างกัน และ การอ้างเช่นนั้นได้แก่ ความยุติธรรม, หลักศีลธรรมของส่วนรวม ฯลฯ

(2) พวกที่เชื่อว่า การคดโกงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบธรรม กล่าวคือ การคดโกงเช่นนั้นจะก่อให้เกิดผลเสียต่อการปกครองหรือทำให้เกิดความเสียหายที่จะต่อต้านกฎหมายอยู่ตลอดไป และ ทำให้สังคมชาดระเบียบ เป็นต้น.

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ปัญหาอาจโยงไปถึงเรื่อง พันธ ทางการเมือง (Political Obligation) นั่นคือ ประชาชนต้องมีหน้าที่เชื่อฟังกฎหมาย เพราะการเชื่อฟังกฎหมายทำให้สังคมเกิดความเรียบร้อย และความสงบสุข ฉะนั้นการเชื่อฟังกฎหมายจึงถือว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตามปัญหานี้ก็นำไปสู่ปัญหาของการคือแพ่งได้ เพราะพวกคือแพ่งไม่เชื่อว่าบุคคลจะต้องมีหน้าที่เคารพกฎหมายตลอดเวลา หรือไม่เชื่อว่า การเคารพกฎหมายทุกกรณีเป็นสิ่งสำคัญ ฉะนั้น พวกคือแพ่งจึงต้องหาเหตุผลหรือข้ออ้างเพื่อมาลบล้างหน้าที่อันนี้ แม้จะมีข้ออ้างว่าการกระทำเช่นนั้นถูกต้อง แต่ความหมายของคำว่า " ถูกต้อง " (Rightness) นั้นมีอยู่หลายชนิด และยังหาข้อยุติในเรื่องนี้ได้ไม่จางนัก โดยความเข้าใจของกันทั่วไป สิ่งที่ยุติธรรมหรือถูกต้องนั้นถือเอาเสียงข้างมากเป็นหลัก แต่ความยุติธรรมตามเสียงข้างมากบางครั้งย่อมผิดพลาดได้ เช่น ในรัชกาลที่ 5 พระองค์ทรงเลิกทาส และทำไปเพื่อส่วนรวม ความคิดเช่นนั้นเป็นความคิดของพระองค์เอง การเลิกทาสในขณะนั้น พวกนายทาสและทาสอาจจะไม่เห็นด้วย ฉะนั้นเสียงข้างมากอาจจะคัดค้านบางเรื่องใดถูกต้อง แต่ก็ไม่ใช้ทุกเรื่องตลอดเวลา และความคิดของบุคคลเดียวอาจจะถูกต้องได้เป็นบางครั้งแต่ไม่ทุกกรณี ปัญหาจึงมีอยู่ว่า เหตุผลของใครจะถูกต้องที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด ดังนั้น ในเรื่องนี้จะชี้ให้เห็นถึงขอบเขตของการอ้างเหตุผลที่บุคคลใช้กับการคือแพ่งว่าเป็นสิ่งชอบธรรม เพราะเขาเชื่อว่า การคือแพ่งไม่ใช่สิ่งที่ชอบธรรมเสมอไป หากการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยแล้ว ไม่ใช่ว่าการคือแพ่งจะต้องชอบธรรมเสมอ หรือการกระทำนั้นต้องเป็นปัจจัยที่สำคัญหรือจำเป็นต่อการระบอบการปกครองนี้ และตราบิทธิประเทศใดปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยแล้วรัฐจะต้องเปิดโอกาสใหม่ช่องทางที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อแก้ไขสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้เสมอ และหน้าที่ในการเชื่อฟังกฎหมายนั้นก็ยังเป็นสิ่งสำคัญต่อการปกครองเช่นนี้เสมอ

เพื่อให้เข้าใจในเรื่องนี้ ขอให้เรามาพิจารณาถึงเหตุผลของทั้งสองฝ่าย คือ

1. การคือแพ่ง คือ การกระทำที่ชอบธรรม
2. การคือแพ่ง คือการกระทำที่ไม่ชอบธรรม

ก. การค้ำประกันการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรม

นักวิจารณ์เห็นว่า การค้ำประกันชอบธรรมนี้มีความคิดเห็นไวต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจ
ทุกแง่ทุกมุม จึงขอเสนอความคิดของแต่ละท่านไว้ดังนี้

1. จอห์น ราวล์ส (John Rawls)¹

จอห์น ราวล์ส ได้พูดถึงการค้ำประกันในระบอบประชาธิปไตย และถือว่าการค้ำประกันต้อง
เป็นเรื่องของการเมือง ที่อาจหลักความยุติธรรมของสังคม เพื่อเตือนให้รัฐได้ทบทวนนโยบายหรือเป็น
การเตือนให้รู้ว่า หลักที่ใช้เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในสังคมยังไม่ดีพอ ฉะนั้นหากค้ำประกันจะทำให้ค้ำ
เมื่อ

- (1) เพื่อความยุติธรรมของคนส่วนรวม
- (2) เพื่อใหม่การจัดระเบียบและเงื่อนไขในสังคมให้ดีขึ้น
- (3) ต้องเป็นการกระทำที่มีลักษณะทางการเมือง

นอกจากนี้ ราวล์สยังถือว่า การให้เหตุผลของการค้ำประกันต้องอาศัยทฤษฎีพันธ ทางการเมือง
(Theory of Political Oligation) และความยุติธรรม (Justice) ซึ่งเป็น
หลักของทฤษฎีพันธทางการเมือง และเขายอมรับว่า ความหมายของความยุติธรรมในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ย่อมได้มาจากทฤษฎีสัญญาประชาคม (The Social
Contract Theory) และหลักความยุติธรรมนี้จะต้องเป็นหลักที่จัดระเบียบในสังคม ซึ่งหลัก
นี้มีความว่า " บุคคลเกิดมาจะต้องมีเสรีภาพเท่าเทียมกัน " นอกจากนี้ หลักนี้ยังเป็นหลักควบคุมความ
สัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถาบัน และยังใช้ในการกำหนดหน้าที่โดยธรรมชาติ ตลอดจนพันธะต่างๆใน
สังคมและหลักความยุติธรรมจะต้องเกิดจากการที่บุคคลในสังคมใดตกลงกันเอง

หลักความยุติธรรมที่เขาได้พูดถึงมี 2 หลัก คือ

- (1) ทุกคนต้องมีเสรีภาพที่สอดคล้องกับเสรีภาพของบุคคลอื่น

---

¹ John Rawls, " The Justification of Civil Disobedience, " in Moral Problems, ed. by James Rachel. (New York : Harper & Row, 1971), pp. 126-140.

(2) ต้องกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในสังคมให้เสมอภาคกัน

ฉะนั้น สังคมจะต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักความยุติธรรม 2 หลักนี้จึงจะถือว่ายุติธรรม นอกจากนั้น รอลด์ซิงไคท์พูดถึง กฎหมายที่ไม่ยุติธรรมที่เกิดจากกระบวนการยุติธรรมในกฎหมาย และ เขาได้แสดงเหตุผลไว้มาก การสร้างสังคมที่ยุติธรรมต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ ประการแรก คนในสังคม ต้องตกลงในเรื่อง หลักแห่งความยุติธรรมขั้นมูลฐานก่อน ต่อมาสร้างกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยเลือก กฎหมายรัฐธรรมนูญที่สอดคล้องกับหลักความยุติธรรมนั้น และประการสุดท้าย ต้องมีสถาบันที่ยุติซึ่งทำหน้าที่หลักการนั้น เพื่อบัญญัติกฎหมายออกมาใช้บังคับ และให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ยุติธรรมนั้น เพราะว่าเรามีหลักการที่สอดคล้องกับความยุติธรรมแล้ว ในขณะที่เดียวกันอาจจะมีสิ่งที่ไม่ยุติธรรม ใค้ก็คือ กระบวนการทางการเมืองไม่สามารถให้หลักคำประกันว่า กฎหมายที่บัญญัติภายใต้กฎหมาย รัฐธรรมนูญที่สอดคล้องกับหลักความยุติธรรมจะต้องชอบธรรมหรือถูกต้อง เขาได้ยกตัวอย่างต่างๆดังนี้ เช่น กรณีของการแบ่งอย่างยุติธรรม การกระทำเช่นนั้นมักจะทำให้ไปสู่ผลที่ถูกต้อง อย่างเช่น การแบ่ง ชนม์เล็ก และคนคดให้เอาชิ้นสุดท้าย แต่มือกกรณีหนึ่ง เพราะว่าแบ่งเท่ากัน ผลที่ได้รับอาจจะไม่ยุติธรรม นั่นคือ การเล่นการพนัน

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย นอกจากหลักความยุติธรรม, กฎหมายรัฐธรรมนูญ และการบัญญัติกฎหมายแล้ว ยังมีเสียงข้างมากที่ใช้ในการตัดสินใจ และรอลด์ซิงไคท์ เชื่อว่า เราจะยอมรับว่า สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งดี แต่เขาก็ให้ข้อคิดเห็นว่า หลักเสียงข้างมากอาจจะเป็นสิ่งจำเป็น แต่อาจจะใช้ผิดได้ หรือบัญญัติกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมได้ แต่อย่างไรก็ตาม หลักการต่างๆจะต้องขึ้นอยู่กับหลักความยุติธรรมขั้นมูลฐาน และเขาเห็นว่า พวกค่อแห่งอาจจะอ้างหลักการมูลฐานนี้ต่อต้านกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมได้ นั่นคือ

กฎหมายรัฐธรรมนูญที่ยุติธรรมไม่ได้ให้หลักคำประกันว่า จะต้องบัญญัติกฎหมายที่ยุติธรรมได้ และในขณะที่เดียวกัน พวกเราต้องมีหน้าที่ หรือพันธะในการปฏิบัติตามเสียงข้างมาก (คราว โคที่ไมทำเกินขอบเขต) ที่จริงแล้วมันก็ไม่ใช่ว่าจะต้องมีหน้าที่หรือพันธะที่จะต้องทำตามเสียงข้างมากที่ถือว่าเสียงนั้นต้องยุติธรรมในตัวเอง การมีสิทธิบัญญัติกฎหมายให้ว่าการตัดสินใจจะ

ต้องถูกต้อง และในขณะที่ประชาชนต้องยอมรับการตัดสินใจตามอำนาจประชาธิปไตย เขาไม่ต้องการยอมรับนักโต และถ้าการตัดสินใจของกันส่วนมากไม่ยุติธรรมเกินไป ประชาชนอาจจะใช้การคือ แพงโต¹

ทั้งนี้เพราะ " เราไม่จำเป็นที่จะต้องยอมรับการกระทำของกันส่วนใหญ่อย่างไม่มีเงื่อนไข หรือเป็นการยอมเสียเสรีภาพของพวกเราและของกันอื่น " ² จากข้อคิดเห็นข้างต้นที่โตเสนอมานั้น รอลส์ มีความเป็นห่วงว่า แม้ประชาชนจะโคตกลองหลักความยุติธรรม ตลอดจนการกระทำที่สอดคล้องกับหลัก การนั้นแล้ว แต่อาจมีปัจจัยอื่นที่ทำให้เกิดความไม่ยุติธรรมในสังคม คือ ประการแรก กระบวนการ ทางการเมือง และประการที่สอง คือ เสี่ยงข้างมาก สิ่งแรกคือ วิธีการทางการเมืองอาจจะก่อให้เกิด ความไม่ยุติธรรม และประการหลัง คือ แม้เราจะยอมรับเสี่ยงข้างมาก หรือการตัดสินใจของกัน ญ่มากเป็นเหตุในการตัดสินใจหา ก็ไม่ได้นิยามความว่า เสี่ยงเหล่านั้นจะต้องตัดสินใจถูกต้องทุกกรณี อาจจะมีการตัดสินใจผิดได้ในบางครั้ง

การคือแพงตามความเข้าใจของ รอลส์ มีว่า การกระทำนี้คือ การกระทำแบบส่วนรวม, ไม่ใช่ความรุนแรง, และอาศัยมโนธรรม เพื่อต่อต้านกฎหมายหรือนโยบายต่างๆของรัฐบาล การคือ แพงจะชอบธรรมโคตกลองยึดหลักศีลธรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม และความดีส่วนรวม (Public good) แต่หลักศีลธรรมที่เขาพูดถึงนี้ ไม่ใช่หลักศาสนาเพราะ

การคือแพงในระบอบประชาธิปไตย คือ การอ้างหลักความยุติธรรมซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐาน ที่ จะก่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างเต็มใจของมนุษย์ที่มีเสรี และความคิดของสังคมทั้งหมดต้อง ถูกแสดงไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการตีความตามหลักนั้น การอ้างโคตกลองหลักศีลธรรม แพงการดำเนินชีวิตในสังคมนี้ การคือแพงจึงเป็นการกระทำทางการเมืองไม่ใช่ศาสนา³

¹ Ibid., p.131.

² Ibid.

³ Ibid., p.133.

การอ้างที่เป็นไปตามหลักการนี้ เขาได้พูดไว้ใน 3 ลักษณะ คือ

1. การถือแพ่งจะทำได้เมื่อ พวกเขาได้ทำตามกฎหมายที่กำหนดไว้แล้ว แต่ถูกปฏิเสธ และมีความสันทัดที่จะใช้วิธีการธรรมดาแล้ว ฉะนั้น มันจึงเป็นวิธีการสุดท้ายที่จะใช้แก้ไขกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมอย่างรุนแรง
2. การถือแพ่งจะทำได้เมื่อมีการละเมิดหลักแห่งความยุติธรรม นั่นคือ หลักแห่งความเสมอภาคในเสรีภาพ (Principle of equal liberty) และหลักคุ้มครองความเสมอภาคแห่งโอกาส (Principle of open offices which protects equality of opportunity) ซึ่งถือว่าเป็นหลักพื้นฐานของสังคม
3. การถือแพ่งจะทำได้เมื่อผู้ต่อต้านเชื่อว่า ทุกคนได้รับความไม่ยุติธรรมในระดับเดียวกัน นั่นคือ เมื่อประชาชนได้รับความไม่ยุติธรรมในเรื่องเดียวกัน พวกเขาไม่มีสิทธิ์ที่จะต่อต้าน เช่น รัฐไม่ยอมรับเสรีภาพของบุคคลเท่าเทียมกัน หรือไม่เปิดโอกาสให้บุคคลมีเสรีภาพทางการค้า เป็นต้น ทั้งนี้ จะเห็นว่า ตามทัศนะของรอลส์เชื่อว่า ในระบอบประชาธิปไตยจะต้องมีหลักแห่งความยุติธรรมที่เป็นบรรทัดฐานเบื้องต้นของการปกครอง ซึ่งหลักนี้เกิดจากข้อตกลงของบุคคลในสังคมทั้งหมด และหลักนี้ต้องเป็นพื้นฐานของสังคม เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ, การตีความในกฎหมาย, การบัญญัติกฎหมาย ตลอดจนเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นที่จะจัดระเบียบในสังคม เป็นต้น และการถือแพ่งจะทำได้ เมื่อรัฐละเมิดหลักการนี้ และการอ้างหลักการนี้ขอมขอบธรรม

ในตอนท้าย รอลส์ ได้พูดถึงการตัดสินใจว่า การตัดสินใจการถือแพ่งต้องมาจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมด ไม่ใช่มาจากศาลสูงสุด, สถาบันนิติบัญญัติ หรือประธานาธิบดี ฉะนั้นถ้าประชาชนเหล่านั้นถือว่าการกระทำดังกล่าวคือ กบฏความวุ่นวาย การถือแพ่งต้องชอบธรรม

2. มาร์ติน ลูเธอร์ คิง (Martin Luther King)

คิงเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งที่ทำให้การถือแพ่งได้สำเร็จ เขาเป็นผู้นำเอาทฤษฎีกฎธรรมชาติดั้งเดิม (Natural Law Theory) มาใช้ กล่าวคือ เขาอธิบายว่ามีสิ่งหนึ่งที่ดีกว่าหลักแห่งกฎหมาย หลักนี้คือ กฎศีลธรรมหรือกฎหมายพระเจ้า (Moral Law or Law of God) กฎหมายใดที่ขัดต่อกฎนี้ถือว่า เป็นกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม และ Burton M. Leiser ได้กล่าวไว้ว่า

ถึงขั้นที่ว่า กฎหมายที่เขาละเมิดนั้นถือว่าเป็นกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมและ กฎหมายที่ไม่ยุติธรรม ก็ไม่ใช่กฎหมายอีกต่อไป กฎหมายที่ไม่ยุติธรรม คือ กฎหมายที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยขัดต่อกฎศีลธรรม กฎแห่งพระเจ้า หรือ กฎธรรมชาติซึ่งเป็นการ " บิดเบือนความจริง และทำลายบุคคลิกภาพ " และผลก็คือบุคคลให้เหมือนวัตถุ และอีกอย่างหนึ่งก็คือ กฎหมายที่คนส่วนรวมบัญญัติขึ้นเพื่อคนส่วนน้อย เราจะไม่ใช่กับคนส่วนใหญ่ก็ตาม มันก็เป็นกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม และไม่สอดคล้องกับกฎแห่งพระเจ้า หรือกฎแห่งธรรมชาติ เพราะในกรณีเช่นนั้น คนส่วนน้อยไม่มีส่วนในการบัญญัติกฎหมาย คือ พวกนั้นไม่มีสิทธิในการออกเสียง¹

นอกจากนี้ ถึงที่สุดแล้วในตอนที่เขาได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ ที่เมืองออสโล ในปี ค.ศ. 1964ว่า

เราจะไม่เชื่อฟังกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม หรือ ยอมทำในสิ่งที่ไม่ยุติธรรม พวกเราคงทำสิ่งนี้ด้วยความสงบ, เบิกเผย, และชื่นชม เพราะจุดประสงค์ของพวกเราคือ ความสงบสุขของสังคม พวกเราจะพยายามชักชวนด้วยคำพูด แต่ถ้ามักพูดของพวกเราใช้ไม่ได้ผลพวกเราก็จะชักชวนโดยการกระทำ พวกเราเต็มใจเสมอที่จะเจรจา และ แสวงหาข้อยุติด้วยการประนีประนอมที่ยุติธรรม และพวกเราก็คงพร้อมที่จะได้รับทุกข์เมื่อถึงคราวจำเป็น แม้จะเป็นการเสี่ยงด้วยชีวิตของเราเพื่อให้ปรากฏความจริงออกมาตามที่เรากำลังต้องการ²

นอกจากนี้ จะเชื่อในเรื่องกฎแห่งพระเจ้า, การไม่ใช่ความรุนแรงเป็นวิถีทางในการต่อสู้แล้ว เขายังคิดว่า มโนธรรม (Conscience) เป็นสิ่งสำคัญอีกด้วย โดยกล่าวว่า

ข้าพเจ้าขออ้อมรับว่า บุคคลที่ทำลายกฎหมายฉบับหนึ่งนั้น ก็เพราะมโนธรรมของบุคคลนั้นบอกเขาว่า มันไม่ยุติธรรม และ พร้อมที่จะรับโทษแม้จะถูกจับไปขัง ทั้งนี้เพื่อจะเป็นการเร่งเร้ามโนธรรมของสังคมใหม่ต่อความไม่ยุติธรรมนั้น และการกระทำเช่นนั้นนี้คือชื่อว่า เป็นการเคารพ

¹ Burton M. Leiser, " Civil Disobedience, " in Liberty, Justice And Moral, 2d ed. (New York : Macmillan Publishing Co., 1979), p.349.

² Carl Cohen, Civil Disobedience, (New York: Columbia University, 1971), p.40.

กฎหมายอย่างอื่น

กล่าวโดยสรุป การถือแห่งของ ถึง กับของ รอลสันมีข้อแตกต่างและ เหมือนกันบ้าง คือ

(1) ต้องมีกฎ ๆ หนึ่งที่เป็นกฎแห่งความยุติธรรม หรือ กฎศีลธรรมของสังคม แต่กฎนี้ ตามทัศนะของ ถึง น่าจะเป็นกฎที่ไม่ได้เป็นหลักแห่งกฎหมาย นั่นคือกฎที่อยู่เหนือระบบหลักแห่งกฎหมาย ซึ่งอาจจะถือว่าเป็นกฎแห่งธรรมชาตินี้ หรือ กฎแห่งพระเจ้า แต่ของรอลสัน กฎนี้ต้องเป็นหลักแห่งกฎหมาย คาย

(2) การตัดสินว่ากฎหมายใดขัดต่อกฎศีลธรรมนั้น อาศัยมโนธรรมของผู้ตัดสิน แต่ของ รอลสัน เติ้งจะใช้มโนธรรมเป็นคำตัดสิน แต่ต้องยึดหลักแห่งความยุติธรรม ที่เป็นที่เข้าใจในสังคม

ปัญหาของ ถึง มีอยู่ว่า การถือแห่งของ เขาจะชอบธรรมก็ตามแต่การอ้างหลัก หรือ กฎที่ อยู่ภายนอกหลักกฎหมายจะใช่หรือไม่ หรือ อาจจะถามต่อไปอีกได้ว่า เขาเรียกกฎแห่งพระเจ้าได้อย่างไร ซึ่งเรื่องนี้จะขอนำไปพูดในตอนต่อไป

(3) เร็กซ์ มาร์ติน (Rex Martin) ²

เร็กซ์ มาร์ติน ได้พูดถึงเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการถือแห่งชอบธรรมไว้ 6 ประการดังนี้

(1) ประชาชนต้องไม่ละเมิดกฎหมาย เพื่อต่อต้านอำนาจรัฐซึ่งอยู่เบื้องหลังกฎหมายนั้น กล่าวคือ ประชาชนไม่ปรารถนาที่จะล้มล้างรัฐบาล หรือ หลักแห่งกฎหมาย

(2) ประชาชนต้องยอมรับว่ากฎหมายที่พวกเขากำลังต่อต้านนั้น ถึงแม้จะไม่ยุติธรรม ก็มาจากกระขอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ "กฎหมายของประเทศ " (Law of Land)

(3) ประชาชนต้องไม่ตั้งใจที่จะทำให้เกิดการกระทำของพวกเขาเป็นเหตุให้ ระบอบการ ปกครองอื่นมาแทนที่ระบอบประชาธิปไตย

(4) ประชาชนไม่เพียงแต่จะทำโดยไม่หวังผลประโยชน์ส่วนตัว แต่ยังต้องทำเพื่อ ผลประโยชน์ของส่วนรวม , ความยุติธรรม , ประโยชน์ของสังคม และ สิทธิมนุษยชน

(5) การขัดขืนกฎหมาย ประชาชนมีความปรารถนาที่จะไม่ใช้ความรุนแรง และ ไม่ มีความตั้งใจที่จะทำร้ายบุคคลอื่น และ ก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคล

¹ Joseph Gerard Brennan, Ethic and Moral, (New York: H Harper & Row, 1973), p.326.

² Ibid., p.327.

(6) ประชาชนการไม่เชื่อฟังกฎหมาย อย่างเปิดเผย และมีเจตนาชั่ว ต้องเต็มใจที่จะรับการลงโทษ ซึ่งเกิดจากผลการกระทำของพวกเขาเอง

ตามทัศนะของ เร็กซ์ มาร์ติน เชื่อว่า การคัดค้านจะทำให้เกิดเมื่อมีเงื่อนไข 6 ประการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนข้ออ้างที่น่ามาใช่ ก็คือความดีของส่วนรวม, ความยุติธรรม, ประโยชน์ของสังคม และสิทธิมนุษยชน และ การกระทำนี้ ต้องยึดมั่นในหลักแห่งกฎหมาย ตลอดจนยอมรับโทษโดยไม่ต่อต้าน และต้องไม่ใช่ความรุนแรง วัตถุประสงค์ที่เขาเสนอมานั้น ถูกลงไปแล้ว ก็ไม่ต่างจาก 2 ทานแรก อย่างไรก็ตาม เขาก็ไม่ได้ให้รายละเอียดมากนักว่า จะอ้างหลักการเหล่านั้นอย่างไรหรือ ในสถานการณ์เช่นไร จึงจะชอบธรรม

นอกจาก 3 ทาน ดังได้กล่าวมาแล้ว ยังมีนักคิดคนอื่น ๆ ที่เห็นว่ากรคัดค้าน สิ่งชอบธรรม แต่เหตุผลที่น่ามาอ้าง ก็มีส่วนที่เหมือนกัน เช่น อ้างเหตุผลโดยยึดหลักแห่งความยุติธรรมในสังคม หรือความดีของสังคม หรือ กฎแห่งธรรมชาติ บุคคลที่มีทัศนะดังกล่าวมานี้ อาจเรียกว่า " นักทฤษฎีแห่งกฎธรรมชาตินิยม " (Natural-Law Theorist) และไลเซอร์ ได้พูดถึงพวกนี้ว่า

คือบุคคลที่เชื่อในลัทธิ สิทธิธรรมชาตินิยม, หลักแห่งความยุติธรรม และ สิทธิต้องเป็นสิ่งที่ประจักษ์แจ้งในตัวเอง (Self-evident) และสิ่งที่กล่าวมานั้น บุคคลที่มีเหตุผลสามารถจะเข้าใจมันได้ และ หลักการที่ไม่สอดคล้องกับหลักการที่วางนั้นจะไม่ใช้กฎหมายอีกต่อไป และไม่ผูกมัดต่อบุคคลใด ๆ เลย ตามข้อเท็จจริงแล้วกฎหมายนั้นขัดต่อกฎแห่งธรรมชาตินิยม หรือ สิทธิโดยธรรมชาตินิยมของมนุษย์ ¹

และสิ่งประจักษ์แจ้งในตัวเองอีกอย่าง คือ ในคำประกาศอิสรภาพของอเมริกา ก็ได้พูดถึงเรื่องนี้ว่า " ความจริง " เป็น " สิ่งที่ประจักษ์แจ้งในตัวเอง " คือ ทุกคนถูกสร้างใหม่ความเสมอภาค และผู้สร้างเขามากได้ใหญ่สมบัติศักดิ์ศรีมาด้วย นั่นคือ สิทธิต่างๆ สิทธิเหล่านี้ ได้แก่ ชีวิต, อิสรภาพ และการแสวงหาความสุข ²

สิทธิที่กล่าวมานี้ รัฐจะต้องเป็นผู้รักษาไว้ และเมื่อใดที่รัฐละเมิดหรือพยายามจะทำลายสิทธิเหล่านั้น

¹ Leiser, " Civil Disobedience, " p.348.

² Ibid., p.347.

ประชาชนมีสิทธิที่จะอำนาจอกลับกันมา สิทธิเช่นนี้ ล็อค เรียกว่า " สิทธิปฏิวัติ " ฉะนั้น เมื่อใคร
 ก็คือแห่งอำนาจเหตุผลของการก่อแห่งเช่นนี้ เราจะจัดว่าเป็นพวกนักทฤษฎีแห่งกฎธรรมชาติ เมื่อใดที่
 พวกก่อแห่งอำนาจหลักการณ์แล้ว สิ่งที่เขาจะต้องเผชิญนั้น ก็ปัญหอะไรบางอย่าง ในเรื่องนี้จะขอนำ
 ความคิดเห็นของ 2 ท่านมาแสดง คือ เบอส์ตัน เอ็ม.โลเชอร์ กับ คาร์ล โดเซน เพื่อชี้ให้เห็นข้อ
 ขบพร่องของการอ้างแบบ

ก. ทัศนะของ เบอส์ตัน เอ็ม.โลเชอร์¹

โลเชอร์ ได้พูดถึงข้อบกพร่องของการอ้างกฎแห่งธรรมชาติไว้ 3 ข้อ คือ

1. เมื่อวิเคราะห์ถึงขั้นสุดท้าย ข้อบกพร่องของทฤษฎีกฎเทวสิทธิ์ (Divine-Law Theory) ก็ยังมีอยู่ในทฤษฎีกฎแห่งธรรมชาติ ปัญหานี้ก็คือ ปัญหาทวิวิทยา กล่าวคือ มีใครบ้าง
 ที่รู้ว่า เมื่อใดกฎหมายที่บัญญัติโดยมนุษย์สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับกฎธรรมชาติ ประการแรกเรา
 ต้องรู้ว่ากฎธรรมชาติคืออะไร หรือพูดว่าอะไร หรือต้องการอะไร อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่า นักทฤษฎี
 นี้จะยืนยันว่า หลักก็คือ " สิ่งที่ประจักษ์แจ้งในตัวเอง " ต่อทุกคนที่สัมผัสเหตุผล มันก็ยังดูเหมือนว่าจะ
 สามารถโต้แย้งได้ทั้งเนื้อหาและการใช้ในกรณีเฉพาะ ยกตัวอย่างเช่น ถึงแม้จะมีคนหนึ่งเชื่อว่า พระ
 เจอร์จที่ 3 (George III) แห่งราชวงศ์อังกฤษเป็นคนไร้เหตุผล (พระองค์อาจจะเป็นอย่างจริง
 อย่างนั้นก็ได) มันก็เป็นจริงที่ว่า ในช่วงที่มีการปฏิวัติของอเมริกา อย่างน้อยก็มีบุคคลหนึ่งที่ไม่เห็น
 " ความจริง " ที่กำหนดอยู่ในคำประกาศอิสรภาพของอเมริกาว่า เป็นสิ่งที่ประจักษ์แจ้งในตัวเอง
 นอกจากพระองค์ท่านแล้ว ก็มีบุคคลอื่นที่มีความซื่อสัตย์ต่อพระองค์ ซึ่งอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรแห่ง
 อังกฤษ และในอาณานิคมของอเมริกาก็ไม่เชื่อว่าหลักการต้องเป็นอย่างนั้น และยอมรับสิ่งเหล่านั้น
 เหมือนอย่างที่นักปฏิวัติอเมริกาเชื่อ

2. ทฤษฎีกฎแห่งธรรมชาติทุกทฤษฎีเหมือนจะให้ความสำคัญในการปกครองรัฐ และกฎหมาย
 ของรัฐ ไม่มีทฤษฎีกฎแห่งธรรมชาติอันไหนที่ต้องการเห็นการทำลายรัฐเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แมว่ารัฐจะ
 ไร้ความเมตตาและเป็นทรราชย์ และทุกทฤษฎีก็กล่าวว่ามันก็ไม่เปิดโอกาสให้มีการก่อแห่งติดตามมา

¹ Ibid., p. 348.

เพราะ (ตามความนึกของอริสโตเติล) ความผิดเล็กน้อยๆ เมื่อมีมากเข้าเป็นทวีคูณก็สามารถ
จะทำลายสิ่งหนึ่งใด เมื่อไรและภายใต้สถานการณ์อะไรก็ตามที่กฎหมายในมือของตัวเองจะเป็น
การกระทำที่ชอบธรรม แม้จะมีการสมมุติว่า กฎหมายที่บัญญัติโดยมนุษย์จะเป็นสิ่งที่ไม่ยุติธรรมก็ตาม
สิ่งที่ใคร่ทางศีลธรรมหรือทางสังคม จากการชักชวนต้องมีมากถึงขนาดของการเสี่ยงกับการทำลาย
อำนาจอันชอบธรรมด้วยกฎหมายอย่างนั้นหรือ

3. อีกอย่างหนึ่ง สังคมจะต้องทำหน้าที่ และให้ความยุติธรรมอย่างเสมอภาคหรือไม่
ถ้าประชาชนตัดสินโดยตัวของตัวเองว่า กฎหมายใดที่พวกเขาควรเชื่อฟังหรือไม่การเชื่อฟัง และ
ระบบกฎหมายที่มีอยู่จะมีความหมายอยู่หรือไม่ ถ้าประชาชนยังเชื่อว่ามีเสถียรภาพของความถูกต้องแล้ว
แต่พวกเขายังทำตามใจตัวเอง และไม่คำนึงถึงเรื่องความถูกต้อง และถามผู้ที่สนับสนุนใหม่การรวม
โรงเรียนสามารถละเมิดกฎเหล่านั้นได้โดยที่พวกเขาเหล่านั้นได้พิจารณาว่าไม่ยุติธรรมต่อพวกเขา
จะมีหลักการใดบางใหม่ที่จะแยกพวก คอช กลักซ์ กแลน (Ku Klux Klan) * หรือพวกชนชั้น
กลางที่นิยมแยกผิว (Middle-class racists) ออกจากการกระทำที่สอดคล้องกับ " ความ
จริง " ซึ่งเป็น " สิ่งประจักษ์แจ้งในตัวเอง " ต่อพวกเขา และการละเมิดกฎหมายฉบับอื่นๆที่ขัดต่อ
หลักความยุติธรรมของพวกเขาเอง...

พวกเราได้เห็นแล้วว่าในยุคของเรา นี้ ความไม่เจริญย่นลง และถามมีความลึกลับกัน
โดยง่าย และถามมีความปลาบปลื้ม ทนทนถือ การมีกฎหมายป่า นั่นคือ ที่นั้นจะไม่มีความหมายบ้านเมือง และ
มันดูเหมือนจะมีแต่ความมากลัว, ความตาย และการเสื่อมสลาย กฎแห่งธรรมชาตินี้ ถ้ามันมีอยู่มันไม่
เพียงแต่จะบอกว่าการมีกฎหมายฉบับใหม่ไม่ยุติธรรม และถ้าพิจารณาแยกจากกัน ในแง่นามธรรมแล้วก็ไม่
ควรจะให้ความเคารพกฎหมายนั้น นอกจากนั้นกฎแห่งธรรมชาตินี้ยังต้องเป็นแนวทางในการตัดสินของ
คนที่ทำผิดกฎหมายด้วย นั่นคือ กฎแห่งธรรมชาตินี้ต้องบอกว่าจะใช้ในการกระทำใด, ที่ใด และเวลา
ใด และการกระทำนั้นการกระทำหรือไม่ควรทำ โชคร้ายเหลือเกินที่ว่า ไม่มีทฤษฎีแห่งกฎแห่งธรรมชาตินี้
ใด และไม่มีหนังสือที่พูดถึงกฎแห่งธรรมชาตินี้จะให้เหตุผลที่มองเห็นได้ในกรณีที่เกิดขึ้นจริงๆใดเลย

---

* Ku Klux Klan หมายถึง สมาคมลับสมาคมหนึ่ง ในส่วนใต้ของสหรัฐอเมริกาที่
ก่อกบฏประท้วงทหารพวกนิโกร

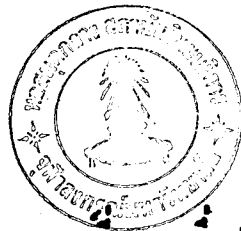
จากทัศนะของ ไคเซอร์ เห็นว่า การอ้างโดยอาศัยกฎหมายแห่งธรรมชาติอาจจะเป็นข้ออ้างที่เป็นนามธรรมจนเกินไป และไม่มีใครที่จะบอกได้ว่ากฎหมายแห่งธรรมชาติคืออะไร หรือมีวิถีไววาวอย่างไร และการอ้างสิ่งที่ยังไม่รู้ใครตรงกันเช่นนั้น อาจจะทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย หรือแต่ละคนอาจจะอ้างตามอำเภอใจ (คือความกฎแห่งธรรมชาติต่างกัน) ทั้งนี้มันก็คือแห่งทั้งหลายจะอ้างโดยอาศัยกฎนี้ เขาเห็นว่ายังไม่เหมาะสม

ช. ทัศนะของ คาร์ล โทเฮน¹

โทเฮน มีความกึกก้องคล้ายกับทัศนะของ ไคเซอร์ นั่นคือ โทเฮน มีความคิดว่า การให้เหตุผลของการคัดค้าน เมื่ออ้างความชอบธรรมในทางกฎหมายไม่ได (Legal System) ก็จะต้องอ้างเหตุผลที่อยู่นอกระบบกฎหมาย นั่นคือ เหตุผลทางศีลธรรม (Moral Justification) แต่เขาก็เห็นว่า การอ้างเหตุผลทางศีลธรรมไม่ใช่ว่าจะอ้างได้ทุกกรณี โดยเขาให้เหตุผลว่า " การอ้างเพียงแค่ว่า (แม้เขาจะมีเจตนาดี) เขามีพันธะทางศีลธรรม (Moral Obligation) ที่จะไม่เคารพกฎหมาย มันก็ไม่ทำให้การไม่เคารพนั้นถูกต้องได้ " ² และเขายังเสริมต่อไปว่า การกระทำหนึ่งจะถูกตองหรือไม่ต้องตอง สถานการณ์, ความเชื่อ และหลักการประกอบค้ำช เมื่อด้านการปฏิบัติกับความเชื่อจะตรงกัน ยังต้องมีสิ่งที่จะพิจารณาเพิ่มเติมอีก คือ ข้อเท็จจริง และหลักความเชื่อที่สนับสนุนการกระทำนั้น และเราต้องยอมรับว่า กฎหมายต่างๆไม่ใช่ว่าจะตองตรงกันมาตราฐานทางศีลธรรมสูงสุดของเราเสมอไป กฎหมายที่ดีที่สุด อาจจะขัดกับความเป็นศีลธรรมได้ และระบบกฎหมายทั้งหมดอาจจะมีบางสถานการณ์ทำให้กฎหมายขัดกับความยุติธรรม และผู้ที่อ้างหลักศีลธรรมว่าชอบธรรม จึงเห็นว่า " ควรจะ " ทำลายกฎหมายฉบับนั้น แต่คำว่า " ควรจะ " ก็ไม่ใช่ควรจะเป็นแง่ของกฎหมาย การกระทำของเขา แม้จะอ้างหลักศีลธรรม หรือในเรื่องของศีลธรรม และเขาจะทำได้หรือไม่ได้นั้น การกระทำของพวกเขาตองผิด และถูกลงโทษตามกฎหมาย นอกจากนี้ โทเฮนยังบอกว่า อ่าง

¹ Cohen, Civil Disobedience, pp.102-120.

² Ibid., p.103.

นอชพวกเราต้องยอมรับว่า มีบางสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งทำการชักชวนกฎหมายแล้วชอบธรรมทางศีลธรรม อย่างไรก็ตามก็ไม่ได้หมายความว่า การถือแห่งอากหลักศีลธรรมต้องชอบธรรมทุกกรณี กล่าวคือ เมื่อมีการถือแห่งเกิดขึ้น และอากหลักศีลธรรมเป็นเหตุผลของการชักชวนกฎหมาย การอากเช่นนั้นก็ไม่ได้หมายความว่า การถือแห่งต้องชอบธรรมทุกครั้งไป

อีกประการหนึ่งที่โคเฮนได้นำมาพิจารณา คือ เหตุผลของผู้ถือแห่งที่นำมาอาก ซึ่งมีอยู่ 2 หลักใหญ่ๆ คือ กฎเบื่องบน (Higher-Law) * และหลักประโยชน์นิยม (Utilitarian) และโคเฮนเชื่อว่า ผู้ถือแห่งอากใช้กฎทั้งสองนี้เป็นข้ออากใด แต่อาจจะไม่มีผู้ถือแห่งคนอื่นๆ อากจะไม่ใช้กฎเหล่านั้นเป็นข้ออาก นั่นคือ ผู้ถือแห่งอากจะใช้กฎอื่นนำมาอากเป็นเหตุผลแทนสองกฎที่กล่าวไว้ อย่างไรก็ตามผู้ถือแห่งบางคนก็ยังสามารถจะอากหลัก 2 หลักดังกล่าวได้ และ หลักการทั้งสองข้อนั้นนอกจากจะต่างกันในแง่รูปแบบแล้วยังต่างกันโดยแง่หลักการ ในที่นี้จะขอนำเอา กฎ 2 ข้อนี้มาแสดงให้เห็นว่าผู้ถือแห่งอากการทั้งสองข้อต้องเผชิญหน้ากับปัญหาอะไรบางอย่าง นั่นคือ ถ้าผู้ถือแห่งอากหลักการเหล่านั้น การกระทำของพวกเขาจะถูกอาก และ ชอบธรรมหรือไม่ และ จะสอดคล้องตามลำดับดังนี้

ก. กฎเบื่องบน (Higher-Law)

กฎเบื่องบน เป็นกฎหนึ่งของผู้ถือแห่งสามารถจะนำไปอากในการถือแห่งของพวกเขาได้ และกฎนี้อาจจะเป็นกฎแห่งพระเจ้า (Divine Law) หรือกฎธรรมชาติ (Natural Law) และกฎดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นกฎที่สูงกว่ากฎหมายที่บัญญัติโดยมนุษย์ และ กฎนี้ถือว่าเป็นกฎสูงสุดที่กำหนดหน้าที่ให้แก่พวกเขา เพื่ออุบล้างพันธะที่ผูกพันกฎหมาย (Obligation) การกระทำของพวกเขาเนมาว่าจะอากกฎเหล่านั้นก็ตาม ก็ไม่ใช่ว่าจะพ้นผิดตามกฎหมาย และ ถึงแม้จะมีความผิดตามกฎหมาย ถ้ากฎเบื่องบนสั่งให้ชักชวนกฎหมายบ้านเมือง พวกเขา ก็ต้องชักชวน และ กฎหมายเหล่านั้นไม่ว่าจะเกิดจากพระมหากษัตริย์ หรือ ประธานาธิบดี หรือ สภาผู้แทนราษฎร ก็จะถูกอากตามเสมอ เมื่อกฎเบื่องบนสั่งให้ทำ นอกจากนี้ กฎของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม ก็ไม่สามารถสร้างพันธะหน้าที่ใดแข็งแกร่งเท่ากับกฎเบื่องบน

* โคเฮนแบ่งพวกที่ถือกฎเบื่องบนไว้ 2 พวก คือ กฎแห่งพระเจ้า และกฎที่ไม่ใช่พระเจ้า(กฎแห่งจักรวาล)

ฉะนั้นจะเห็นว่า กฎเบื้องต้นเป็นกฎที่สูงที่สุดที่กำหนดทุกสิ่งทุกอย่างต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ และกฎหมายเป็นเพียงสิ่งที่มนุษย์คิดขึ้น แต่อาจจะไม่มีความยุติธรรมต่อมนุษย์เอง ดังนั้น เพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรมต่อมนุษย์เอง จึงต้องอาศัยกฎเบื้องต้นเป็นค้ำชั่ง เพราะกฎเบื้องต้นเป็นกฎที่ยุติธรรมในตัวเอง และเป็นบรรทัดฐานต่อการกระทำของมนุษย์ทุกคนในสังคม

ความคิดเช่นนี้มาว่าได้เป็นช่องทางที่ฝังลึกอยู่ในความคิด ในประวัติศาสตร์ของความคิดทางตะวันตก คือ ตั้งแต่ ซีเซโร (Cicero) , อโควินัส (Aquinas) , ฮุกเกอร์ (Hooker) , กรอทียัส (Grotius) และลอค (Locke) นอกจากนี้ ความคิดดังกล่าวยังนำไปสู่การปกครองของชาวอเมริกัน และนำไปสู่ความคิดเบื้องต้นของเจฟเฟอร์สัน (Jefferson) ซึ่งจารึกไว้ใน Great Seal ของสหรัฐอเมริกา มีความว่าการกบฏต่อพระราชอำนาจ คือการเชื่อฟังพระเจ้า (Rebellion against tyrants is obedience to God.)¹

เมื่อใดที่กฎหมายที่มนุษย์บัญญัติขึ้น ขัดต่อกฎแห่งพระเจ้า บุคคลที่มีความสำนึกในศีลธรรมไม่ทางเลือก นอกจากจะต้องเชื่อฟังกฎแห่งพระเจ้าเท่านั้น และโคเฮนได้ออกตัวอย่างของผู้ที่อ้างหลักการนี้ไว้หลายท่าน เช่น

1. เซนต์ อโควินัส

กฎหมายของมนุษย์จะไม่ผูกมัดในธรรมของบุคคล ถ้ากฎหมายฉบับนั้นขัดต่อกฎแห่งสวรรค์ และไม่ว่าจะเชื่อฟังกฎหมายนั้นอีกต่อไป²

2. Second Vatican Council

โดยส่วนลึกแห่งมโนธรรมของพวกเขา มนุษย์ทุกคนหากฎหนึ่งซึ่งพวกเขาไม่ได้กำหนดขึ้นมาเอง แต่หากเขาต้องเชื่อฟัง... เพราะมนุษย์มีกฎหนึ่งซึ่งโคเฮนได้เขียนไว้ในใจของพวกเขา และการเชื่อฟังกฎที่วางไว้ คือ สิ่งที่เป็นเกียรติยศของมนุษย์³

¹ Ibid., p. 105.

² Quoted in Cohen, Civil Disobedience, p. 106.

³ Ibid., p. 107.

3. มาร์ติน ลูเธอร์ คิง (Martin Luther King)

บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อศีลธรรม ต้องไม่เชื่อฟังกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม ¹ และ

จึงได้แยกความแตกต่างระหว่างกฎหมายที่ยุติธรรม กับ กฎหมายที่ไม่ยุติธรรม ไว้ดังนี้
กฎหมายที่ยุติธรรม คือ ประมวลกฎหมายที่มนุษย์คิดค้น โดยสอดคล้องกับกฎศีลธรรม หรือ
กฎแห่งพระเจ้า กฎหมายที่ไม่ยุติธรรม คือ ประมวลกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับกฎศีลธรรม
และถูกตีความหมายของ เช่นค อโตวินส์ โคคิงัน กฎหมายที่ไม่ยุติธรรม คือ กฎหมาย
ของมนุษย์ที่ไม่ได้ฝังรากในกฎหมายนิรันดร (Eternal Law) หรือ กฎมาธรรม
ชาติ ²

นอกจากความหมายดังกล่าวแล้ว คิง ยังเชื่อว่า กฎหมายที่ไม่ยุติธรรมนั้นยังหมายถึง
กฎหมายที่พยายามจะลิดลาของกน เช่น กฎหมายแบ่งแยกผิว เป็นต้น

โคเฮน โคซีให้เห็นว่า การอ้างกฎแห่งสวรรค์จากระบบกฎหมายที่พวกเขาจัดขึ้น
และการปฏิบัติกฎหมายก็เป็นการปฏิบัติไปตามอำนาจของรัฐบาล แม้จะมีกฎหมายที่ขัดแย้งกัน แต่
กฎหมายนั้นก็มาจากหลักแห่งกฎหมายเดียวกัน ดังนั้น การอ้างหลัก หรือกฎเบื้องต้น ไม่เพียงแต่
จะเป็นการอ้างสิ่งที่เหนือกว่าหลักแห่งกฎหมายเท่านั้น ยังเป็นการอ้างระบบอื่นที่ไม่ใช่หลักแห่ง
กฎหมาย และสิ่งที่พวกเขาอ้างนั้นก็มิใช่แหล่งกำเนิด และอำนาจแตกต่างจากระบบกฎหมายที่พวกเขา
กำลังจัดขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้น โคเฮนโคซีให้ข้อพิจารณาไว้ 2 อย่าง คือ

1. กฎเบื้องต้นแบบเทวนิยม และ อเทวนิยม (Theological and
Nontheological Higher Laws)

ก. กฎเบื้องต้นแบบเทวนิยม

กฎเบื้องต้นแบบเทวนิยม เป็นการอ้างของผู้ที่สนับสนุนเทวนิยม กล่าวคือ ผู้ที่อ้าง

¹ Ibid., p.109.

² Ibid.

แน่นอนจะอ้างถึงอำนาจของพระเจ้าทั้งแบบโดยตรง หรือโดยทางอ้อม ผู้ก่อตั้งจะบอกว่า พวกเขา เชื่อฟังกฎแห่งพระเจ้า และถือว่ากฎหมายที่พวกเขาต่อต้านนั้นขัดต่อกฎดังกล่าว แนนอน เมวามันยากที่จะรู้ว่า อะไรคือสิ่งที่กฎแห่งพระเจ้าสั่งให้ทำ หรือหากที่จะรู้ว่ากำลังสนับสนุนการกระทำใดอย่างไร ในขณะที่ยากจะรับรองโดยอ้างนั้น ในบางสถานการณ์ พวกเขาจะไม่ยอมรับว่า เรื่องนี้เป็นปัญหาสำหรับพวกเขาเลย และพวกเขาอาจจะโต้แย้งว่า กฎแห่งพระเจ้า คือ สิ่งที่มีบทกวีแล้วอย่างชัดเจน (ในกัมภีร์ไบเบิล หรือ กัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์เล่มอื่นๆ) หรือแสดงไว้ในธรรมชาติทุกหนทุกแห่ง (All of Nature) หรือประทับของลงลงไม่ไกลภายในความมนุษย์ (นั่นคือ ประทับลงในใจ หรือจิตใจ หรือวิญญาณของมนุษย์) หรือเป็นสิ่งที่ประจักษ์แจ้งในตัวเอง นอกจากนี้ การถือเพ่งบางอย่างอาจจะอ้างความเชื่อทางศาสนาต่างๆ เป็นต้น สมมุติว่า ข้ออ้างแบบเหวนิยมข้อธรรม ผู้ก่อตั้งแต่ละคนรู้เจตนาเจ้านางของพระเจ้า และรู้ว่าพระองค์ท่านสั่งให้ชัดเจน และผู้ชัดเจนยอมรับในอำนาจนั้น และยอมปฏิบัติตามคำบัญชา เมจะมีใครรับโทษจากกฎหมายของรัฐก็ตาม

ข. กฎเบื้องต้นแบบอเหวนิยม

กฎเบื้องต้นแบบอเหวนิยม เป็นการอ้างของผู้ที่สนับสนุนอเหวนิยม กล่าวคือ ผู้อ้างสนับสนุนจะอ้างถึงอำนาจที่สูงกว่าอำนาจของรัฐหรืออำนาจของกฎหมายที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น และที่มาของอำนาจนี้ต้องเป็นสิ่งเหนือมนุษย์ (Superhuman) แต่ไม่ได้อ้างว่าเป็นพระเจ้าหรือเทวดา แต่เป็นจักรวาลและกฎศีลธรรมสูงสุด ตามที่สนับสนุนนี้ไม่ใช่เจตนาเจ้านางของบุคคลหรือสิ่งที่เหนือมนุษย์บางอย่าง แต่เป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นตามที่มนุษย์จะต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และกฎสูงสุดนี้ โลก กฎแห่งธรรมชาติ แต่ไม่ใช่กฎแห่งพระเจ้า และอำนาจของกฎนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความจริงที่บัญญัติไว้ในศาสนาต่างๆ หรือสิ่งที่สำแดงให้ปรากฏ (Revelation) หรือตามความเชื่อของบุคคลต่างๆ คำสั่งของกฎนี้มีลักษณะสากล และกำหนดไว้พร้อมแล้วเพียงแต่อาศัยปัญญาของมนุษย์เท่านั้นที่จะค้นพบได้

แม้โคเฮนจะชี้ให้เห็นการอ้างกฎเบื้องต้นทั้งสองแบบ แตกมสิ่งที่น่าโต้แย้งโดยอ้างถึงทริกถึงซึ่งถึงที่มาของคำสั่งทางศีลธรรมนี้ และการโต้แย้งนี้ก็ยังไม่หาข้อยุติเด็ดขาดไม่ได้ เช่น อาจจะมียุบบางคนเห็นด้วยกับพวกที่สองและไม่ยอมรับพวกแรก หรืออีกอย่างหนึ่งอาจจะยอมรับพวกแรกและไม่ยอมรับพวกที่สอง แต่โดยสาระสำคัญ ถ้าตกลงกันไม่ได้โดยบังเอิญเกิดขาคว่า กฎศีลธรรมสูงสุดบัญญัติว่า

อย่างไร พวกที่โตงกันอาจจะอ้างว่า ข้อแตกต่างระหว่างกฎเบื้องต้นแบบเทวนิยมและอเทวนิยม ให้อำนาจเป็นเชิงการแข่งกันที่คำพูด (Verbal) กล่าวคือ อาจจะบอกว่า พระเจ้าที่เป็น บุคคลนั้นเปรียบเสมือนเป็นสิ่งสากล หรือสิ่งสากลคืออีกชื่อหนึ่งของพระเจ้าที่แท้จริง แต่อย่างไรก็ตาม ความเชื่อเหล่านี้ก็เชื่อตรงกันว่า ต้องมีกฎศีลธรรมสากล (Universal Moral Laws) แต่โคเฮนสรุปว่า กฎเหล่านี้ในบางครั้งอาจชอบธรรมทางศีลธรรม แต่ไม่ชอบธรรมตามกฎหมาย คือ การจงใจละเมิดกฎหมายที่มนุษย์บัญญัติขึ้นยอมไม่ชอบธรรมกว่ากฎหมายที่มนุษย์บัญญัติขึ้น

การอ้างกฎเบื้องต้นไม่ว่าจะเป็นแบบใดก็ตาม เป็นการอ้างสิ่งที่อยู่เหนืออำนาจของรัฐ และถ้าพิจารณาให้ถี่ การอ้างเช่นนี้ยอมขัดต่อหลักประชาธิปไตย คือ ในระบอบประชาธิปไตย อำนาจอันชอบธรรมในการบัญญัติกฎหมายมาจากประชาชน (มนุษย์) ไม่ใช่พระเจ้า และการอ้างสิ่งที่อยู่เหนือมนุษย์ก็คือ การยอมรับว่ามีอำนาจที่อยู่เหนือประชาชน และประชาชนไม่มีอำนาจอธิปไตย ดังนั้นการยอมรับการอ้างเช่นนี้ชอบธรรม จึงเท่ากับเป็นการอ้างว่า อำนาจอธิปไตยอยู่ที่พระเจ้า ไม่ใช่ประชาชน และการอ้างเช่นนี้จึงขัดต่อหลักพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ฉะนั้น การอ้างแบบนี้จะใช้ได้หรือไม่ขอใ้ท่านพิจารณาดูเอง

2. กฎเบื้องต้นแบบคำสั่งเด็ดขาด และ แบบบรรทัดฐาน (Categorical

and Criteriological Higher Laws)

นอกจากกฎเบื้องต้นจะเป็นแบบเทวนิยม และแบบอเทวนิยมแล้ว โคเฮนยังได้ขอให้เราพิจารณาดังกฎเบื้องต้นอีกแบบหนึ่ง คือ แบบคำสั่งเด็ดขาด และแบบบรรทัดฐาน กฎนี้ดาเป็นแบบคำสั่งเด็ดขาดนั้นหมายถึง ถ้ากฎนี้สั่งให้ทำอะไรเราก็ต้องทำตามโดยไม่มีเงื่อนไขและถ้ากฎนี้ห้ามไม่ให้ทำอะไร เราก็ต้องไม่ทำโดยเด็ดขาดเช่นกัน เช่น " ต้องไม่ทำอย่างนั้นๆ " (Never do so-and-so) หรือ " ต้องทำให้ได้ผลอย่างนั้นๆเสมอ " (Always seek to accomplish such-and-such results) แต่เขาก็เห็นว่าไม่ใช่จะอ้างได้เพียงเท่านี้ เราอาจจะอ้างกฎนี้แบบบรรทัดฐานในการตัดสินทางศีลธรรมก็ได้ และกฎแห่งธรรมชาตินี้จึงอาจไม่ใช่คำสั่งแบบเด็ดขาด แต่เป็นมาตรฐานทางศีลธรรมที่มีต่อการกระทำของเรา ฉะนั้น พวกเราอาจจะอ้างกฎนี้ในการสนับสนุนการขัดขืนกฎหมายของรัฐใด โดยอาศัยมโนธรรมที่ดี (Good Conscience)

และการกระทำดังกล่าวจึงถือว่า มโนธรรมเป็นเกณฑ์ความประพฤติของเราและมโนธรรมก็ไม่ใช้
 กฎอีกต่อไป แต่โคเฮนเชื่อว่า แม่จะแก้ปัญหาคือใหญ่ เบื้องบนเป็นบรรทัดฐาน แต่กฎนี้ไม่ใช่ระบบ
 กฎหมาย การที่จะเอากฎนี้ไปบังคับกับอำนาจทางการเมืองจึงทำได้ และการอ้างเช่นนั้นก็ไมต่าง
 จากการอ้างแบบคำสั่งเด็ดขาด และคนที่ใช้หลักนี้เอง ในขณะที่เขากันต้องยอมรับว่ากฎที่อ้างมานั้น
 ขอมติจากกฎหมายและมีพื้นฐานต่างกัน และการอ้างอำนาจศีลธรรมแบบนี้ไม่สามารถจะไปแข่ง
 กับรัฐบาลของประชาชนโคหรือทำลายอำนาจนี้ได้ และรัฐก็มีอำนาจทางศีลธรรมที่จะคงทำ ถ้าพวก
 เขาเชื่อฟังกฎเบื้องบนแล้ว พวกเขาต้องขัดขืนกฎหมายบ้านเมือง และพวกเขาจะรู้ว่าจะต้องถูกลง
 โทษตามกฎหมาย นอกจากนี้ โคเฮนยังเห็นต่อไปว่า แม่เราจะเปลี่ยนมาอธิบายว่า ความขัดแย้งเป็น
 ความขัดแย้งระหว่างกฎหมายรัฐกับมโนธรรม หรือความถูกต้องตามกฎหมายกับเกณฑ์ศีลธรรมของความ
 ประพฤติ ข้อโต้แย้งทั้งสองก็มีสาระสำคัญอย่างเดียวกัน นั่นคือ การอ้างที่ต้องใช้อำนาจที่เหนือมนุษย์
 มาอ้างความชอบธรรมทางศีลธรรมในการกระทำผิดกฎหมาย ข้อโต้แย้งหรือการอ้างเหตุผลทั้งหมดนี้
 ไม่ว่าจะเป็นแบบใดก็ตามที่กล่าวมาแล้ว โคเฮนถือว่า

อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว และข้อโต้แย้งที่มีเหตุผลทั้งหมดนี้ แม่จะอ้างเหตุผล
 แทนอารมณ์ มันก็ไม่ใช้ข้อพิสูจน์ทางปัญญาที่น่าพึงพอใจเลย¹

นอกจากโคเฮนจะไม่เห็นด้วยกับข้ออ้างดังกล่าวแล้ว เขายังเห็นว่าบางข้ออ้างที่ซ่อนอยู่
 ในข้อโต้แย้งดังกล่าว คือ มีอุปสรรค 2 ประการ คือ

- (1) เป็นไปไม่ได้ที่เราจะตัดสินว่ากฎเบื้องบนสั่งหรือห้ามให้ทำอะไรบ้าง (ถ้ามีกฎ เบื้อง
 บน)
- (2) เป็นไปไม่ได้ที่เราจะตัดสินว่ากฎเบื้องบน (สมมุติว่ารู้เนื้อหาของกฎนี้) ใช้ในกรณี
 ที่เกิดขึ้นจริงๆ ใดอย่างไร

¹ Ibid., p. I44.

อุปสรรคประการแรก คือ ผู้อ้างกฎเบื้องต้นต้องเชื่อความจริงตามลัทธิของพวกเขาอย่างเฝอแน่น และพวกเขาจะไม่ยอมรับความจริงอื่น แม้พวกเขาจะเชื่อความจริงอย่างนั้นอย่างจริงใจ แต่ข้อสันนิษฐานของพวกเขาไม่ใ้พิสูจน์ให้เห็นตามที่พวกเขาอ้างไว้ แม้หลักฐานนั้นอาจจะเป็นไปตามสมมติฐาน แต่สิ่งที่พวกเขานำมาอ้างโดยพื้นฐานแล้ว คือ ความรู้ชนิดพิเศษ เช่น การเปิดเผยของพระเจ้า

(Revelation) หรือ อัจฉคติญาณทางศีลธรรม (Moral Intuition) หรือ สิ่งที่ประจักษ์แจ้งในตัวเอง แต่ความสามารถพิเศษนี้ยังมีปัญหาที่จะถามต่อไปอีก และไม่มีข้ออ้างอื่นที่จะสันนิษฐานข้ออ้างของพวกเขาได้เลย เช่น ถามกันว่า หนังสือเล่มไหนที่เป็นพระวาจาของพระเจ้า การตอบว่า มีอยู่ในหนังสือเล่มนั้น ยังไม่ใช่คำตอบที่ฉลาด หรือ ถามกันว่า ศักดิ์ศรีความเป็นสากลของศีลธรรม ที่ก่อนบอกว่าพวกเขาได้โดยอัจฉคติญาณโดยตรง ผู้ถามคำถามนั้นก็คงจะไม่อ้างว่า ตัวเขาเองรู้เหมือนอย่างพวกเขาแน่ ฉะนั้น ผู้ที่อ้างกฎเบื้องต้นต้องพบกับปัญหาทางวิชา นั่นคือ พวกเขาอ้างสิ่งที่ไม่รู้อันเป็นข้ออ้างของพวกเขา และพวกเขาอ้างว่าเป็นรู้ว่ากฎเบื้องต้นสั่งให้มนุษย์ทุกคนทำอะไร อย่างไรก็ตาม อาจมีคนหลายคน หรือทั้งหมดไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้

อุปสรรคประการที่สอง คือ ผู้ที่อ้างกฎนี้จะต้องพบปัญหาที่ต้องนำเอากฎนี้ไปใช้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ และสมมติว่า พวกเขาเห็นว่าหลักการนี้บอกว่าอะไร ก็ยังมีปัญหาว่า กฎเหล่านี้ใช้สันนิษฐานการคือแห่งใดอย่างไร และการอ้างกฎนี้ยากที่จะใช้ใ้กับสถานการณ์ซับซ้อน คือ การอ้างเช่นนั้นยากที่จะเป็นเหตุผลอันหนึ่งในสิ่งกมที่มีความเจริญแล้ว และยิ่งถือว่าเป็นข้ออ้างที่ยังเถียงกันไม่จบแห่งกฎหมาย ถ้าสมมติว่า พวกเขาอ้างกฎแห่งพระเจ้า กฎนั้นก็ยังเป็นกฎที่กว้างมากและไม่จำเพาะเจาะจง เช่น กฎที่บอกว่า " จงอย่าฆ่า " หรือ " จงปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาค " หรือกฎอื่นๆ แม้กฎเหล่านี้จะมีอำนาจสากล แต่การตีความในเรื่องนี้ยังค้างคณและหาข้อยุติไม่ได้ และบุคคลใดที่นำกฎนี้มาอ้างความชอบธรรมของการคือแห่ง ขอใ้พวกเขาเข้าใจเอาเองว่า เป็นการตีความของพวกเขา และถามบุคคลใดนำข้ออ้างเหล่านี้มาใช้ตีความคอกฎหมายของรัฐในระดับพื้นฐาน ก็ขอใ้หม่อมคระวังควอ เพราะอาจจะเป็นการอ้างเหตุผลอย่างผิดๆได้ และแม้ จอห์น ล็อก ผู้ที่นำกฎนี้มาอ้างความชอบธรรมชาติ ตัวเขาเองก็ยังยืนยันว่า พวกเขาต้องมีกฎหมาย (คือกฎหมายที่มนุษย์คิดค้นหรือความสุ่มรอบคอบ และประกาศใช้เป็นกฎหมายรัฐ) และอาจจะมีผู้ใดแย้งว่า ถ้าไม่มีกฎนี้แล้วสังคมจะ

ไม่มีอะไรเป็นพื้นฐานที่ทำให้มนุษย์สร้างรัฐบาลได้ หรือสร้างกฎหมายตลอดจนศาลสถิตยุติธรรม และผู้ถือเตงอาจอ้างเอาคุณเป็นข้ออ้างในความชอบธรรมของพวกเขา แต่การอ้างเช่นนี้ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐ เพราะการอ้างเช่นนั้นเป็นการตีความของพวกเขาเอง นั่นคือ ผู้ถือเตงเข้าใจเองว่า พวกเขาเป็นผู้รู้คุณนั้น และรู้ว่าจะใช้ใ้ใครอย่างไร, เมื่อไร และเวลาใด แต่เมื่อใดพวกเขาถูกบังคับให้แสดงความถูกต้องของข้ออ้างนั้น พวกเขาต้องหวนกลับไปอาศัยข้อยุติคดีพิพาททางศีลธรรม หรือสิ่งที่พวกเขาใ้ใจในตอนที่เป็ที่มาของแรงบันดาลใจทางศีลธรรม (Moral Inspiration) และถ้าพวกเขาทำตามที่เขาคิดไว้ การอ้างในกรณีที่เกิดขึ้นจริงๆ ก็ยังมีปัญหาที่พวกเขาจะโต้แย้งได้ แม้ข้ออ้างนั้นจะไม่ชอบกพรองประการใด โ้ดเช่นเชื่อว่าการอ้างเช่นนี้ก็ยังเป็นการบิดเบือนความจริง และโดยข้อเท็จจริงแล้วก็คือ การตัดสินของผู้อ้างเอง และโ้ดเช่นยังแสดงทัศนคติต่อไปอีกว่า

ไม่มีข้อโต้แย้งใดของการอ้างชนิดนี้ สามารถนำคำตอบที่น่าพอใจให้แก่ผู้วิจารณ์พวกเขาได้ แม้พวกเขาจะเชื่อว่าพวกเขาเองถูกปกครองโดยประมวลกฎหมายของพระเจ้า (หรือกฎธรรมชาตินี้และอื่นๆ) พวกเขาไม่สามารถแสดงถึงข้อแตกต่างและทำให้กฎเหล่านี้ชัดเจนได้

เลข 1

ในขณะที่พวกเราขอรับว่า ความรุนแรงประสบการณ์เป็นสิ่งเหลวไหลและหลอกลวง และทั้งสองฝ่ายที่กล่าวมาแล้วอาจจะตกลงกันไม่ได้ว่า กฎเหล่านี้บอกว่าอะไร และไม่มีศาลใดจะตัดสินข้อตกลงนี้ได้ โ้ดขอาจจะอ้างว่าศาลสูงสุดแห่งจักรวาลได้ตัดสินให้แล้วก็ตาม การอ้างของเขาก็เหมือนว่าจะเป็ " สิ่งที่ไม่มีความแน่นอนและเป็นสิ่งที่น่าขมขื่นค้าย " 2 (Irresoluble and Bitter) และเมื่อสองฝ่ายต่างตกลงกันไม่ได้ พวกเขาต้องถูกบังคับให้พูดว่า " จงหยุดการโต้แย้งกัน แลมาสู้กัน " 3 (Here ends the argument and begin the fight)

การอ้างเหตุผลที่ใ้ใจนำมาพูดถึงทั้งหมดนี้ มีปัญหาว่า ถ้าผู้ถือเตงนำเอากฎดังกล่าวมาอ้าง

¹ Ibid., p. II8.

² Ibid.

³ Ibid.

พวกเขาต้องตอบข้อสงสัยเหล่านี้ได้อย่างไร และเขาจะเอาชนชั้นใดอย่างไร และถามกันหนึ่งถามว่ากฎเหล่านี้มาจากไหน พวกเขาจะตอบให้ชัดเจนลงไปได้อย่างไร ดังนั้น ผู้ที่นำกฎนี้มาอ้างก็ไม่สามารถจะหาเหตุผลมาหักล้างได้ ก็พวกเขาไม่สามารถพิสูจน์ให้คนอื่นเห็นจริงได้ และก็ยากที่จะอธิบายว่าคนนั้นเป็นคนผิด

การอ้างเหตุผลโดยอาศัยกฎนี้ โทเชนเห็นว่า การอ้างเช่นนี้อาจนำไปอ้างได้กับการถือแหงแบบโดยตรง ส่วนการถือแหงแบบโดยอ้อมยังไม่ได โดอินเหตุผลว่า

"ถ้าจะอธิบายโดยทั่วไป กฎแห่งธรรมชาติสามารถนำไปสนับสนุนความถูกต้องได้เพียง การถือแหงแบบโดยตรง ก็คือการไม่เชื่อฟัง (Disobedience) กฎหมายที่พวกเขาต้องการต่อต้านประมวลกฎหมายของพระเจ้า (Divine Code) หรือกฎแห่งธรรมชาติ ต้องแสดงความมั่นใจในเรื่องของศีลธรรมไม่ใช่วิธีการ (tactical) และกฎนี้ไม่ว่าจะมีเนื้อหาว่าอย่างไร กฎนี้จะอ้างได้เฉพาะกฎหมายที่ผิดศีลธรรมในตัวเองเท่านั้น แต่การถือแหงที่เกิดขึ้นจำนวนมากยังมีแบบโดยอ้อม คือ กฎหมายที่พวกเขาละเมิดไม่ใช่สิ่งที่พวกเขาต้องการต่อต้าน และถือว่ากฎหมายนั้นยังมีประโยชน์อย่างแท้จริง และผู้ต่อต้านต่างก็ยอมรับว่าเป็นกฎหมายที่ดี และจุดหมายที่แท้ของพวกเขาเป็นการใช้กลยุทธ์ทางการเมือง เพื่อขจัดสิ่งที่ไม่ยุติธรรมบางอย่างออกไป และกฎหมายที่พวกเขาละเมิดต้องเลือกด้วยความรอบคอบ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของพวกเขา และการขัดขืนเช่นนั้นก็ไม่ใช้สิ่งที่พระเจ้าสั่งให้ทำโดยตรง และการถือแหงแบบโดยอ้อมก็ไม่ได้อ้างว่า กฎหมายขัดกับกฎแห่งธรรมชาติโดยตรง ถ้าการถือแหงแบบโดยอ้อมจะชอบธรรมจะต้องมีกฎศีลธรรมอื่นรองรับความชอบธรรมนี้

ค้ำชองจ่ากของการอ้างเหตุผลนี้ จึงมีบางอย่างที่น่าไปสู่การยืนยันว่า การถือแหงแบบโดยอ้อมไม่ชอบธรรมเลข " 1

กล่าวโดยสรุป พวกที่อ้างกฎนี้ทั้งหมดจะต้องพบกับปัญหาใหญ่ๆ 2 ประการ คือ

1. ปัญหาพิพาท คือ ใครเป็นผู้ริ้วากฎเหล่านี้สั่งให้ทำอะไร, กฎนี้มาจากไหน

¹ Ibid., pp. 119-120.

กฎนี้รู้อย่างไร และใครจะเป็นผู้อธิบายให้กระจ่างชัดได้ เมื่อมีคนถามถึงข้อสงสัยของกฎนี้ และเมื่อมนุษย์เห็นเหตุผล เหตุผลจะเข้าใจกฎนี้ได้อย่างไร ทั้งโลเชอร์ และโคเชนซึ่งนำมาเป็นตัวอย่างนี้ โคลงความเห็นว่า ปัญหาที่ยังไม่มีใครคิดสามารถตอบปัญหาได้อย่างชัดเจน ฉะนั้น ผู้ถือแหงด่างกฎนี้สนับสนุนเหตุผลของเขา ชาวเจาก็ยังไม่แน่ใจว่าเหตุผลของพวกเขาจะถูกตอ้งนัก

2. ปัญหาการนำเอากฎนี้มาใช้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เมื่อไม่มีใครสามารถตอบว่า กฎนี้บอกอะไรและมีที่มาจากไหน การนำกฎนี้ไปใช้จะใช้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆได้เมื่อไร, เวลาใด ชอบมีความกำกวม และใช้แตกต่างกัน เพราะแต่ละคนอาจจะตีความหมายของกฎต่างกันและใช้ต่างกัน เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ที่อ้างกฎนี้เป็นเหตุผลในการคือแพงว่า การกระทำของพวกเขาชอบธรรมจึงน่าจะเป็นคำตอบที่ยังไม่ชัดเจนหรือไม่ถูกตอ้งนัก และถึงแม้การคือแพงที่อ้างหลักนี้ชอบธรรมบ้างในบางสถานการณ์ นั่นก็ไม่ได้อธิบายความว่า การคือแพงที่อ้างกฎนี้จะต้องชอบธรรมทุกกรณี

ดังนั้น ถ้าผู้คือแพงจะอ้างหลักการนี้เป็นเหตุผลสนับสนุนการกระทำของพวกเขา ก็ควรจะตอบปัญหา 2 ข้อนี้ให้ชัดเจน และตราบิลที่ยังหากำตอบไม่ได้ และยังเป็นข้อสงสัยอยู่ ขอให้เข้าใจว่าการอ้างเหตุผลเช่นนี้ยังไม่มีคำตอบในตัวเอง และยังถือว่าเป็นการอ้างสิ่งลึกลับที่อยู่เหนือมนุษย์เกินไป

นอกจากการคือแพงจะอ้างกฎเบื้องต้นดังที่บอกกล่าวมาแล้ว การคือแพงยังสามารถจะหาหลักการอื่นมาเป็นข้อสนับสนุนเหตุผลของพวกเขา และหลักการนี้อาจจะเรียกว่า " หลักประโยชน์นิยม " (Utilitarian Principle) เพื่อให้เข้าใจถึงการอ้างชนิดนี้ว่าชอบธรรมหรือไม่ จึงขอให้เรามาพิจารณาหลักการนี้ต่อไป

ข. หลักประโยชน์นิยม (Utilitarian Principle)

พวกคือแพงที่กล่าวมาแล้ว อาศัยกฎเบื้องต้นเป็นเหตุผลในการกระทำของเขา แต่ไม่ได้อธิบายความว่าการอ้างเหตุผลนั้นต้องชอบธรรมเสมอไป ผู้คือแพงอาจจะไม่อ้างกฎแห่งพระเจ้าหรือกฎธรรมชาติ คือ พวกเขาไม่อ้างตามแบบเทวนิยม และอเทวนิยม หรือไม่อ้างสิ่งที่ประจักษ์แจ้ง

ในตัวเอง เพราะการอ้างเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นจริงได้ ดังนั้น พวกเราจึงพยายามหลีกเลี่ยงการหาคำตอบนั้น โดยหันมาหาเหตุผลจากหลักประโยชน์นิยม การอ้างหลักการนี้แตกต่างจากพวกแรก คือ การอ้างหลักประโยชน์นิยมนั้นจะไม่ยอมรับความจริงที่ประจักษ์แจ้งในตัวเอง เพราะถือว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องเหลวไหล และการอ้างเหตุผลเช่นนั้นไม่ทำให้เราแก้ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจริงๆ ได้ ในที่นี้จึงเท่ากับว่า พวกประโยชน์นิยมชักชวนพวกทฤษฎีกฎแห่งธรรมชาติ

ในตอนนี้อธิบายให้เราพิจารณาการอ้างเหตุผลของหลักประโยชน์นิยมว่า การถือแพ่งดาอ้างหลักการนี้แล้วจะชอบธรรมหรือไม่ และจะขอแสดงว่าการอ้างเหตุผลเช่นนั้นก็มีข้อบกพร่อง กล่าวคือ แม้ผู้ถือแพ่งจะอ้างหลักการสนับสนุนการถือแพ่งของพวกเขา ไม่ได้หมายความว่าเหตุผลเช่นนั้นจะต้องถูกต้องเสมอไป และการอ้างเหตุผลเช่นนั้นก็มีข้อบกพร่องในตัวเองหลายประการ และซึ่งนำเหตุผลอย่างนั้นมาใช้ในการถือแพ่ง ก็มีบางอย่างที่ขัดต่อลักษณะบางอย่างของการถือแพ่งอย่างเห็นได้ชัด เช่น การอ้างโดยอาศัยมโนธรรม กล่าวคือ มโนธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องทฤษฎีกฎแห่งธรรมชาติ หรือกฎแห่งพระเจ้า แต่พวกประโยชน์นิยมนั้นจะไม่ยอมรับทฤษฎีนี้เลย เพราะเป็นการอ้างสิ่งที่เกินความเป็นจริง หรืออ้างในสิ่งที่เกินอุปสรรคเกินไป อีกประการหนึ่ง พวกหลักประโยชน์นิยมไม่ยอมรับเจตนาของผู้กระทำ คือ พวกนั้นจะไม่ยอมรับแรงจูงใจของผู้กระทำ แต่จะดูที่ผลของการกระทำที่เกิดขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ถ้าเรายอมรับการถือแพ่งคือการกระทำที่เกิดจากมโนธรรมเท่านั้น การกระทำที่อ้างหลักประโยชน์นิยมอาจจะไม่ได้เกิดขึ้นจากมโนธรรม แต่เป็นผลประโยชน์ และการกระทำที่ไม่ได้เกิดจากมโนธรรมเราก็ไม่เรียกว่า การถือแพ่งใดเลย เพื่อให้เข้าใจการอ้างเหตุผลแบบนี้ จะขอแยกพิจารณาตั้งต่อไปนี้

1. ความคิดพื้นฐานทั่วไปของหลักประโยชน์นิยม
2. อุปสรรคของการอ้างเหตุผลของหลักประโยชน์นิยม
3. การวิจารณ์การอ้างเหตุผลแบบหลักประโยชน์นิยม

1. ความคิดพื้นฐานทั่วไปของหลักประโยชน์นิยม

ผู้นำความคิดในลัทธิที่สำคัญมีอยู่ 3 ท่าน คือ เดวิด ฮูม (David Hume), เจเรมี เบนธัม (Jeremy Bentham) และ จอห์น สจวต มิลล์ (John Stuart Mill)

ความคิดพื้นฐานในทางจริยศาสตร์ของพวกนี้ คือ ความคิดเรื่องประโยชน์ (Idea of Utility) การกระทำที่ถูกต้อง คือ การกระทำที่ก่อประโยชน์หรือความสุข การกระทำที่ผิด คือ การกระทำที่ก่อสิ่งไร้ประโยชน์หรือความทุกข์ ดังคำพูดของ มิลล์ ว่า

" ประโยชน์ " หรือ " หลักความสุข " เป็นรากฐานของศีลธรรม ถือว่า ความถูกต้องของการกระทำขึ้นอยู่กับแนวโน้มที่การกระทำนั้นจะก่อให้เกิดความสุข ความผิดขึ้นอยู่กับแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดสิ่งที่ไม่ดีทางความสุข¹

นอกจากนี้ พวกประโยชน์นิยมยังถือว่า ผลที่เกิดจากการกระทำสำคัญกว่า เจตนาหรือแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดการกระทำนั้นขึ้น คือ

แรงจูงใจไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับศีลธรรมของการกระทำ แม้ว่ามันอาจเกี่ยวข้องกับศีลธรรมของบุคคลใดก็ตามที่ช่วยเพื่อนมนุษย์ให้รอดจากการจมน้ำตายโดยทำสิ่งถูกต้องศีลธรรมไม่ว่าแรงจูงใจของเขาจะเกิดจากหน้าที่หรือเกิดจากความหวังที่จะได้รับคำตอบแทนก็ตามกับความเหนื่อย²

เกณฑ์การตัดสินการกระทำของพวกประโยชน์นิยม มีอยู่ 2 ทัศนะด้วยกัน คือ³

- (1) พวก Act หรือ Unrestricted Utilitarianism
- (2) พวก Rule หรือ Restricted Utilitarianism

¹ วิชา วิชาเศรษฐศาสตร์, จริยศาสตร์เบื้องต้น: ผนวกกับปัญหาจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2519), หน้า 89.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 90.

³ Paul W. Taylor, "Classical Utilitarianism Ethics," in Problems of Moral Philosophy: An Introduction to Ethics, (California: Dickenson Publishing Co., 1967), p. 143.

ก. พวก Act Utilitarianism

พวกนี้ตัดสินการกระทำดีหรือผิดผลของการกระทำ การกระทำที่ถูกต้อง คือ การกระทำ
ที่ใหญ่ประโยชน์มากที่สุดว่าการกระทำอื่นที่เป็นตัวเลือก มันจะผิดเมื่อผู้กระทำเลือกตัวอื่นแทน

ข. พวก Rule Utilitarianism

พวกนี้ตัดสินการกระทำโดยดูที่การปฏิบัติตามกฎ การกระทำที่ถูกต้อง คือ การกระทำตาม
กฎแห่งความประพฤติที่สมเหตุสมผล (Valid Rule of Conduct) และ^{การ}กระทำผิด คือ
การกระทำที่ละเมิดกฎนั้น การกระทำตามกฎมีอยู่ 2 อย่าง คือ กฎในแง่ปฏิฐาน (Positive
Rules) หรือสิ่งให้ทำ (Requirements) กับ กฎในแง่ปฏิเสธ (Negative
Rules) หรือห้ามไม่ให้ทำ (Prohibitions) และถามกันถามว่า พวกเราควรปฏิบัติตาม
ใดอย่างไร คำตอบคือ

กฎเหล่านี้ เมื่อทุกคนทำตามจะก่อให้เกิดความสุขหรือความพึงพอใจมากกว่า และความสุข
หรือความทุกข์น้อยกว่า ต่อกันทุกคน และการกระทำนั้นต้องดีกว่าการกระทำตามกฎอื่นๆ ¹

เมื่อพิจารณาเกณฑ์การตัดสินการกระทำของ 2 ฝ่าย อาจจะมีความขัดแย้งกันได้ คือ การ
กระทำหนึ่งอาจถูกและผิดได้ในเวลาเดียวกัน เช่น พวก Rule Utilitarianism ยอมรับกฎ
ที่ว่า " จงพูดความจริง " และกฎนี้ดีกว่ากฎที่บอกว่า " จงโกหกเสมอ " อย่างไรก็ตาม เรายัง
สามารถนึกถึงเหตุการณ์ที่ทำตามกฎแรกแล้วได้รับทุกข์มากกว่าทำตามกฎที่สอง และถ้าทำตามกฎแรก
ทำให้เกิดทุกข์มากกว่าแล้ว พวก Act Utilitarianism จะบอกว่า การกระทำนั้นผิด ใน
ขณะที่พวก Rule Utilitarianism บอกว่าถูก และถ้าเรายอมรับพวก Rule Utilita-
rianism แล้ว การคดเท็จต้องไม่ชอบธรรม เพราะ พวกนี้คงรับว่า " การเคารพกฎหมาย " ¹
ดีกว่า " การฉีกฉันทกฎหมาย " และกฎแรกต้องดีกว่ากฎอื่นหลังอย่างแน่นอน

¹ Ibid., p. I44.

2. อุปสรรคของการอ้างเหตุผลของหลักประโยชน์นิยม

ก. ปัญหาแรก คือ ปัญหาอะไรถูกและอะไรผิด

พอล คิมบลิว เทเลอร์ (Paul W. Taylor) โดยยกปัญหานี้ขึ้นมาเป็นปัญหาแรก เขากล่าวถึงพวก Act Utilitarianism ว่า เราจะรู้ได้อย่างไรว่า อะไรถูกอะไรผิด และถ้าพวกเราต้องการหาทางเลือกหนึ่งที่จะนำไปสู่ผลที่ดีที่สุด พวกเราไม่สามารถจะรู้ได้ว่า พวกเราควรทำอะไร เพราะ การจะรู้ความรู้อย่างนั้นต้องใช้เวลามาก และความพยายามอย่างมาก และพวกเราก็ไม่สามารถตัดสินใจในเวลาจำกัด และเขาโดยยกตัวอย่างมาสนับสนุนความคิดนี้คือ มีคนๆหนึ่งถูกรถชนและได้รับบาดเจ็บ และเรามาพบเหตุการณ์เขาพอดี และเราต้องตัดสินใจว่า เราจะหยุดรถแล้วช่วยเหลือเขา หรือจะขับต่อไปเพื่อให้เห็นเรื่องอื่น ก่อนที่เราจะตัดสินใจว่าจะหาทางเลือกไหนดี เราต้องคำนวณผลที่จะเกิดขึ้นก่อน แต่ในขณะที่เรากำลังคำนวณนี้ เราอาจจะไปไม่เห็นเรื่องอื่น หรือถ้าเราขับรถกลับมาจะช่วยเหลือเขา เขาอาจจะอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือได้แล้ว เทเลอร์สรุปว่า ไม่ว่าเราจะเลือกทางไหนก็ตาม พวกเราไม่มีทางที่จะรู้ได้ว่า การกระทำของเราถูกหรือผิด

ข. ปัญหาที่สอง คือ ปัญหาความผิดของการกระทำ

เทเลอร์โดยยกปัญหานี้มาเป็นอันดับสอง คือ ปัญหาความผิดของการกระทำที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น และเขาโดยยกตัวอย่างการกระทำ 2 อย่างมาเปรียบเทียบกัน และการกระทำทั้งสองมีลักษณะความผิดอย่างเดียวกัน คือการฆาตคนตาย คนแรกฆาตคนแล้วไม่ทิ้งร่องรอยไว้ ส่วนคนที่สองฆ่าแล้วถูกจับ การกระทำทั้งสองคนนั้นถ้าพูดโดยทั่วไปแล้วควรจะผิดทั้งคู่ ทั้งในแง่กฎหมายและศีลธรรม แต่หาพิจารณาผลของการกระทำของสองคนนี้ ก็คนแรกไม่ถูกจับและไม่ได้รับความทุกข์ ส่วนคนที่สองได้รับความทุกข์ทรมานเพราะถูกจับขัง การกระทำผิดของคนทั้งสอง ถ้าตามความคิดของพวก Act Utilitarianism แล้ว การกระทำของคนแรกควรจะดีกว่าการกระทำของคนที่สอง อย่างไรก็ตาม พวก Rule Utilitarianism คงไม่ยอมรับในเรื่องนี้ เพราะพวกนี้ถือว่า การฆาตคนเป็นสิ่งผิด และเป็นการละเมิดกฎแห่งความประพฤติอันดีงาม นอกจากนี้เทเลอร์ยังมีให้เห็น

ว่า การดำเนินผลของการกระทำอย่างเดียวกันเพียงพองจะต้องมีปัจจัยอื่น เช่น ความรู้สึก, แรงจูงใจ เพราะสิ่งนี้จะทำให้ผลการกระทำต่างกัน

ก. ปัญหาที่สาม คือ ปัญหาอะไรคือประโยชน์แท้จริง

ปัญหานี้เพลเลอร์แสดงความกึกโวกหลายประการ แต่ที่สำคัญ คือ การกระจายความสุข หากประโยชน์นิยมยอมรับหลักที่ว่า " สิ่งที่ดีที่สุด คือ สิ่งที่เป็นประโยชน์สุขมากที่สุด แก่คนจำนวนมากที่สุด " (The greatest happiness of the greatest number) เมื่พวกเราจะรู้ว่า ความสุขมากที่สุดคืออะไร, ความทุกข์น้อยที่สุดคืออะไร และการกระจายความสุขแก่คนจำนวนมากที่สุดคืออะไร มันก็ยังคงตกลงไม่ได้ว่า หลักเหตุผลความหมายว่าอย่างไร ถึงคำพูดของเขา

พวกเรายอมรับว่า คนๆหนึ่งไม่รู้ว่าอะไรคือหลักแห่งประโยชน์ใดอย่างไร แม้ว่าเขาจะรู้ความหมายของ " ฤๅณาในตัวเองมากที่สุด และไม่มีฤๅณาในตัวเองน้อยที่สุด " (maximize

Intrinsic Value and Minimize Intrinsic Value) เมื่พวกเราจะรู้ว่าอะไรคือความยุติธรรม... พวกเรายังไม่รู้ว่าอะไรคือฤๅณาในตัวเองมากที่สุด และไม่มีฤๅณาในตัวเองน้อยที่สุด ¹

และเขายังเห็นต่อไปว่า

ลัทธิประโยชน์นิยม ยังเหลือปัญหาพื้นฐานและคล้ายเหตุนี้เอง นักปรัชญาในปัจจุบันบางคนจึงไม่ยอมรับหลักนี้ และพวกเขาไม่เชื่อว่า หลักแห่งความยุติธรรมจะโถมมาจากระบบจริยธรรมของลัทธิประโยชน์นิยม (Utilitarian Ethical System)... และตามความกึกโวกของพวกเขา หลักนี้ในตัวเองยังไม่สมเหตุผล ²

ฉะนั้นจะเห็นว่า ปัญหาที่สามคือปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ที่พวกค็อแพงจะต้องพยายามตอบคำถามนี้ให้ได้ว่า การกระจายความสุขมากที่สุดแก่คนจำนวนมากที่สุด หมายความว่าอย่างไร ดังนั้นถ้าพวกค็อแพงอ้างหลักการนี้อย่างแท้จริงแล้ว ย่อมจะมีความบกพร่องในเรื่องนี้ และการอ้างสิ่งที่ยังตกลงกันไม่ได้ ย่อมจะยังไม่มีความสมเหตุผลเพียงพอ

¹ Ibid., p.153.

² Ibid.

นอกจากอุปสรรคดังกล่าวแล้ว ยังมีปัญหาอื่นที่กีดกันความนึกของลัทธิประโยชน์นิยม คือ

ตามหลักเหตุผล คุณเหมือนว่าเราจะไม่มีกฎเกณฑ์อะไรตายตัวเลย ที่จะกำหนดให้ทุกคนทำใน
ทุกกรณี ก่อนที่จะทำอะไร สิ่งเดียวที่ควรนึกถึงคือ กำหนดและเปรียบเทียบผลที่จะเกิดขึ้นจาก
สิ่งที่เราจะทำ กฎเกณฑ์ต่างๆไม่มีความหมายอะไร มีข้อยกเว้นใดเสมอ ถ้าสิ่งใดเกิด
ประโยชน์สุขมากกว่าทุกข เมื่อเป็นเช่นนี้ทุกคนอาจเขาข้างตัวเองในการที่จะละเว้นกฎ
เกณฑ์ ถ้ามีการละเว้นกฎเกณฑ์บ่อยๆ เขากฎเกณฑ์ดังกล่าวก็ไม่มีความหมาย ถ้ากฎเกณฑ์ไม่มีความ
หมายแล้ว เราความสุขของคนทั่วไปจะมีได้อย่างไร ¹

เมื่อพูดแห่งหลักการนี้แล้ว การอ้างของพวกเขาอาจเป็นการทำลายกฎเกณฑ์ต่างๆที่
อยู่ในสังคมใด ฉะนั้นการถือแห่งถาวรหลักการนี้อาจทำให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคมใดอย่างแท้
จริง เพราะการกระทำของพวกเขาอาจอ้างเขาข้างตนเอง และก่อความไม่สงบขึ้น ถึงขั้นการถือ
แห่งเมื่ออ้างหลักการนี้จึงไม่ว่าจะชอบธรรม

การล โทเชน กับ การอ้างเหตุผลโดยลัทธิประโยชน์นิยม

โทเชน ยอมรับว่า ในทางปรัชญามาตรฐานในการประเมินผลประการสุดท้ายอาจจะ
เป็นศาสนา หรืออภิปรัชญา หรือลัทธิปฏิบัตินิยม เรื่องนี้เราอาจจะพิสูจน์ได้ แม้เราจะใช้ข้อเท็จจริง-
วิเคราะห์ทางขอบเขต, สถานะการณที่เกิดขึ้นอย่างละเอียด ตลอดจนพิจารณาพื้นฐานในทางประวัติศาสตร์
และผลที่คาดได้จากวิธีการวิทยาศาสตร์ แต่ในทางปฏิบัติยังมีตัวแปรหลายอย่างซึ่งขึ้นอยู่กับ
วิถึ และยังคงมีเวลา. สถานที่ที่เขาเกี่ยวข้องกับ ดังนั้นเขาจึงสรุปในคอนclusionว่า "การแก้ปัญหาจะกระจาย
แรงเป็นไปไม่คงที่" ² และยังเสริมต่อไปว่า "การอ้างเหตุผลของพวกคุณแห่งที่อ้างลัทธิประโยชน์
นิยมจะสำเร็จหรือล้มเหลวจึงกำหนดโดยโมเมนต์ของนัก เพราะต้องมีปัญหาหลายอย่างที่จะต้องมาเกี่ยวข้องกับ
และเขายังเสนอต่อไปว่า ถ้าจะอ้างเหตุผลปฏิบัติ ต้องตรวจสอบให้ถี่ถ้วน และวิเคราะห์ปัญหาที่
เกิดขึ้นตามสภาพที่เป็นจริง และเขาได้เสนอปัญหาให้พิจารณา ³ ปัญหา คือ

¹ วิทธี วิศทเวทธี, จริยศาสตร์เบื้องต้น, หน้า 102.

² Cohen, Civil Disobedience, p.124.

³ Ibid.

ก. ปัญหาภูมิหลัง (Background)

ข. ปัญหาผลทางลบของการถือแหง

ค. ปัญหาผลทางบวกของการถือแหง

ก. ปัญหาภูมิหลัง

เช่น (1) สิ่งที่พวกเขาต้องการต่อต้าน จะต้องมีความไม่ยุติธรรมเพียงไร

(2) จะต้องถูกกดขี่ หรือ บังคับเพียงไร พวกเขาจึงจะแหง

(3) วิธีการแก้ไขที่ถูกต้องตามกฎหมายมีช่องทางเพียงไร และมีเหตุผลเพียงไร

(4) มีช่องทางอื่นที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ที่จะใช้พิสูจน์

เขาเห็นว่า ถ้าถือแหงไม่สำเร็จให้พอ และเมื่อยังมีวิธีการอื่นที่ถูกต้องตามกฎหมายที่จะใช้ในการแก้ไขสิ่งที่ไม่ยุติธรรม การถือแหงแม้จะอาจเกิดผลลบยังเป็นสิ่งไม่ชอบธรรม

ข. ปัญหาผลทางลบของการถือแหง

ขอให้พิจารณาผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และคำถามที่อาจจะถามได้ มีดังนี้

(1) จะทำให้ความลำบากใจให้กับผู้ที่เห็นว่าการกระทำนั้นถูกต้องหรือไม่

(2) ผลของการถือแหงจะก่อให้เกิดแก่งแย่งเพียงไร

(3) การกระทำนั้นรุนแรงหรือเป็นการข่มขู่หรือไม่

(4) มีการชักชวนอย่างรุนแรงต่อทรัพย์สินหรือบุคคลหรือไม่

(5) ถ้าไม่มีความรุนแรง แคมเปญขาดเจ็บเพียงเล็กน้อยหรือทรัพย์สินเสียหายบ้าง จะมีผลทางอ้อมต่อการต่อต้านหรือไม่

(6) เมื่อพิจารณาผลระยะยาว การเคารพกฎหมายจะลดลงหรือไม่

(7) ระบอบประชาธิปไตยจะถูกกลบไล่ง หรือกระบวนการทางการเมืองจะถูกทำลายลงหรือไม่

เขาเห็นว่า คำตอบนี้เป็นเรื่องซับซ้อนยากที่จะตอบได้

ก. ปัญหาผลทางบวกของการถือแหง

เขาให้พิจารณาผลทั้งระยะสั้นและระยะยาว แม้การกระทำนั้นจะเป็นความหวังดี แต่ขอให้พิจารณาทั้งข้อดีและข้อเสีย ถ้าการขัดขืน (Disobedience) เป็นแบบโคจรตรง และกฎหมายนั้นผิดศีลธรรมอย่างแท้จริง และการกระทำมีส่วนร่วมถึงแม้จะไม่ยอมรับว่าการกระทำของพวกเขาผิด

แต่เราต้องพิจารณาว่า การชักชวนมีค่าเพียงไร และจะถือเป็นตัวอย่างการต่อต้านความชั่วร้ายแบบ
โดยตรงและแบบโดยอ้อมหรือไม่ และเขาเห็นว่า การโต้เถียงในทางการเมืองเป็นสิ่งดีในระบอบ
ประชาธิปไตย แต่การคำนึงว่า ผลการโต้เถียงมีค่าต่อสังคมหรือไม่ และเขายังให้ข้อคิดอีกว่า ถ้า
สมมุติว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งมีค่า จะมีอิทธิพลหรือปัจจัยอื่นหรือไม่ที่จะทำให้เกิดการชักชวนนี้สำเร็จ
และการกระทำนั้นจะเป็นการบังคับกับอำนาจในการบัญญัติกฎหมายหรือนโยบายหรือไม่ และถ้าคิด
ความสนใจของประชาชนไปสู่สิ่งที่ต้องการต่อต้าน จะเกิดผลอย่างไร และการกระทำนั้นเป็นการบีบ
บังคับรัฐบาลหรือไม่ ถ้าเป็นความเข้าใจผิดของผู้ต่อต้าน จะเป็นผลเสียมากกว่าผลดีหรือไม่

ดังนั้น การหาคำตอบในเรื่องนี้ต้องคาดคะเนอย่างมีเหตุผล และถ้าประชาชนจะได้
ตอบการกระทำของเขาอย่างไร แต่ไม่มีใครจะเดาคำตอบได้อย่างชัดเจน เพราะผลการกระทำของ
พวกเขาต้องเผชิญกับความจริงหลายอย่าง อย่างไรก็ตาม โยเซฟฮอเมอร์ว่า การอ้างเหตุผลนี้เป็น
งานที่ซับซ้อน และต้องตอบปัญหาที่ยากมานี้ให้ชัดเจน แต่ผลที่คาดหมายนั้นอาจจะไม่ถูกต้องเสมอไป
ฉะนั้น การอ้างเหตุผลโดยอ้างหลักประโยชน์นิยมจึงอาจไม่ชอบธรรมได้เหมือนกัน

3. วิจารณ์การอ้างเหตุผลของหลักประโยชน์นิยม

พวกเราต้องยอมรับว่า การอ้างหลักประโยชน์นิยมนั้นยังมีข้อบกพร่องหลายประการ ดังที่
แสดงไว้ข้างแล้วในตอนต้น นอกจากปัญหาหลักแล้ว ยังมีปัญหาอื่นๆ คือ ปัญหาเรื่องความรุนแรง
การถือแพ่งที่อาจจะชอบธรรมต้องเป็นการกระทำที่ไม่ใช้ความรุนแรง แต่เมื่อพิจารณาถึงพวก Act
Utilitarianism แล้วพบว่า พวกนี้ยอมรับว่า ถ้าให้ผลการกระทำที่ดีต่อประชาชนแล้ว อาจจะ
ใช้วิธีการใดๆก็ได้ นั่นคือ พวกนี้ยอมรับว่าใช้ความรุนแรงได้ แต่พวก Rule Utilitaria-
nism จะไม่ยอมรับความรุนแรง แต่ก็มีปัญหาว่า ถ้าผู้ถือแพ่งอ้างหลักประโยชน์นิยมแล้ว จะทำได้
หรือไม่ ถ้าตอบที่ว่าจะตอบได้ คือ พวกนี้อ้างเหตุผลนี้ไม่ได้ เพราะการทำตามกฎหมายยอมรับว่าการ
การชักชวนกฎหมาย

กล่าวโดยสรุป การถือแพ่งเมื่ออ้างหลักประโยชน์นิยมต้องตอบปัญหาที่ยากมานี้ให้ชัดเจน
แม้จะอ้างหลักประโยชน์นิยมได้อย่างชอบธรรม แต่ไม่ใช่ว่าจะอ้างได้ทุกกรณี และถ้าตอบนั้นก็ยังไม่
ยุติได้ไม่ง่ายนัก นอกจากพวกถือแพ่งจะอ้างเหตุผลจากกฎเบื้องต้นและหลักประโยชน์นิยมแล้ว อาจจะ
มีหลักการอื่นๆที่พวกเขานำมาอ้าง อย่างไรก็ตามเราสามารถจัดเข้าได้กับสองพวกนี้ และการอ้าง

เหตุผลของทั้งสองกรณีดังกล่าวก็มีขอบปรองกึ่งที่ใดแสดงไว้อย่างละเอียดแล้ว

เมื่อเราพิจารณาถึงฝ่ายที่ถือว่า การถือแหง คือ การกระทำที่ชอบธรรมแล้ว และได้ชี้ให้เห็นขอบปรองของการอ้างเหตุผลแล้ว ต่อไปขอให้เราพิจารณาถึงผู้ที่สนับสนุนว่า การถือแหง คือ การกระทำที่ไม่ชอบธรรมบ้าง

ข. การถือแหงคือการกระทำที่ไม่ชอบธรรม

การถือแหงแม้ว่าจะอ้างหลักการใดก็ตาม พวกเราพิจารณาผ่านมาแล้ว แต่ในตอนนี้ขอให้พวกเราพิจารณาถึงเหตุผลที่คัดค้านการถือแหง และถือว่า การถือแหงคือการกระทำที่ไม่ชอบธรรม และที่คัดค้านดังกล่าวมีอยู่หลายฝ่าย และหลายความกิตติ์แตกต่างกัน เพื่อให้เข้าใจปัญหาจึงขอยกทัศนะเหล่านั้นมาแสดงให้เห็นจริง ดังนี้

1. การถือแหงคือการกระทำที่ไม่ชอบในทางกฎหมาย

ทัศนะนี้เป็นของโตเสน และเขาเชื่อว่า

โดยธรรมชาติ การถือแหงคือการกระทำที่ไม่ชอบในทางกฎหมาย หรือภายในระบบกฎหมาย กฎหมายไม่สามารถให้การละเมิดกฎหมายชอบธรรมได้¹

แม้กฎหมายจะมีข้อขัดแย้งกันเองก็ตาม ก็ การกระทำอย่างหนึ่งอาจจะผิดและถูกในทางกฎหมาย การแก้ปัญหานี้ก็เป็นเรื่องซับซ้อน และบางกนอาจจะมีความปรารถนาคือต้องการแก้ไขข้อขัดข้องกฎหมาย แต่พวกเขาก็ไม่สามารถจะตัดสินใจก่อนว่า ข้อใดหรือข้อขัดแย้งดังกล่าวอย่างไร โตเสนเห็นว่า

ความไม่แน่นอนนี้ แม้จะเป็นเรื่องที่น่าเศร้า พวกเราก็บอกไม่ได้ว่า การกระทำอย่างหนึ่งต้องชอบธรรม เมื่อการกระทำนั้นถูกประกาศว่า เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย² นั่นคือ การกระทำของกคนหนึ่งอาจจะไม่ถูกลงโทษ แต่ถาการกระทำนั้นถูกประกาศว่า เป็นการกระทำ

¹ Ibid., p.94.

² Ibid., p.95.

ที่ผิดกฎหมายแล้ว ไม่มีกฎหมายใดหรือระบบกฎหมายใดจะบอกความผิดเป็นสิ่งที่ชอบธรรมใดเลย

บางครั้งกฎหมายอาจเปิดช่องทางให้แก่นบางคน เช่น โทเคนนิยมในธรรม และกาทิจารณา
ให้รอบคอบแล้ว การจงใจละเมิดกฎหมายต้องมีความผิดในทางกฎหมาย แต่จะมีข้อยกเว้นหรือไม่ว่า
การถือแพ่งของชอบด้วยกฎหมาย โทเคนนิยมกว่าไม่มี แม้ในบางครั้งจะมีคนหนึ่งเชื่อว่า เขามีความ
จริงใจ, กฎหมายนั้นทำลายสิทธิบางอย่างที่กฎหมายรัฐธรรมนูญรับรองไว้ และกฎหมายฉบับนั้นไม่สม
เหตุสมผล ความเชื่อเช่นนั้นอาจจะถูกหรือผิดได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องนำเอาการกระทำนั้นไป
พิจารณาต่อหน้าศาล เพราะศาลเท่านั้นจะเป็นผู้ตัดสินความเป็นรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และกฎหมาย
ฉบับนั้นจะถูกนำไปทดสอบในทางกฎหมาย ไม่ใช่คนหนึ่งจะไปบังคับให้ศาลต้องทำตามความเชื่อของตน
และถาเห็นว่ากฎหมายคดีสิทธิของพวกเขาก็แล้ว พวกเขาจะใช้วิธีละเมิดกฎหมายนั้น โดยมีจุดมุ่งหมาย
ว่า เพื่อต้องการลบล้างกฎหมายนั้น และทำให้สถานการณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญชัดเจนขึ้น บางท่าน
อาจจะเห็นว่าข้ออ้างนี้ดีแก่ทุกคน และควรทำโดยการละเมิดหรือชักชวนอย่างจงใจ และการชักชวน
อย่างนั้นถือว่าถูกต้องในระบบกฎหมายนั้น ฉะนั้นระบบกฎหมายนั้นจึงกำหนดให้การถือแพ่งบางอย่าง
ชอบธรรม แต่โทเคนเห็นว่า ข้อสรุปดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้องนัก และเขาชี้ให้เห็นว่า ข้อสรุปนี้อาจเป็น
ผลมาจากความขัดแย้งระหว่างกฎหมายกับระบบกฎหมาย คือ การอ้างเหตุผลนี้เป็นไปได้อย่างไรที่จะมาจาก
ข้อเท็จจริงที่ว่า ระบบกฎหมายจริงๆ อาจจะให้การชักชวนนั้นทำได้ แต่อย่างไรก็ตาม เขาเห็นว่า
" ไม่มีระบบกฎหมายใดที่จะให้การกระทำทุกอย่างที่ชักชวนกฎหมาย ที่อยู่ในระบบนั้นถูกต้องได้ และ
การชักชวนเช่นนั้นต้องถือว่าไม่ถูกต้องชอบธรรม " ¹

ถ้าบุคคลนั้นไม่ใช่ช่องทางที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อขอแก้ไขหรือลบล้างกฎหมาย แต่ใช้
การจงใจละเมิด และกฎหมายนั้นถือว่าถูกต้องตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและสมเหตุสมผลแล้ว พวกเขา
จะต้องสละสิทธิทดสอบกฎหมาย และถูกลงโทษด้วย แม้จุดประสงค์ในการกระทำของพวกเขาจะเป็น
สิ่งที่น่าอภัย แต่การกระทำของพวกเขาที่ต้องการทำให้กฎหมายรัฐธรรมนูญชัดเจนขึ้น เป็นการ
กระทำที่ผิดกฎหมายแล้ว การมีจุดประสงค์อย่างนั้น ก็ไม่ได้บอกว่าต้องถูกต้องตามกฎหมาย

¹ Ibid., p.96:

ในระบบกฎหมายจะมีข้อดีและข้อเสีย และหากเขาใช้วิธีการละเมิดกฎหมายเพื่อทดสอบความเป็นรัฐธรรมนูญ ระบบกฎหมายนั้นยากที่ทนายหนึ่งจะบอกว่า กฎหมายบางฉบับละเมิดสิทธิของพวกเขาได้ เพราะระบบกฎหมายนั้นศาลจะต้องยอมรับ และใช้เป็นข้อวินิจฉัยสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรือสถานการณ์ที่คล้ายกัน อย่างไรก็ตาม ระบบกฎหมายนั้นก็บอกไม่ควาการขัดกันกฎหมายต้องชอบธรรม ในบางครั้งการพิสูจน์ความเป็นรัฐธรรมนูญของกฎหมายอาจจะประสบความสำเร็จ ก็คือกฎหมายที่พวกเขาละเมิดถูกประกาศว่า ขัดต่อรัฐธรรมนูญ โดยศาลสูงสุดในประเทศไทย วินิจฉัยว่ากฎหมายนั้นไม่สมเหตุสมผล พวกเราจะถือว่าการคือแห่งชอบธรรมหรือไม่ โดเรนเชื่อว่าไม่ เพราะ " การทำสำเร็จนั้น มันโคจรกลางการละเมิดกฎหมาย ที่เป็นสาระสำคัญอันหนึ่งของการคือแห่งไป " ¹

การคือแห่งโดยเชื่อว่า กฎหมายฉบับนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญมีข้อข้อที่ทำให้ไม่สำเร็จ คือศาลได้พิจารณาแล้วว่า การกระทำนั้นละเมิดกฎหมายอย่างแท้จริง การจงใจขัดกันเช่นนั้น กฎหมายไม่เคยเห็นว่าการกระทำนั้นชอบธรรม ฉะนั้น กฎหมายไม่เคยให้การคือแห่งชอบธรรมใดเลยภายในระบบกฎหมายนั้น

บางครั้งผู้พิพากษาไม่มุ่งตรงไปที่ความสมเหตุสมผลของกฎหมาย แต่มุ่งไปที่การใช้กฎหมายในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง กฎหมายที่สมเหตุสมผลในสายตาของพวกเขาก็อาจจะใช้ในบางสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม เช่น ทำลายสิทธิที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำประกันไว้ ตัวอย่างเช่น กฎหมายห้ามทิ้งเศษกระดาษเกลื่อนกลาด และทุกคนก็เห็นว่ากฎหมายฉบับนั้นสมเหตุสมผล และลงโทษหนักต่อผู้กระทำอย่างนั้น แต่ทว่ากฎหมายฉบับเดียวกันนั้นมาห้ามทิ้งไปปลิวทางการเมือง (การปิดป้ายโฆษณาหาเสียงของพรรคการเมือง) ต้องถือว่าผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรืออีกกรณีหนึ่ง คือการเกินชวานและโคขอต่อทางการเรียบร้อยแล้ว เพื่อไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเกิดความลำบากใจ แต่ทว่าใช้อำนาจนั้นห้ามการเกินชวานที่สนับสนุนการเมืองของผู้ที่ไม่นิยมรัฐบาล การทำเช่นนั้นต้องผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ

¹Ibid., p.98.

ถ้านำเหตุผลนี้มาตัดสินเหมือนกับเหตุการณืเหล่านี้ และกฎหมายถูกลบลงไป โทเซนให้เหตุผลว่า
 " การชดเชนเมื่อถูกตองตามกฎหมายก็ไม่ใช่การชดเชนอีกต่อไป และเมื่อกฎหมายทว่าเป็นการชดเชน
 จะอาจถูกตองตามกฎหมายยอมไม่ได้ " ¹ ดังนั้นปัญหาจึงมีอยู่ว่า ถ้าการกระทำนั้นถูกตองตามกฎหมาย
 เราจะไมเรียกว่า การถือแพงอย่างเนหรือ หรือว่าเราควรเรียกว่า การถือแพงที่ชอบด้วยกฎหมาย
 คำตอบในเรื่องนี้ โทเซนได้เสนอแนะไว้ว่า อำนาจมีอยู่หลายระดับ เช่น ในสหรัฐอเมริกา มีระบบ
 รัฐและสหพันธ์ (State and Federal System) และประชาชนตองเคารพกฎหมายท้องถิ่น
 (Local), รัฐ (State) และกฎหมายของชาติ (National Laws) ถ้าเป็น
 เทศบัญญัติ (Municipal Laws) กฎหมายรัฐก็เพียงพอแล้ว แต่ตามปัญหากฎหมายรัฐธรรมนูญ,
 กิจการต่างประเทศ หรือเรื่องพิเศษเข้ามา กฎหมายที่จะแก้ไขหาได้ คือ กฎหมายสูงสุด กฎหมาย
 ต่างๆนั้นเกิดจากระบบเดียวกันและตองสอดคล้องกัน เมื่อมี^{เมื่อ}ปัญหาตองใช้วิธีการต่อสู้คดี เมื่อทุกคดีการ
 ถือแพง มันอาจจะเป็นและไมเป็นการถือแพงได้ หรือการถือแพงอาจจะชอบธรรมหรือไมชอบธรรม
 ก็ได้ เรื่องนี้แล้วแล้วเราจะมองอย่างไร ถ้าอยู่ในระบบกฎหมายท้องถิ่นหรือรัฐ ก็คือการถือแพงและ
 ไมถูกตองในระบบกฎหมายนั้น แต่ถ้ามองในระดับกฎหมายสูงสุด การกระทำอย่างเดียวกันถูกตองตาม
 กฎหมายรัฐธรรมนูญ และไมใช่การถือแพง แม้การอ้างเช่นนี้อาจจะถูกโดยการเปลี่ยนการมองกลับ
 กันไปกลับกันมา แต่อย่างไรก็ตามตองตระหนักว่า กฎหมายที่พวกเขาจะเมื่อกยังอยู่ในระบบกฎหมาย
 เดียวกัน ดังนั้นโทเซนสรุปว่า " ไม่มีการกระทำใดที่ละเมิดกฎหมายแล้ว ยังถูกตองตามกฎหมาย
 ที่อยู่ในระบบนั้น " ²

กล่าวโดยสรุป โทเซนเชื่อว่า แม้จะมีระบบกฎหมายต่างระดับกัน แต่ระบบต่างๆก็ยังสอด
 คลองกัน เปรียบเสมือนตอกออกมาจากผ้านเดียวกัน และการขัดแย้งกฎหมายหนึ่งที่อยู่ในระบบกฎหมาย
 นั้นก็คือ การขัดตองระบบกฎหมายทั้งหมด และถ้ากฎหมายถูกยกเลิกโดยการกระทำหนึ่ง การกระทำ

¹ Ibid., p. 99.

² Ibid., p. 101.

ที่ถูกจองจำไม่เรียกว่าการชกชก เมื่อไม่ใช้การชกชกกฎหมายหรือไม่เชื่อฟังกฎหมาย ฉะนั้น จึงไม่มี การถือแพ่งชนกที่ถูกจองจำตามกฎหมายใดเลย

2. ข้อโต้แย้ง 7 ประการต่อการถือแพ่ง

ข้อโต้แย้งที่จะเสนอต่อไปนี้เป็น การโต้แย้งการถือแพ่ง และเห็นว่า การถือแพ่งคือการกระทำที่ไม่ชอบธรรม เพื่อเข้าใจข้อโต้แย้งแต่ละข้อ จึงขอเสนอตามลำดับไปพร้อมกับการโต้แย้งตามทัศนะของ โกลเซน และอาจารย์ประกอบ

(1) การถือแพ่ง คือ การหมิ่นกฎหมาย (Civil Disobedience Implies Contempt for the Law)

ข้อโต้แย้งนี้คือ " คนที่ทำการถือแพ่ง คือ คนที่จงใจจะหมิ่นกฎหมาย ฉะนั้น หากเขาจึงไม่ชอบตามกฎหมายที่ปกครองชุมชน " ¹

โกลเซนบอกว่า ข้อโต้แย้งนี้เป็นสิ่งที่พวกเราเคยได้ยินบ่อยที่สุด และถือว่ามีข้อบกพร่องมากที่สุด การถือแพ่งแม้จะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย แต่ยังไม่เป็นการหมิ่นกฎหมาย หากเขาละเมิดเพื่อต้องการแก้ไขสิ่งที่ไม่ยุติธรรมที่ถูกจองจำ และต้องการปรับปรุงระบบกฎหมายมากกว่า และขอให้ออกกฎหมายที่เขาใจว่าการละเมิดเช่นนั้นต้องได้รับโทษตามกฎหมาย และพวกเขาไม่ต้องการหลีกเลี่ยงผลของการกระทำของเขาและการยอมรับโทษนั้นเป็นการแสดงความเคารพต่อกฎหมาย ไม่ใช่เป็นการสยบลงหรือทำลายมัน การถือแพ่งมีอยู่ 2 แบบ คือแบบโคชตรงและแบบโคชอ้อม ถ้าเป็นแบบโคชตรง พวกเขาอาจโต้แย้งว่า กฎหมายที่พวกเขาต่อต้านเป็นกฎหมายที่ผิดศีลธรรมในตัวเอง และพวกเขาอาจถูกศาลบังคับให้หาหลักฐานในกฎหมายรัฐธรรมนูญมาสนับสนุนแล้วได้รับการอภัยโทษ และถ้าเป็นแบบโคชอ้อม กฎหมายที่เขาใช้ต่อต้านในตัวเองอาจจะเป็นที่พอใจของทุกคน และพวกเขาต้องยอมรับผิด กรณีหลังนี้พวกเขาหลีกเลี่ยงอย่างไม่มีข้อสงสัย และโกลเซนเชื่อว่า การถือแพ่งไม่ว่าแบบใดไม่มีจุดประสงค์ที่จะหมิ่นกฎหมาย การอ้างเช่นนั้นเป็นการเข้าใจธรรมชาติของการถือแพ่งแบบผิดๆ และเป็นข้อวิจารณ์ที่เลวที่สุด

¹ Ibid., p.131.

แต่ถ้าพิจารณาข้ออ้างเหตุผลที่ว่า การถือแหงคือการอุกหรือกบฏในกฎหมายก็ยังมีเหตุผล
ที่ใช่ได้ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย กฎหมายที่มีบัญญัติออกมาในไม่ใช้การบัญญัติที่เกิดจาก
ความพึงพอใจหรือเป็นการกระทำตามอำเภอใจของบุคคลเดียว แต่ยังมีกระบวนการและเป็นไปตาม
กระบวนการนิติบัญญัติ ที่โดยที่กฎหมายบัญญัติมาใช้และศาลเห็นว่าขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมาย
นั้นจะต้องถือว่าเป็น ไม่ หรือไม่มีผลบังคับใช้ และเมื่อกฎหมายไม่ขัดต่อกฎหมายสูงสุด และมีกระบวนการ
การยุติธรรมรับรองความสมเหตุสมผลของกฎหมายนั้น การถือแหงต่อกฎหมายนั้น เท่ากับเป็นการไม่
เชื่อฟังหรือกบฏในกฎหมายและหลักแห่งกฎหมาย ตลอดจนกระบวนการออกกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย
แม้ถือแหงจะอ้างว่า การที่พวกเขาสมัครรับผิดเป็นการแสดงความเคารพกฎหมาย แต่การอ้างเช่นนั้น
จะชอบธรรมมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง และในตอนคนใดเห็นเห็นว่า " ไม่มีการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือ
ละเมิดกฎหมายแล้วถือว่าถูกต้องตามกฎหมายที่อยู่ในระบบกฎหมายนั้น " คำพูดดังกล่าวเท่ากับบอกว่า
แม้ถือแหงจะอ้างหลักการใดก็ตาม เมื่อการกระทำของพวกเขาผิดกฎหมาย การกระทำนั้นจะถูกมอง
ตามกฎหมายใดอย่างไร นั่นคือ แม้พวกเขาจะอ้างว่ายังเคารพกฎหมายก็ไม่ได้นิยามความว่า การ
กระทำของพวกเขาต้องชอบตามกฎหมายใด.

(2) การถือแหง คือ การกระทำที่ถือเอาประโยชน์ส่วนตัว (Civil Disobedience
Suppose the Primacy of Selfish Interests)

ข้อโต้แย้งนี้หมายความว่า

ไม่มีการถือแหงใดๆจะชอบธรรมทางศีลธรรม เพราะทุกการกระทำนั้นผิดศีลธรรมโดยพื้นฐาน
และเป็นการให้ผลประโยชน์ของบุคคลสูงกว่าผลประโยชน์ของสังคม การถือแหงทั่วไปที่คำนึง
ถึงตนเอง (Self-Regard) และจงใจละเมิดเจตนารมณ์ของสังคมของพวกเขา พวกเขา
เราจึงถือว่าถูกต้องอย่างนั้นหรือ

โตเฮนตอบข้อโต้แย้งนี้ว่า โดยทั่วไปผู้ถือแหงไม่ได้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว การกระทำ

¹ Ibid., p.134.

เช่นบางกรณีเป็นการทำลายผลประโยชน์ส่วนตัวและครอบครัว นอกจากนั้นพวกเขาก็อาจถูกดำเนินจากประชาชน ตลอดจนถูกขัดขวางและอาจถูกทำร้ายร่างกายจากตำรวจ และจากคนที่ไม่มีเหตุผลใด และพวกเขาก็อาจถูกลงโทษ และการลงโทษนั้นอาจทำให้หมดโอกาสทำงานและสูญเสียสิทธิบางอย่างที่จะไปประกอบอาชีพ และพวกเขาก็ต้องรับผิดชอบจะไม่เต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการต่อต้านของพวกเขาเกิดผลดีต่อไป

บางกรณีการถือแหงแบบโคตรตรงอาจถูกเข้าใจว่า ทำไปเพื่อเห็นแก่เสรีภาพของตนเอง การเรียกร้องอย่างนั้นก็ไม่ใช่ทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว และบางคนอาจสงสัยความจริงจังทางศีลธรรมของพวกเขาและวิจารณ์ว่า ผู้ยึดมั่นทำไปตามแรงขับของความเห็นแก่ตัว แต่ขอให้ซึ่งน้ำหนักทั้งหมดของการกระทำนั้นให้ก็คือผู้ถือแหงรู้ว่าการถูกลงโทษและถูกคุกคามยิ่งดีกว่าต้องใคร่ในทุกๆ จากการเชื่อฟังกฎหมายที่ผิดศีลธรรม ในตอนท้ายโคตรตรงสรุปว่า เมื่อคำนวณผลทั้งหมดแล้วผู้ถือแหงไม่ได้ทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

ทัศนะของโคตรตรงใช้ว่าจะถูกต้องหมดทุกกรณี ยังมีสิ่งที่น่าสนใจโคตรตรงโต้แย้งได้ และขอให้พิจารณาข้อความต่อไปนี้

" คนคนเคียวอาจต้องทำการบางอย่างที่เกี่ยวกับการเมือง, เศรษฐกิจสังคมหรือวัฒนธรรมแต่ถ้าทั้ง รัฐบาลยอมไม่ทำตามเพราะไม่ใช่เสียงส่วนใหญ่ แต่จะโทษทุกคนสนใจเรื่องนั้นและรวมออกเสียงในเรื่องนั้นยอมเป็นไปไม่ได้ ถ้าคนคนเคียวนั้นสามารถชักชวนคนอื่นๆ ให้เห็นพ้องและรวมแสดงความคิดเห็นควม กลุ่มนั้นจะเป็นกลุ่มกดดัน (Pressure Group) และทำให้ผู้ปกครองต้องพิจารณาว่ามีแรงกดดันพอที่จะทำเช่นหรือไม่ ผลประโยชน์ของกลุ่มกดดันจึงมากับกลางระหว่างปัจเจกชนกับผู้ออกกฎหมาย ทำให้ประชาชนยังอยู่ห่างไกลจากการออกกฎหมายโดยตรงไปอีกขั้นหนึ่ง ในแง่ประชาธิปไตยประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสำคัญและมีค่าที่สุดในสังคม แต่ในทางปฏิบัติระบบเหล่านี้ทำให้ประชาชนไม่มีโอกาสใช้อำนาจของตนโดยตรง และอยู่ห่างไกลจากการออกกฎหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ที่แสดงว่าคนมีอำนาจมากที่สุดในสังคมออกไปเรื่อยๆ ในขณะที่ทฤษฎีของประชาชน แต่ทางปฏิบัติไม่สนใจประชาชน ประชาธิปไตยของประชาชน, โคตรตรง และเพื่อประชาชน จึงเป็นคำพูดเปลวๆ ที่ให้ความหวังแต่ไม่เป็นจริง และก่อให้เกิดความผิดหวังในที่สุด

การยอมรับกลุ่มก๊กกันอาจเกิดผลเสียขึ้นได้ คือ กลุ่มก๊กกันใดที่มีการรวมตัวกันอย่างไม่แน่นอน เช่น
ยอมจะใช้อำนาจนำหาผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มใดมาก ส่วนกลุ่มที่รวมตัวกันไม่แน่นอนเช่นยอมจะทำอะไร
ไม่คอยสำเร็จ จนที่ใหม่กลุ่มใดไม่มีสิทธิ์จะได้ผลประโยชน์เลย

นอกจากนี้กลุ่มก๊กกันแต่ละกลุ่มล้วนเป็นกลุ่มผลประโยชน์ซึ่งสนใจเฉพาะเรื่องบางเรื่อง และ
กลุ่มเหล่านี้มิได้เป็นตัวแทนของประชาชนทั้งหมดในเรื่องนั้นๆ อย่างแท้จริงในการออกกฎหมาย
กลุ่มก๊กกันจำนวนหนึ่งจะมีอิทธิพล แต่ไม่มีกลุ่มในบรรดากลุ่มก๊กกันทั้งหมดเพราะกลุ่มก๊กกันจะทำงาน
เมื่อเป็นเรื่องที่ตนสนใจ กลุ่มที่สนใจจะมีสองพวกใหญ่ๆ คือ พวกสนับสนุนกับพวกที่ค้าน จำนวนกลุ่ม
ก๊กกันที่ดำเนินการในแต่ละเรื่องจึงเป็นส่วนน้อย เมื่อเทียบกับกลุ่มก๊กกันทั้งหมดและมิได้เป็นตัวแทน
ของประชาชนทั้งประเทศ แต่คนส่วนน้อยกลับมีอิทธิพลต่อนโยบาย แลถึงแม้กลุ่มเหล่านี้จะมีอิทธิพล
แต่ไม่จำเป็นที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องทำตามเสียงของกลุ่มเหล่านี้ แม้จะเป็นเสียงส่วนใหญ่ก็ตาม " 1

ในทางทฤษฎีคือแห่งคิดว่าทำเพื่อคนส่วนใหญ่ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตน การ
คือแห่งมิใช่หาทุกคนต้องเห็นด้วย และ โดยข้อเท็จจริง การกระทำนี้ ก็คือ การกระทำของกบฏบาง
กลุ่มที่ เห็นว่า เมื่อมีกฎหมายเช่นนั้น พวกตนจะต้องสูญเสียอะไรบางอย่าง พวกเขาจึงชักชวน
ให้คนอื่นเห็นคล้อยตาม และรวมสนับสนุน กลุ่มนี้กล่าวว่าทำการต่อต้านอาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า กลุ่ม
ก๊กกัน ซึ่งจะสนใจเป็นบางเรื่อง และกลุ่มนี้มิใช่ตัวแทนทั้งหมดของประชาชน และถ้ากลุ่มเหล่านี้
มีอิทธิพลต่อนโยบาย และการออกกฎหมายของประเทศแล้ว พวกเขาทำไปก็เพื่อผลประโยชน์ของ
กลุ่มของตน นั่นคือ พวกเขาจะถือผลประโยชน์ของกลุ่มเหนือผลประโยชน์ของสังคม และการคือแห่ง
แม้จะอ้างว่าเป็นเสียงส่วนใหญ่ แต่ยังมีเล่ห์เหลี่ยมว่าพวกเขาทำไปนั้น เพื่อประชาชนทั้งหมดหรือกลุ่ม
ของตนเอง กลุ่มก๊กกันถ้าจะพูดไปแล้วเปรียบเสมือนเสียงส่วนใหญ่เช่นกัน แต่มิใช่เสียงทั้งหมดของ
ประชาชนที่มิอำนาจอธิปไตยตามระบอบประชาธิปไตย ถ้าผู้คือแห่งเป็นกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้ คง
ตอบว่า " ไม่จำเป็นที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องทำตามเสียงของกลุ่มนี้ แม้จะเป็นเสียงส่วนใหญ่ก็ตาม "
ถึงแม้การคือแห่งอย่างนั้นยอมไม่ชอบธรรม เพราะเป็นการทำไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

1 ปรินซ์ ช่างซันยีน, ปรินซ์แห่งอัครมหาราชการเมือง, (กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์วิชาสาร, 2524), หน้า 145-146.

ในทางปฏิบัติก็มีเทคนิคและวิธีการต่างๆ เพื่อหลบเลี่ยงบางสิ่งโดยแสดงสิ่งที่ดีให้ประชาชนเห็น
 ถ้าไม่พิจารณาให้ถ่วงถี่แล้วอาจหลงกลพวกนี้ได้ และอาจว่าเหตุผลของพวกนั้นชอบธรรม ซึ่งโดยเนื้อ
 เทแล้ว ก็คือการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่ม หรือผลประโยชน์ส่วนตัวนั่นเอง ปัญหาเรื่องผล
 ประโยชน์ที่ชาวจะลงเอยเพียงเท่านั้น คือ ผลประโยชน์ส่วนตัวดีกว่าผลประโยชน์ส่วนรวมหรือไม่
 ในทางตรงข้าม ยังมีคำถามคือดีกว่าผลประโยชน์ส่วนรวมดีกว่าผลประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่ และมนุษย์
 โคจรธรรมชาติเคยทำประโยชน์ให้กับคนอื่นหรือไม่ หรือความนิยมมีแต่ความเห็นแก่ตัว ปัญหาเหล่านี้จะไม่
 ซอนำมากล่าว เพราะยังเป็นปัญหาที่อยู่ดีไม่ไกลจาก แต่ในทันทีขอให้เขาใจว่าปัญหาที่พยายามโต้แย้งนี้
 ในข้อผลประโยชน์ส่วนรวมดีกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว คือ เสียงส่วนใหญ่ย่อมดีกว่าเสียงส่วนน้อยตาม
 หลักประชาธิปไตย

(3) การถือแหง คือ การถือว่ากฎหมายอยู่ในมือของพวกเขาเอง (Civil

Disobedients Take the Law into Their Own Hands)

ขอโต้แย้งนี้ความว่า

ความพยายามทุกอย่างที่จะทำให้การถือแหงชอบธรรมจะต้องล้มเหลว เพราะความพยายาม
 อย่างนั้นมันอยู่บนข้ออ้างพื้นฐานที่ผิดๆ นั่นคือ ข้ออ้างที่บอกว่า การเชื่อฟังกฎหมายใดๆ ทุกคน
 ต้องคิดเสียใจด้วยตัวเอง สิ่งหนึ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่งที่จะต้องปกครองโดยอาศัยกฎหมายที่เป็นที่
 รุกกันและใช้กันทั่วไป การเชื่อว่าผู้ถือแหงมีสิทธิปฏิเสธกฎหมายเหล่านี้ โดยถือเอากฎหมายเขา
 ข้างตน ข้ออ้างนี้ไม่เพียงแต่ผิดหลักการแต่ยังเป็นอันตราย แม้พวกเราจะยอมรับว่าเขามีแรง
 ผลักดันที่สมควรและไม่ใช้ทำเพื่อตนเอง และแม้จะถือว่าลักษณะเช่นนั้นของพวกเขาก็ไม่ได้ตั้งใจ
 และจงใจฝ่าฝืนกฎหมาย แต่เป็นการกระทำที่มีสติสัมปชัญญะ และยับยั้งชั่งใจก็ตาม ประชาชน
 ก็ไม่มีสิทธิทางศีลธรรมที่จะเลือกด้วยตัวเขาเองว่า เขาคงเชื่อฟังหรือไม่เชื่อฟังกฎหมายใน
 สังคมของพวกเขา

¹ Cohen, Civil Disobedience, pp.138-139.

โตเซนพยายามตอบโตขอโตแองเงาว่า ขอให้อากเรามาพิจารณาการตีความที่ต่างกัน 2
ประการ คือ

ประการแรก เรื่องสติปัญญาของการเลือกของหมู่กระทำ

ประการที่สอง เรื่องการใช้กฎหมาย

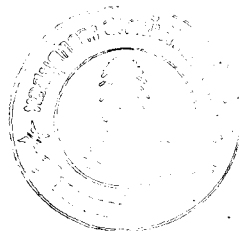
ก. เรื่องสติปัญญาของการเลือกของหมู่กระทำ

โตเซนเห็นว่าการอ้างที่บอกว่า " คนไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือกเชื่อฟังหรือไม่เชื่อฟังกฎหมาย และถ้ายอมให้มีการเลือกเช่นนั้นจะทำให้อำนาจของรัฐถูกทำลายลง " ขออ้างนี้ผิด และเขาให้เหตุผลว่า " ถ้าคนยอมเสียภาพ พวกเขาไม่เพียงแต่จะเลือก พวกเขาจะต้องเลือกสิ่งที่สำคัญสำหรับตัวเขาเองว่าจะเชื่อฟังหรือไม่เชื่อฟังกฎหมายนั้น " ¹ เมื่อมีกฎหมายบัญญัติขึ้นคว้ออำนาจบางอย่างมันคงกำหนดหน้าที่ทางศีลธรรมบางอย่างด้วย และเมื่อใดสิ่งกมถูกต้องและมีอำนาจชอบธรรม คนก็ต้องตัดสินใจว่า การเชื่อฟังคือหน้าที่ทางศีลธรรมของพวกเขา และการเชื่อฟังเช่นนั้นต้องก่อให้เกิดเป็นนิสัยขึ้น เพื่อให้สิ่งกมเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่เขาเห็นว่า การกอนิสัยอย่างนั้นในสถานการณ์หนึ่งอาจจะดีและเสียได้ คือ แม้การเชื่อฟังกฎหมายโดยทั่วไปจะเป็นสิ่งที่ดีและกระทำจนเป็นนิสัย แต่สิ่งกฎหมายสั่งให้ทำกมิใช่ว่าจะทุกเรื่อง คนกมีศีลธรรมจะตองนำมาพิจารณาตัดสินใจด้วยตัวเองว่ามีข้ออื่นนอกเหนือที่จะหักล้างการเชื่อฟังกฎหมายนั้น ผลที่ตามมาแม้จะเป็นการเชื่อฟัง มันก็เป็น การตัดสินใจของพวกเขาเอง จริงๆแล้ว การเชื่อฟังที่ปฏิบัติจนเป็นนิสัยแล้วกน่าจะชกของและสรรเสริญ ถ้าการกระทำเช่นนั้นเกิดจากการใคร่ครุอง เมื่อเทียบกกับหน้าที่อื่นอื่นๆซึ่งหน้าที่อื่นนี้อาจชกค่อนหาที่การเชื่อฟังกฎหมายกตาม ส่วนการไม่เชื่อฟังกมิใช่กตองจากการตัดสินใจเรื่องเชื่อฟัง แม่มันจะเป็นการทำลายหรือปรากนาค และการกระทำนี้อาจถูกหรือผิดก็ตาม การตัดสินใจกกลางๆกัน คือ ทำโดยมีเจตนาและตัดสินใจอย่างรอบคอบและเป็นทางเลือกหนึ่งของหมู่กระทำ

ฉะนั้น ขออ้างที่บอกว่า ประชาชนไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือกการกระทำจึงเป็นการเข้าใจที่ผิดที่อกัยให้ไม่ได้ คือ ความผิดของคนที่มีศีลธรรมและยอมให้อำนาจรัฐมากเกินไป และโตเซนเห็นว่า " ถ้าคนไม่มีทางเลือกกระหว่างการเชื่อฟังและการไม่เชื่อฟัง พวกนั้นจะถูกปกครองโดยรัฐหรืออำนาจนิติบัญญัติทำไคตามอำเภอใจ " ²

¹ Ibid., p. 140.

² Ibid., p. 141.

และถ้าพวกเขาไม่สามารถชี้แจงตัวเองได้แล้ว การกระทำอย่างนั้นไม่เพียงแต่จะลดทอนความประพฤติทางศีลธรรมลงเท่านั้น แต่ยังเป็นการลดทอนศีลธรรมของสังคมอีกด้วย และถ้าต้องให้คนเชื่อฟังกฎหมายทุกสถานการณ์ การไตร่ตรองจะไม่เกิดขึ้นและหาสิ่งไรปัญหาที่จะเขาแทนที่บทบาทของนักคิด แต่สังคมที่พวกเราหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ ประชาชนไม่ใช่ทาส และถ้าใครพิสูจน์แล้วว่า พวกเขาสามารถเลือกทำในสิ่งที่เขาต้องการได้ เช่น เลือกเชื่อฟังกฎหมายส่วนรวมหรือกฎหมายบางฉบับ หรือในบางครั้งเลือกไม่เชื่อฟังกฎหมายโดยไม่ต้องการหลักศีลธรรม และใครเขายังเห็นต่อไปอีกว่า ข้ออ้างที่อ้างมาในตอนนี้สามารถถูกโต้ตอบได้ว่าพวกที่อ้างศีลธรรมที่เกิดจากการทำตามอำเภอใจ ในแง่ประชาชนไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือกการไม่เชื่อฟังกฎหมาย แต่การตัดสินใจเลือกเชื่อฟังหรือไม่เชื่อฟังกฎหมายที่เกิดจากการไตร่ตรองนั้นย่อมต่างจากพวกที่กล่าวมานั้นและถือว่าพวกคือแพ่งคือพวกหลัง และเขายังเห็นต่อไปว่า ถ้าขอโต้แย้งข้างคนหมายถึง คนที่มีศีลธรรมไม่มีสิทธิ์เลือกแล้ว ขอโต้แย้งนั้นยอมใช้ไม่ได้

ข. เรื่องการใช้กฎหมาย

ผู้ถือแพ่งคือผู้ที่ตัดสินใจด้วยตัวเองว่า กฎหมายใดควรจะใช้กับพวกเขา หรือหากเขาต้องอยู่ในอำนาจของกฎหมายใด แต่ก็นักวิจารณ์ว่า ผู้ถือแพ่งไม่มีอำนาจที่จะทำอย่างนั้นได้ เพราะกฎหมายต้องใช้กับทุกคนและอำนาจบังคับนั้นได้มาจากสังคมและต้องชอบธรรม และไม่ใช่ของกลางของแต่ละคน แต่ใคร เช่นเห็นว่าข้อวิจารณ์ใช้ไม่ได้กับนักคือแพ่งทั้งหมด เพราะถ้าเขาเป็นคนมีศีลธรรมแล้ว เขาต้องตัดสินใจเลือกด้วยตัวเขาเองเสมอ

อย่างไรก็ตามใครเขายังมีความเป็นธรรมคือขอโต้แย้งนี้ โดยให้ทัศนะว่า มีการคือแพ่งแบบพิเศษ (One special Category of Civil Disobedience) หรือแบบกึ่งการคือแพ่ง (Quasi-Civil Disobedience) ซึ่งในบางครั้งพวกนี้อาจว่า กฎหมายที่พวกเขาต้องการทำลาชนั้นใช้กับพวกเขาไม่ได้เลยและการไม่เชื่อฟังนี้เกิดจากนักคิดที่ว่า พวกเขาจะเชื่อฟังกฎหมายที่ให้สิทธิในการออกเสียง หรือกฎหมายที่ให้โอกาสแก่พวกเขาใช้เสียงได้ และรัฐบาลที่ให้ทำอย่างนี้ได้ คือ รัฐบาลระบอบประชาธิปไตย และในแง่ศีลธรรมพวกเขาจะไม่ยอมรับรัฐบาลชนิดอื่น แม้รัฐบาลจะประกาศว่าเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยแต่ยังมีข้อบกพร่อง คือ ไม่ยอมให้สิทธิแก่ชนกลุ่มน้อยออกเสียงสนับสนุนกฎหมายที่จะมาปกครองตน โดยเฉพาะเรื่องผิว และในบาง

ครั้งพวกเขาถูกคัดออกจากกระบวนการออกกฎหมาย และถ้าตามความหมายของประชาธิปไตย พวกนี้ต้องไม่เคารพกฎหมายนั้น โดยอ้างว่าพวกเขาไม่มีสิทธิในการออกเสียง และในบางกรณีถูกคัดออกจากกระบวนการออกกฎหมาย และถ้าพวกนี้เรียกร้องโดยอ้างหลักประชาธิปไตยขึ้นมาจริงๆ พวกนี้ต้องไม่เคารพกฎหมายนั้นเลย พวกเขาอาจจะอ้างว่าพวกเขาไม่มีหน้าที่จะต้องไปเคารพกฎหมายที่พวกเขาไม่มีสิทธิในการออกเสียง หรือพวกเขาคือคนนอกสังคม แมกฎหมายที่ออกมาใช้จะยุติธรรมคอบุคคลบางกลุ่ม พวกเขายังเป็นคนนอกสังคม กฎหมายจึงไม่มีผลใช้บังคับต่อพวกเขาใด และการไม่ยอมรับกฎหมายนั้นก็ไม่ใช้การชดเชย หงๆที่กฎหมายนั้นอาจจะใช้กับคนอื่นได้ แต่ก็ไม่ใช้กับพวกเขา เพราะพวกเขาไม่มีส่วนร่วมในการออกกฎหมายนั้น

ปัญหาที่กล่าวข้างต้น โทเฮนขอให้อภิปรายเป็น 2 แง่ คือ

ก. การที่พวกนี้อ้างว่าไม่ใดเกี่ยวข้องกับกฎหมายชุมชน เพราะถูกคัดออกจากชุมชน เหตุผลมักเป็นเหตุผลหนึ่ง แต่กฎหมายจะใช้ได้กับเขาใดหรือไม่ มันไม่อาจอย่างที่ดี ปัญหาขึ้นอยู่กับหลักการและข้อเท็จจริง ถ้าหลักการผิดพลาด และการอ้างของพวกเขามีเหตุผล ตามความจริงแล้วกฎหมายก็ยังไม่ใช้ได้กับเขา

ข. กรณีเช่นนี้ยังมีช่องว่างอยู่คือ มันไม่ใช่ตัวอย่างของการถือแห่งทั้งหมด การกระทำใดที่อยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายยอมทำไม่ใด ผู้ทำยอมรู้ดี แต่พวกนี้ไม่ยอมรับว่าพวกเขาอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย และการที่พวกเขาต้องถูกตัดขาดจากสังคมหรือถูกทหารจับ หรือถูกลงโทษยอมไม่ชอบธรรมทั้งสิ้น การกระทำเช่นนั้นไม่ใช่การชดเชย แต่การถือแห่งถือการชดเชยและมีมโนธรรมในตัวเอง ในอเมริกามีชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่ม เช่น นิโกรและอินเดียน ถ้าอ้างการเชื่อฟังโดยถือว่า 2 กลุ่มนี้เป็นผู้สร้างกฎหมาย และถ้าความกีดกันขยายตัวออกไป สังคมยอมจะเกิดความรุนแรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ใด และนี่ไม่ใช่การถือแห่งแต่เป็นการล้มล้างอำนาจที่ไม่ชอบธรรมและปัญหาที่ไกลกว่าที่จะเป็นการถือแห่ง

ปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ถ้าพิจารณาอย่างรอบคอบยอมสามารถโต้แย้งความกีดกันของโทเฮนได้ กล่าวคือ พวกที่อ้างเหตุผลว่า " พวกไม่มีสิทธิที่จะเลือกเชื่อฟังหรือไม่เชื่อฟังกฎหมาย และถ้ายอมให้เลือกเช่นนั้นได้อำนาจของรัฐยอมถูกทำลายลง " ข้ออ้างนี้ก็มีเหตุผลในตัวเอง คือการปล่อยให้ประชาชนเลือกว่า กฎหมายใดควรเชื่อฟังและไม่เชื่อฟังแล้ว กฎหมายอาจจะไม่

ให้กฎหมายอีกต่อไป และโดยข้อเท็จจริงแล้ว ก็มีหลายประเภท เช่น คนเห็นแก่ตัว, คนเห็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และคนประเภทอื่นๆไม่เข้าข้างใครข้างหนึ่ง ถ้าเปิดโอกาสให้เลือกเรื่องกฎหมายหรือไม่เรื่องกฎหมายแล้ว กฎหมายจะไม่เป็นกฎหมายอีกต่อไป เช่น ผู้ที่เลือกเป็นคนเห็นแก่ตัว พวกนั้นจะเลือกตามกฎหมายที่ทุกคนเห็นว่ามีประโยชน์และถือว่ากฎหมายอื่นไม่มีความหมาย แม้ว่ากฎหมายที่พวกเขาไม่เลือกจะยุติธรรมหรือสอดคล้องกับความดีทั่วไปของสังคม ส่วนพวกที่สงวนที่เห็นแก่ประโยชน์ต่อส่วนรวมจะถือว่ากฎหมายที่สอดคล้องกับประโยชน์ส่วนรวมหรือสอดคล้องกับความดีทั่วไปของสังคมเป็นกฎหมายเท่านั้น นอกจากกฎหมายดังกล่าวแล้วไม่ถือว่าเป็นกฎหมาย และถ้าสมมุติว่าทั้งสองกลุ่มมีจำนวนเท่ากัน กฎหมายฉบับใดจะดีกว่ากันย่อมเป็นทั้งกฎหมายและไม่ใช่มกฎหมายในเวลาเดียวกัน ฉะนั้นสิ่งเดียวกันกับยอมจะไม่มีกฎหมาย เมื่อกฎหมายไม่มีความหมายสังคมจะมีแต่ความวุ่นวาย และสภาวะเช่นนี้จะนำไปสู่สภาวะที่ซบสโลเลเสนอไว้ คือสภาวะสังคราม ทุกคนมีเสรีภาพเท่ากันและไม่มีใครมีสิทธิเหนือบุคคลอื่น การเห็นความวุ่นวายอย่างนั้นได้ มนุษย์จะต้องมีกฎหมายที่ใช้บังคับกับทุกคนได้ หรือมนุษย์ต้องสูญเสียเสรีภาพบางอย่างเพื่อรักษาเสรีภาพที่ดีและมีประโยชน์ แม้ใดเช่นจะยอมรับมนุษยธรรมศีลธรรมของมีสิทธิในการเลือกตัดสินใจบางอย่าง แต่คำว่าเสรีภาพตามความหมายของเขายังมีข้อจำกัด มิใช่ว่าทุกคนจะเลือกตัดสินใจและทำตามความพอใจของตนได้ เช่น ถ้าคนนั้นตัดสินใจจะร่ำรวยและตั้งใจปล้นธนาคาร การกระทำของเขาต้องผิดในตัวเอง ดังนั้น การที่เรายอมเสียเสรีภาพบางส่วนก็เพื่อต้องการสร้างสังคมที่มีกฎเกณฑ์ และกฎเกณฑ์นั้นคือกฎหมาย ถ้ากฎหมายมีอยู่แล้วไม่ให้ความยุติธรรมและถ้าเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแล้ว ย่อมเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถแก้ไขได้และการแก้ไขต้องสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แม้การแก้ไขอย่างนั้นจะช้าบ้าง พวกเราต้องมีความอดทน เพราะในขณะที่พวกเราอยู่ในสังคมที่ประกอบด้วยคนหมู่มาก เราจะทำตามอำเภอใจได้อย่างไร ถ้ากฎหมายมีกฎเกณฑ์แก้ไขตามหลักแห่งกฎหมาย และถ้ากฎหมายนั้นทั้งฝ่ายรัฐสภาและศาลยอมรับว่าถูกต้องอย่างสมเหตุสมผลแล้ว การถือแพ่งยอมไม่มีโอกาสชอบธรรมใด และกฎหมายที่บัญญัติออกมาเช่นนั้นก็ไม่ใช่เป็นการบังคับกับการตัดสินใจของบุคคลที่ถือศีลธรรม เพียงแต่ไม่ไหวกระทำหรือแสดงการกระทำที่ผิดกฎหมาย เมื่อใดที่แสดงออกมา

ให้เห็นว่าซัดคอกกฎหมาย กฎหมายต้องมีผลบังคับใช้บังคับกับคนประเภทเดียว ถ้ากฎหมายไม่มีผลบังคับใช้กับพวกนั้นใดกฎหมายย่อมสูญเสียความเป็นกฎหมายได้ เพราะธรรมชาติของกฎหมายอย่างหนึ่งคือกฎหมายต้องมีผลบังคับใช้ทั่วไป

อีกประการหนึ่ง เรื่องนี้คือ โทเชนยอมรับว่านิสัยที่เป็นการเชื่อฟังกฎหมายเป็นการกระทำที่ดี แต่มีเงื่อนไขว่าต้องเป็นการกระทำที่เกิดจากการไตร่ตรองเมื่อเปรียบเทียบกับหน้าที่อื่นๆ นั่นคือการที่สังคมมนุษย์เกิดขึ้นมา มนุษย์ใดใคร่กรวยอย่างดีแล้วว่า การเชื่อฟังกฎหมายเป็นสิ่งที่ดี เพราะทำให้บ้านเมืองมีความสงบสุข ตามองในแง่ตรงข้าม ถ้าการเชื่อฟังกฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่ดี ทำไมสังคมจึงไม่เลิกปลูกฝังเรื่องนี้เสียที จากข้อเท็จจริงในทุกระบบการปกครองไม่มีการปกครองใดที่เห็นว่าการซัดคอกกฎหมายเป็นสิ่งที่ดี และผู้นำการปกครองต่างพยายามหาทางปลูกฝังนิสัยที่ทำให้มีการเชื่อฟังเกิดขึ้น แม้การกระทำนี้จะมีผลเสียแต่ก็ไม่ไกลความสำคัญของการเชื่อฟังลงไป ขอให้พิจารณาคิวอย่างง่าย ๆ ดังนี้ มีพ่อแม่คนไหนบ้างที่ต้องการให้ลูกไม่เชื่อฟังตนเอง เมื่อลูกเชื่อฟังพ่อแม่สบายใจ แต่ถาซัดคอกพ่อแม่ไม่สบายใจ ขอให้สงวนใจพวกเราสามารถหาได้จากสังคมของมนุษย์ที่ดี เมื่อใดที่ลูกซัดคอก พ่อแม่ต้องหาทางหรือเหตุผลมาทำให้เชื่อฟัง เพราะพ่อแม่ถือว่า การเชื่อฟังเป็นสิ่งที่ดี ดังนั้น การเชื่อฟังกฎหมายแม้จะมีผลเสียบ้างเล็กน้อย แต่มันก็ไม่ทำให้การเชื่อฟังเลวลง เปรียบได้กับคนไม่ แม่จะมีใบเนาไปเพียงใบเดียว ก็มีใบทุกใบจะคงเนาตามด้วย

ขอโต้แย้งของโทเชนที่บอกว่า " ถ้าบุคคลไม่มีทางเลือกกระหว่างการเชื่อฟังและการไม่เชื่อฟังกฎหมาย คนนั้นจะถูกปกครองโดยรัฐหรืออำนาจนิติบัญญัติทำตามอำเภอใจ " ถ้าพูดกันอย่างยุติธรรม ขอโต้แย้งนี้สามารถโต้แย้งได้เช่นกัน กล่าวคือ ในการปกครองในระบบประชาธิปไตย เราคงยอมรับว่าระบบแห่งการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจกัน (Check and Balance) และหลักการนี้เป็นหลักประกันห้ามใหม่การทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือ ห้ามทำตามอำเภอใจ เช่น ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี และ รัฐสภา (The Presidential-Congressional System) ได้พูดถึงในเรื่องนี้ว่า

รัฐสภาออกกฎหมาย หรือ พิจารณากฎหมายใด ประธานาธิบดีก็ยังมีอำนาจที่รัฐสภาเสนอ
ได้ ส่วนศาลก็ตัดสินใหม่คดีของรัฐสภาเป็นโมฆะได้ หากขัดกับรัฐธรรมนูญ ฝ่ายตุลาการก็ถูก

ตรวจสอบโดยอำนาจการแต่งตั้งฝ่ายตุลาการของประธานาธิบดี และการยอมรับ หรือ ไม่ยอมรับ การแต่งตั้งโคตรัฐสภา รัฐสภาตรวจสอบประธานาธิบดีโดยมีอำนาจยอมรับ หรือไม่ยอมรับการแต่งตั้งฝ่ายบริหาร และอนุมัติงบประมาณ¹

จากข้อความที่กล่าวมานั้นย่อมแสดงว่า อำนาจทั้ง 3 ฝ่าย คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจตุลาการ และ อำนาจบริหาร มีการถ่วงดุลย์ และ รัฐก็ไม่ได้อำนาจที่เกิด จากความพอใจ หรือ คำตามอำเภอใจ กล่าวโดยสรุป การที่รัฐไม่ยอมให้บุคคลไม่มีทางเลือก คัดค้านใจ ระหว่างการเชื่อฟังหรือไม่เชื่อฟัง ก็ไม่ได้นิยามความว่า รัฐจะปกครองตามอำเภอใจ นอกจากนั้นรัฐยังเปิดโอกาสให้หากเราใดเลือกได้ในเรื่องกฎหมายฉบับใดที่ควรแก้ไข หรือ ชักคอกกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ได้นิยามความว่า จะให้สิทธิในการเลือกไม่เชื่อฟังกฎหมาย เพราะการเลือกไม่เชื่อฟังกฎหมาย เช่นนั้นย่อมเปิดโอกาสให้แก่บุคคลที่ไม่มีปรารถนาดีต่อประเทศ ต่อคนหรือถึงขนาดล้มล้างรัฐใดถ้าหากพวกนั้นทำได้สำเร็จ

สิ่งที่น่าโต้แย้งอีกประการคือ โทเซนเชื่อว่า " ถ้าเชื่อฟังกฎหมายทุกสถานการณ์ การใคร่ครวญจะไม่เกิดขึ้น และ ทาสที่ไร้ปัญญาจะเข้าแทนที่บทบาทของนักคิด"² อย่างไรก็ตามข้อโต้แย้งนี้ยังสามารถโต้ตอบได้ คือ กฎหมายก่อนที่จะถูกบัญญัติผ่านสภา นิติรัฐ คือออกมา กฎหมายฉบับนั้นย่อมได้รับการใคร่ครวญ และ พิจารณาแล้วทุก ๆ ด้าน และ บทบาทของนักคิดต้องอยู่ในระดับที่กฎหมายยังเป็นกฎหมายร่าง และ นักคิดก็ไม่ได้ถูกแทนที่ โดยทาสที่ไร้เงา และ ผู้ที่เสนอกฎหมาย หรือ ผู้พิจารณากฎหมาย เราเชื่อว่าต่างก็เป็น ผู้ที่ทรงปัญญา และมีความสามารถเฉพาะเรื่อง ฉะนั้นเมื่อ กฎหมายใดผ่านการใคร่ครวญ การเชื่อฟังกฎหมายย่อมมีผลดีกว่าการชักชวนกฎหมายฉบับนั้น อีกอย่างหนึ่ง เราต้องยอมรับว่า สมาชิกรัฐสภาที่ออกกฎหมายไม่ใช่หากเราจะเปลี่ยนเขาไม่ได้ กฎหมายเลือกตั้งในแต่ละ ประเทศยอมให้สิทธิหรือกำหนดเวลาที่สมาชิกเหล่านั้นดำรงตำแหน่งต่างกัน ส่วนมากจะกำหนด คราวละ 4 ปี ฉะนั้นโอกาสที่นักคิดต่าง ๆ จะไปเข้าดำรงตำแหน่งเช่นนั้น ย่อมมีโอกาสุดที่จะ ทำได้ และ วิธีการเช่นนั้นย่อมชอบธรรมในระบบการปกครองประชาธิปไตย และ ย่อมดีกว่าการ ก่อเผิง เพราะเป็นวิธีการที่ทุกคนยอมรับว่าดี

¹ ปรีชา ช่างชาธิอิน, ปรัชญาแห่งอุทุมการทางการเมือง, หน้า 151.

² Cohen, Civil Disobedience, p.141.

(4) การค่อเพง คือ การบ่อนทำลายความเคารพกฎหมาย (Civil Disobedience Undermines Respect for the Law)

ขอโตแย้งสามารถแบ่งได้ 2 ประการ

ก. เป็นการโจมตีข้ออ้างของการค่อเพง ที่ใช้กฎเบี่ยงเบน บางข้อโดยตรง และ โทเช่นให้ชื่อขอโตแย้งว่า " Social-Chaos Argument "

ข. เป็นการโจมตีข้ออ้างการค่อเพงที่ใช้การกำหนดประโยชน์ และ โทเช่นให้ชื่อขอโตแย้งว่า " Social-Fabric Argument "

Social-Chaos Argument

ขอโตแย้งนี้ไม่เพียงแต่ต้องการโจมตีการค่อเพงแล้วซึ่งต้องการโจมตีระบบกฎเบี่ยงเบนที่เป็นข้อค่อเพงอีกด้วย และขอโตแย้งนี้มีสาระสำคัญดังนี้

การค่อเพงที่อ้างกฎเบี่ยงเบน หรือ กฎธรรมชาติบางอย่างว่าเหนือกว่าระบบกฎหมายของรัฐ และ อ้างว่ามีอำนาจสากล และ อำนาจสูงสุดเสมอที่จะพิสูจน์ความไม่ชอบธรรมใด กล่าวคือ ข้ออ้างที่จะทำให้ระเบียบของสังคมที่มั่นคงอยู่แล้วครืนลงได้ และ ระบบของกฎหมายที่จะให้ผลและ ชีวิตของสังคมที่สงบ และมีระเบียบภายในกฎหมาย จะเป็นไปได้ เมื่ออำนาจของกฎหมายนั้นไม่ถูกสยบลงโดยหลักการอื่นที่อยู่นอกระบบกฎหมาย ที่โลกตามที่บุคคลมีสิทธิอ้างได้ อย่างนั้น และ ใช้ข้ออ้างนั้นเป็นเหตุคัดค้าน ขอให้เขาใจว่า เป็นการอ้างกฎเบี่ยงเบนตามที่พวกเขาเข้าใจเอง และ ใช้กฎนั้นตามการตีความของพวกเขา อำนาจทางกฎหมายก็จะถูกสยบลงไป และ สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ สังคมต้องยุ่งเหยิงและมีสิ่งอื่นเข้ามาแทนที่ ความสำเร็จอันยากยิ่ง การค่อเพงที่อ้างสิ่งที่มีประโยชน์อย่างสากล จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง¹

โทเช่นโตแย้งขอโตแย้งนี้ว่า ขอโตแย้งนี้มีข้อผิดพลาดหลายแห่ง

ประการแรก โดยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การอ้างกฎเบี่ยงเบนก็ไม่เห็นว่าทำให้สังคมเกิดความยุ่งเหยิง คือ สังคมที่ขาดระเบียบบางครั้ง อาจจะเป็นการอ้างจากกฎเหล่านี้

¹ Ibid., p.146.

แต่การอ้างเช่นนั้นก็ไม่ได้อันเหตุให้เกิดความยุ่งเหยิง และ การอ้าง และ ความยุ่งเหยิง นั้นเกิดจากเงื่อนไขของสังคมซึ่งเป็นสิ่งทนมโนคติในซีกโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอเมริกา การเมืองตองเป็นหนตอนักปรัชญาที่สนับสนุนข้ออ้างกฎเบืองบนไว้อ้างสูง และ ผู้นำที่มีความกล้าหาญที่ใช้หลักการนั้นเป็นข้ออ้างความชอบธรรมของการกระทำที่ต่อสู้เพื่อให้อสังคมนั้น ส่วนในทางทฤษฎี และ ปฏิบัติ การอ้างกฎเบืองบน ถึงแม้จะผิดบ้างในบางครั้ง แต่ก็ยังเป็นเครื่องมือของทศ หรือ การเปลี่ยนแปลงที่มีจุดมุ่งหมายที่การรอกของสรรเสริญ และการอ้างเช่นนั้นก็ไม่ทำให้ไปสู่ความยุ่งเหยิง แต่กลับเป็นการปรับปรุงระเบียบทางการเมืองให้ดีขึ้น

ประการที่สอง ไม่จริงที่ว่าดาออมรับกฎเบืองบนจะทำให้สังคมนั้นยุ่งเหยิงกล่าวคือ กฎเบืองบนซึ่งเชื่ออำนาจในทางกฎหมายที่ถูกคอง ยกเว้นในบางสถานการณ์เท่านั้น เมื่อใดที่อำนาจนั้นผิดคองกฎเบืองบนอย่างชัดเจน และ เล็ดขาด และ เป็นสิ่งทนมโนคติในทางศีลธรรม กฎเบืองบนก็เหมือนจะเป็นสิ่งที่ตองนำมาอ้างได้ เพื่อใช้ในการชักชวนกฎหมายรัฐ

ประการที่สาม ตามขอเท็จจริง แม้การอ้างกฎเบืองบนอาจจะใช้ผิด โดยที่ใช้อย่างคลุมเครือ หรือ ผิดจุดหมาย และ ทำลายระเบียบสังคมในบางโอกาส มันก็ไม่ได้อันสูงนว่า ข้ออ้างอย่างนั้นไม่เหมาะสม และ ไม่เพียงพอ ถึงแม้ว่าการอ้างเหตุผลตามกฎเบืองบน อาจจะไม่สอดคล้องกัน และ ยังแคลงใจในการตัดสินใจของบุคคล ทั้งในเรื่องเนื้อหา, อำนาจ และ การใช้กฎนั้น ถ้าตัดสินใจอันอย่างยุติธรรมการใช้เช่นนั้นแม้จะผิด แต่กฎเบืองบนก็ยังผูกมัดคองคน หรือ ทุกคน และ ใช้กฎนี้เป็นข้ออ้างในการไม่เชื่อฟังกฎหมายรัฐในบางสถานการณ์ได้ คือ แม้การใช้กฎเบืองบนอ้างอย่างผิด ๆ คนทุกคนก็ยังใช้กฎนี้เป็นข้ออ้างในการไม่เชื่อฟังกฎหมายในบางสถานการณ์อยู่ การอ้างเหตุผลอย่างนั้นตามขอเท็จจริงอาจจะผิด และ ใช้ไม่ได้โดยทั่วไป แต่พวกเราไม่สามารถสรุปได้ว่า สังคมจะต้องยุ่งเหยิง หรือ ขาดระเบียบ เพราะอ้างกฎเบืองบน

ประการที่สี่ แม้ขอโตแย้งจะอ้างว่า การใช้กฎเบืองบนเป็นการทำลาย หรือ มีความไม่เอียงไปในทางทำลาย ระบบกฎหมายของรัฐ และ สรุปว่า การคองเพ่งที่อ้างกฎเบืองบน เป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรม การสรุปเช่นนั้น โดเช่นเชื่อว่า ยังใช้ไม่ได้ เพราะ ถ้าเรานึกถึง กรณีที่กฎหมายไม่ยุติธรรม จนพวกเราทนคองไปอดไม่ได้แล้ว เป็นเรื่องที่ทำไม่ฮาก เช่น กฎหมายที่สั่งให้ฆ่า

(Atrocious) คือ เหาaban, ทำลายสถานที่เคารพสักการะ, ฆาตกรใจสตรเป็นต้น
มันต้องเป็นหน้าที่ของเราอย่างสมบูรณ์ที่จะไม่เชื่อฟังกฎหมายนั้น เพราะว่าต้องเผชิญหน้ากับความ
อองเหิงกตามที

โคเซนสรุปว่า ควซขอโตแซง 4 ประการที่กล่าวมาแล้ว ก็ไม่แสดงว่าสังคมต้องมี
ความอองเหิง แต่กลับเป็นเสียงเตือนให้คนที่ไม่เข้าใจระเบียบของกฎหมายโคสำนัก และ การ
อองนัถอวาไม่ใช่นาที่หจะคงไปเชื่อฟังกฎหมายทุกกรณี

The Social-Fabric Argument

ขอโตแซงได้ชักกับเรื่องนั้นความว่า

การคือแห่งที่อองหลักประโยชน์นิยม หรือ ปฏิกัตินิยมไม่ชอบธรรมเลยเพราะ เมื่อ
สั่งนำหนักของผลดี และผลเสีย^{เสีย} แสดงว่าผลระชะฮาวเนไปในทางลบ ซึ่งนี่ไม่โกหมาย
ความว่า ผู้คือแห่งทำให้เกิดความลำบาก หรือ ต้องชคไชคาลเสียหายแก่ชุมชน ซึ่งพวก
เขารูว่าเป็นสิ่ง^{เสีย}หลักเสียไม่ได้ จากการกระทำของพวกเขา ในบางครั้งสิ่งเหล่านี้
แสดงให้เห็นว่า การคือแห่งไม่ชอบธรรม แต่การยอมรับกรณีเช่นนี้เป็นสิ่งทนทาน ๆ ครั้ง
จะเกิดขึ้น โดยทั่วไปการคือแห่งไม่ไคทำร้ายโคโดยตรงต่อบุคคล หรือ ทรัพย์สิน และ ถือว่า
มีกาโคโดยตรงต่อการกระทำของคนกลุ่มน้อย ถ้าการแก้ไขความไม่ยุติธรรมที่รุนแรง เป็น
ความคิดในการคอคานของพวกเขา ผลเสียอาจมีน้ำหนักมากกว่าผลดี อย่างไรก็ตามการ
กระทำนั้นก็ไม่ไชจะโคผลสำเร็จเสมอไปสิ่งที่พวกคือแห่งไม่เข้าใจยังมีอยู่ คือ การกระทำของ
พวกเขาเป็นการ ทำร้ายสังคม และ เป็นการกระทำที่ผิดขั้นร้ายแรง การกระทำนี้เป็นการ
ทำลายการเคารพกฎหมายของชุมชนอย่างจริงจัง โดยที่พวกเขา และ ละเมิดกฎหมายอย่าง
เปิดเผยซึ่งอาจจะทำไปเพื่อจุดมุ่งหมายทางการเมือง หรือ เพื่อสังคม พวกคือแห่งซึ่งต้อง
เคารพ^{สำนึก}สามัคคีในสังคม แต่กลับเป็นตัวอย่างที่เลวที่สุดโคโดยเฉพาะคอกนหนุ่มสาว
สังคมที่คมีระเบียบทุกสิ่งมคงมีกฎหมายเพื่อใช้ในการปกครอง ไม่ไช^{การ}คนปกครอง
อองนั้นไม่เพียงแต่เป็นหน้าที่สำคัญ หจะคงเชื่อฟังกฎหมาย แต่เขาทอนังเป็นสิ่งมีเกียรติ
สำคัญ และ กฎหมายนั้นต้องได้รับการเคารพโคทั่วไป หน้าที่อันทรงเกียรตินี้ และ การ
เคารพกฎหมาย เป็นความภาคภูมิใจของประชาชน และ ผู้ที่ได้รับการศึกษาคดี เมื่อคนเหล่า

ฉันไม่ว่าจะมีสิทธิ์อาศัยศีลธรรมไรก็ตาม จงใจที่จะละเมิดกฎเกณฑ์แล้ว และไม่ว่าพวก
 เขาต้องการผลอย่างไรก็ตามพวกเขาต้องการ การกระทำเช่นนั้นเป็นการช่วยในการ
 หักมัดกฎเกณฑ์ของสังคมเสื่อมลง สังคมที่สร้างขึ้นมานี้ ถึงจะเป็นไปอย่างช้า ๆ และลำ
 บาก ก็เป็นสิ่งสะสม ของเราในสังคมที่เจริญ และ อะไรก็ตามที่มุ่งหวังจะทำลายมัน
 ก็คือการกระทำที่เลวที่สุด และ การคือแพง คือการทำลายสิ่งที่สร้างขึ้นมานี้ ความชั่ว
 ของการกระทำนั้นจึงไม่มันนำหน้ากว่าต้องการใหม่ผลคือสังคมเลย ¹

โทเชน พยายามตอบโต้ข้อโต้แย้งนี้ โดยแสดงให้เห็นว่า การคือแพงเคยเป็นเหตุ
 เสมอ หรือ มีความโน้มเอียงเป็นเหตุในการเคารพกฎหมายเสื่อมลงหรือไม่ และเขาก็หา
 ปัญหาไม่ใช่ปัญหาทางปรัชญา แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และ การพิจารณาปัญหานี้
 ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และ ศึกษาสังคมในนาน ๆ และเขาเห็นว่า การจะโต้ตอบข้อโต้แย้ง
 โศก ต้องพิจารณาสังคมโดยทั่วไปว่ามีการคือแพงอันไหนบ้างที่ทำให้สังคมเสื่อมลงตามที่ข้อโต้แย้ง
 ข้างต้นกล่าวไว้ และเขาได้ชี้ให้เห็นหลักฐานของชาวอเมริกัน ระหว่าง ปี ค.ศ. 1950
 ถึง 1960 ว่าไม่เคยสนับสนุนข้ออ้างดังกล่าวเลย โดยแสดงให้เห็นไว้ดังนี้

แม้จะเป็นความจริงที่ว่ามีการจลาจล (Riot) เกิดขึ้นในบริเวณของชนกลุ่มน้อยใน
 อเมริกาบางแห่ง และผู้ก่อการจลาจลหลายคนไม่สามารถแกะข้อคิดของใจโดยด้วยการคือแพงเป็นบาง
 ครั้ง และก็เป็นความจริงที่ว่าในบางครั้งการคือแพงเกิดขึ้นในเมืองเดียวกันกับที่มีการจลาจลซึ่งต่อ
 มาเกิดขึ้นภายหลัง แต่ก็ไม่เคยพิสูจน์ให้เห็นว่าหรือมีความโน้มเอียงแสดงให้เห็นว่า การกระทำสอง
 อย่างนี้เกิดเป็นปัจจัยซึ่งกันและกัน แทนอนการคือแพงและสังคมวุ่นวายในสังคมไม่ใช่เรื่องบังเอิญ
 แต่เป็นปฏิกิริยาตอบโต้ปัญหาสังคม และเป็นการใช้วิธีการต่างกัน การกระทำทั้งสองโดยพื้นฐานแล้ว
 ยังต่างกันทั้งวิสัยของผู้กระทำและเกณฑ์ทำ การบอกว่าการคือแพงเป็นเหตุให้เกิดการจลาจลมันก็
 มีอันตราย เพราะพวกเขาจะถูกตำหนิว่า " เป็นพวกก่อกวน " การคือแพงเป็นการกระทำที่เกิด
 ขึ้นในสังคมเล็กกว่าการจลาจล และไม่ต้องการส่งเสริมให้เกิดความวุ่นวายหรือการไม่เคารพกฎหมาย
 สิ่งที่พวกเขาต้องการต่อต้านคือความไม่ยุติธรรมบางอย่าง และก็ต้องการให้ใครตกเป็นเหยื่อของ
 การกระทำ และการคือแพงโดยตัวมันเองไม่มีแนวโน้มสนับสนุนการชักชวนทั่วไปหรือฝ่าฝืนกฎหมาย

¹ Ibid., pp. 148-149.

ในทางตรงข้าม เมืองที่มีความวุ่นวาย การค่อแหงนาน ๆ ครั้งจึงจะเกิดขึ้น และ การเกิด เหตุการณ์มักไม่ใช่ทุกคนเดียวกัน หรือภายใต้ผู้นำคนเดียวกัน หรือ สถานที่เดียวกันที่มีการ จลาจลเกิดขึ้น และ ถ้าการค่อแหงนกับการจลาจลมีความเกี่ยวพันกัน มักไม่ใช่ว่ามันเป็นเหตุของ กันและกัน หรือไม่ใช่ว่ามันเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายเหมือนกัน แต่เป็นความไม่พอใจสังคม และ การไม่พอใจสังคม ทั้งสองการกระทำยังต่างกัน และเป็นโลกที่ต่างกัน และ จากการมองดูเหตุการณ์ เหล่านี้ โทเซนสรุปว่า

การค่อแหงนมีเพียงเล็กน้อย หรือ ไม่มีความโน้มเอียงที่จะไม่เคารพกฎหมาย หรือ เป็น เหตุทำให้ระเบียนของสังคมเสื่อมลง¹

นอกจากเหตุผลดังกล่าว โทเซน ยังเพิ่มเติมต่อไปอีกว่า การค่อแหงนที่ได้รับการควบคุม และกีดกันตรงอย่างรอบคอบ ขอมสนับสนุนบรรยากาศของกฎหมาย และ การเคารพกฎหมาย และเขาได้ให้เหตุผลสนับสนุนในเรื่องนี้ไว้ 3 ประการคือ

ประการแรก เพราะว่าการค่อแหงนที่ทำลายกฎหมายต้องยอมรับโทษ และ การรับโทษต้อง เป็นไปตามความผิดของเขา และการที่พวกเขาต้องยอมรับโทษก็ไม่ใช่เรื่องที่ตกลง

ประการที่สอง เพราะว่าการค่อแหงน (ไม่ว่าจะชอบธรรม หรือไม่ชอบธรรม) ก็ยังมีความ เป็นทางต่อความยุติธรรมของกฎหมายซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในสังคม แม้การกระทำของเขา คนจะเชื่อว่าเป็นเรื่องร้ายแรง (Extreme) ก็ตาม การกล่าวหาความไม่ยุติธรรม นั้นพวกเขาคล้ายเหมือนต้องใคร่ครวญ และในการสร้าง ความยุติธรรม หรือ ความไม่ยุติธรรมของ กฎหมายในสังคม การค่อแหงนก็ยังมีผลต่อสังคมทั่วไป

ประการที่สาม การค่อแหงนต้องการให้สังคมหันมาสนใจกฎหมายโดยทั่วไป ทั้งในเนื้อหา, การบังคับใช้ และ ความเป็นสากล กฎหมายที่ดี ที่ได้รับความเคารพทั่วไป และ การบังคับใช้ อย่างยุติธรรม เป็นสิ่งที่มีความ คอสังคมในระบอบประชาธิปไตย และ ต้องไม่ใช่ในทางที่ผิด บางครั้งการใช้กฎหมายอย่างผิด ๆ นั้นเกิดจากความพยายามของคนบางเหล่า หรือ บางคณะ

¹ Ibid., p.153.

และยิ่งพวกเราทำสิ่งที่โง่เขลาบ่อยๆ หรือผู้ถือกฎหมายทำผิด หรือฝ่ายบังคับใช้กฎหมายผิดแล้ว และฉาบฉวยให้มีความยุติธรรมเกิดขึ้นต่อไปในสังคมประชาธิปไตย และได้รับการสนับสนุนโดยอ้อมจากประชาชน และประชาชนไม่สนใจแล้ว การแก้ไขสิ่งที่ผิดใหญ่หลวงก็คือการดึงให้ประชาชนหันมาสนใจถึงลักษณะและการกระทำของระบบที่ถูกมองตามกฎหมายนั่นเอง และผู้ถือแห่งก็คือผู้ที่ดึงให้ประชาชนหันมาสนใจไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม และโดยการช่วยเหลือและให้การสนับสนุนสิ่งที่พึงประสงค์ในกฎหมาย ผู้ถือแห่งจึงได้ชื่อว่าเป็นผู้สนับสนุนกฎหมายที่สังคมต้องการ

ส่วนอีกปัจจัยหนึ่งก็คือ การนำกฎหมายไปใช้ไม่ยุติธรรม หรือไม่ชอบด้วยเหตุผลอื่นๆ อาจทำให้เกิดการไม่เคารพกฎหมายมากกว่าการถือแห่งบางสถานการณ์ การทำผิดในทางกฎหมายหรือใช้อำนาจในทางกฎหมายอย่างผิด ที่จริงแล้วก็เป็นการทำลายสังคมที่สร้างขึ้น และการทำผิดอย่างนั้นคงได้รับการวิจารณ์อย่างรุนแรง และบางครั้งการขัดขืน (Disobedience) ก็เป็นทางแก้ไขที่ฉลาด และในกรณีพิเศษเช่นนี้ การเคารพกฎหมายอาจจะได้รับความทุกข์มากกว่าการขัดขืน นั่นคือ ผลระยะยาวของการเชื่อฟังกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมย่อมเลวร้ายกว่าการไม่เชื่อฟังกฎหมายนั้น

เมื่อก่อนจะอ้างเหตุผลสนับสนุนการถือแห่ง แต่การอ้างที่กล่าวไว้ว่า " การถือแห่ง คือ การบ่อนทำลายความเคารพกฎหมาย " ก็มีเหตุผลเฉพาะในตัวเอง ในที่นี้จะขอตอบโต้ข้อโต้แย้งของโคเฮนไว้ดังนี้ และจะแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ประการแรก สนับสนุนข้อโต้แย้ง Social-Chaos Argument

ประการที่สอง สนับสนุนข้อโต้แย้ง Social-Fabric Argument

Social-Chaos Argument

โคเฮนโต้ตอบข้อโต้แย้งนี้ไว้ 4 ประการ และเห็นว่า การถือแห่งเมื่ออ้างกฎเบื้องต้นแล้วไม่ทำให้การเคารพกฎหมายเสื่อมลง และไม่ทำให้สังคมเกิดความหวั่นไหว ในที่นี้ขอตอบโต้ข้อโต้แย้งเหล่านี้ไว้ดังนี้

ประการแรก แนวหลักฐานในทางประวัติศาสตร์จะแสดงว่า การถือแห่งอ้างกฎเบื้องต้นแล้วไม่ทำให้สังคมเกิดความหวั่นไหว ที่สังคมเกิดความหวั่นไหวเกิดจากเงื่อนไขอื่นของสังคมไม่คือ ฉะนั้น ผู้ถือแห่งก็คือผู้สร้างเงื่อนไขที่ค้ำเหนี่ยวสังคม สมมุติว่า การถือแห่งเกิดขึ้นบ่อยๆในสังคมเกิดขึ้น

กัน จะมีใครบ้างที่จะบอกได้ว่าเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐจะไม่หมกไป และ ใครจะบอก
 ได้ว่า การก่อการค้อแพ่งเกิดขึ้นในขณะนี้ ความวุ่นวายจะไม่เกิดขึ้น และ ถ้าการค้อแพ่งขยายตัว
 อย่างรวดเร็วในหมู่ประชาชนที่ไมรูเบื้องหลัง เหตุการณ์ในบ้านเมืองจะดีหรือเลว และ ถ้าการ
 ค้อแพ่งเกิดจากการสนับสนุนของมือที่สาม ใครจะเป็นคนกำประกันว่า รัฐจะอดสูรอด และถ้ามีก
 ฎหมายหนึ่งค้อแพ่งโดยไม่มีค้อกฎหมาย หรือใครรับชกเว้นจากการลงโทษทางกฎหมาย ใครจะบอก
 ได้ว่าจะไม่มีกลุ่มอื่นอีกจะทำตาม ปัญหา โทเชิน ยังมองแทบเกินไป คือ ถ้าในประวัติศาสตร์
 ที่ผ่านมามีสิ่งหนึ่งทำให้เกิดความวุ่นวาย อนาคตของไม่มี การสรุปเช่นนี้เป็นเพียงการมอง
 กลับที่ผ่านมา แต่ไม่ใครมองอนาคตเพื่อไว้บ้าง และ การอ้างกฎเบื่องเบน เมออเมริกา หรือ
 ผลกลาหาญ จะนำเหตุผลนั้นมาอ้าง ก็ไม่ใครหมายความว่าขออ้างนั้นต้องทำให้การค้อแพ่งถูกต้อง
 อันที่จริงแล้ว ในประวัติศาสตร์ก็เคยแสดงให้เห็นแล้วว่าผู้ที่กำลัง หรือ มีอำนาจ เมื่อใดชัยชนะ
 ในการค้อสู ขอมทำให้ขออ้างของพวกเขาเหล่านั้นชอบธรรมใคภายหลัง การอ้างกฎเบื่องเบนว่า
 ชอบธรรมของอเมริกานั้น ถ้าพิจารณาให้ถี่จะเห็นว่าเป็นการอ้างเพื่อความชอบธรรมของการ
 ปฏิวัติ แต่ไม่ใช่การค้อแพ่งเพราะการกระทำครั้งนั้นมีการทำลายทรัพย์สิน และ ตลอดจนมีการ
 ใช้ความรุนแรง และ จุดมุ่งหมายในการกระทำไกลเกินกว่าที่จะเป็นการค้อแพ่ง ถ้าจะอ้างกฎนี้ได้
 ก็ควรจะเป็นการปฏิวัติไม่ใช่การค้อแพ่ง และ การไคมาของความเป็นประชาธิปไตยในอเมริกา
 ไม่ใช่ไคมาค้อการค้อแพ่งแต่เป็นการปฏิวัติ กล่าวคือสรุปการอ้างกฎเบื่องเบนว่าเป็นขออ้าง
 ทำให้การค้อแพ่งเป็นสิ่งชอบธรรมนั้นยังไม่ถูกต้องนัก เพราะถ้าเปิดโอกาสให้ใครอ้างเช่น
 สิ่งนี้อาจจะเลวลงอย่างถึงไม่ถึง

ประการที่สอง ปัญหาที่สองคือ โทเชินอ้างว่า การอ้างกฎเบื่องเบนยังถือว่าเป็นการ
 เคารพความถูกต้องของกฎหมาย ถ้าหากกฎหมายนั้นยังสอดคล้องกับกฎเบื่องเบน แต่ปัญหาที่
 พูดไว้แล้วในตอนต้นยังมีข้อบกพร่อง คือ ใครเป็นผู้ว่ากฎเบื่องเบนคืออะไร และใครเป็นผู้ว่า
 กฎนี้สั่งให้ทำหรือไม่ทำอะไรบ้าง และใครเป็นผู้ตัดสินว่ากฎหมายบ้านเมืองสอดคล้องหรือขัดค้อกฎ
 นั้น คั้งที่โตเชินกล่าวไว้แต่ตนๆแล้วว่าคำตอบนั้นยังคลุมเครือไม่ชัดเจนพอเพียง

ประการที่สาม จากข้ออ้างที่ว่า กฎนี้แม้จะคลุมเครือและใช้ผิดบ้าง แต่ยังมีผู้มักคอบุคคล หรือทุกคน โดยคนพวกนั้นยังใช้เป็นข้ออ้างของการฟ้องบางสถานการณ์ได้ และไม่ทำให้สิ่งจวนวาย จากข้ออ้างนี้ สิ่งที่เราคงยอมรับคือ กฎเบื้องต้นยังมีความคลุมเครือหนึ่ง และมีโอกาสใช้ผิดใต้อีกหนึ่ง ถ้าโดยการยอมรับเหตุผล 2 ประการนี้ มีใครบางจะบอกใตว่าจะไม่เกิดความจวนวายขึ้นในสิ่งจวนใด แม้จะสรุปไม่ใตว่า ถ้าอ้างหลักแล้วจะก่อให้เกิดความจวนวายในสิ่งจวน แต่ไม่มีใครกล้าให้หลักประกันว่า จะไม่เกิดความจวนวายในสิ่งจวนต่อไป

ประการที่สี่ จากข้ออ้างที่ว่า เราจะสรุปไม่ใตว่า ถ้าการฟ้องอ้างกฎนี้จะทำลายหรือมีความไม่เอียงไปในการทำลายกฎหมาย และเราสามารถไปถึงสถานการณ์ที่ไม่ยุติธรรมใต และถือว่าการไม่เชื่อฟังกฎหมายคือหน้าที่ที่สมบูรณ์ ถ้าพิจารณาข้อใตแย้งนี้ เราอาจจะกลอยตามถ้าไม่พิจารณาปัจจัยอื่น แต่ถ้าพิจารณาใตก็ยังมีข้อบกพร่อง คือ ข้อใตพิจารณาในแง่ของกฎหมาย กฎหมายหรือหลักแห่งกฎหมายถือใตให้การไม่เชื่อฟังกฎหมายเป็นหน้าที่ที่สมบูรณ์หรือไม่ คำตอบคือไม่ มีเมื่อมีกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม การทำใตอย่างไร ในระบอบประชาธิปไตย ถ้ากฎหมายไม่ยุติธรรม กฎหมายยังเปิดโอกาสใตแก้ไขกฎหมายใต และการฟ้องที่จวนว่าเป็นการแก้ไขความไม่ยุติธรรมของกฎหมาย ก็ไม่ใตว่า จะเป็นวิธีการที่ดีที่สุด ถ้าหากว่ายังมีวิธีการอื่นถูกฟ้องตามกฎหมายใตใต และถึงแม้วิธีการแก้ไขกฎหมายจะใตใตใต ก็ไม่ใตหมายความว่า การฟ้องของข้อธรรมใตตามกฎหมาย ถ้าจะถามว่า การฟ้องมีโอกาสก่อให้เกิดความจวนวายในสิ่งจวนใตหรือไม่ คำตอบคือมี เช่นพวกฟ้องที่ใตใตสำเร็จ และรัฐเชื่อว่าการกระทำของเขาทำไปเพื่อบ่อนทำลายรัฐ. กฎหมาย ตลอดจนความสงบสุขของประชาชน และใตเช่นไม่ยอมรับว่า การฟ้องของข้อธรรมทุกกรณี นั้นยอมแสดงว่า ต้องมีการฟ้องที่ไมชอบธรรมอยู่บ้าง เมื่อการกระทำแบบนี้เกิดขึ้น โอกาสที่จะทำลายความสงบของสิ่งจวนยอมเกิดขึ้นใต แต่การฟ้องจะอ้างกฎเบื้องต้นใต แต่ไม่ใตหมายความว่า การฟ้องทุกกรณีต้องชอบธรรม อีกประการหนึ่ง ใตเช่นเห็นว่า ถ้ากฎหมายสั่งใตให้ทำสิ่งใตชั่วช้า เช่น เผาบ้าน ทำลายสถานที่เคารพสักการะ และฆนัสตรีเพศ ถ้ากฎหมายสั่งใตให้ใตใตนั้น พวกเราควรใตให้การเชื่อฟังกฎหมายนั้น แต่การปกครองเป็นแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และมีดุลอำนาจของอำนาจทั้งสามฝ่าย ข้าพเจ้า

เชื่อว่า คงไม่มีกฎหมายที่สั่งให้ทำอย่างนั้นแน่ เพราะการสั่งให้ทำอย่างนั้นมันขัดต่อการปกครองแบบ
นี้ เช่น หลักความเสมอภาค, หลักคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคล เป็นต้น ฉะนั้น การถือแพ่งแม่
จะอาจกฎเบี่ยงเบนเป็นเหตุผลของการกระทำว่าชอบธรรม ก็ไม่ใช่ว่าจะต้องใช้ได้ในทุกกรณี

The Social-Fabric Argument

จากข้ออ้างของโคเฮนโคพซามซีให้เห็นว่า ถ้าตัดสินโคเฮนหลักประโยชน์นิยมแล้ว การ
ขัดขืนมีโอกาสถูกมองได้ ถ้าผลของการขัดขืนนั้นดีกว่าผลของการเชื่อฟังกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมนั้น
และยังชี้ให้เห็นว่า การถือแพ่งต่างจากการจลาจลทั้งโดยธรรมชาติ, จุฬงหมาย และวิธีการ ซึ่ง
การกระทำทั้งสองนี้ต่างกันราวกับโลก 2 โลก และค่อนข้างบอกว่า การถือแพ่งยังเคารพหรือสนับสนุน
สมบูรณ์ของการเคารพกฎหมาย และให้เหตุผลไว้ 3 ข้อ แต่เมื่อพิจารณาให้สามารถโต้แย้งโค
เฮนได้เช่นกัน

ประการแรก การอ้างหลักประโยชน์นิยม เราชั่งหาข้อยุติไม่ไถ่แน่ชัดว่า การอ้างเช่น
นั้นจะต้องถูกมองเสมอไป หรือทำใ้สำเร็จทุกกรณีของการถือแพ่ง และเราไม่สามารถสรุปได้ว่า
ข้ออ้างหลักนั้นจะไม่ขัดคัดค้าน

ประการที่สอง แม้การถือแพ่งจะแตกต่างหลายประการจากการจลาจล มีใครบ้างที่จะ
ให้หลักประกันว่า การถือแพ่งคงไม่นำไปสู่การจลาจลในโอกาสต่อไป เราต้องยอมรับข้อเท็จจริง
อย่างหนึ่งว่า การถือแพ่งต้องมีหลักการ และยึดหลักการนั้นในการต่อสู้ แต่เมื่อพวกเขาทำไปไม่สำเร็จ
พวกเขาจะยอมให้ทางการจับโดยไม่มี การต่อสู้ อย่างนั้นหรือ แต่มีเหตุผลหนึ่งที่หนักคือ " การถูกจับ
หรือถูกลงโทษเพื่อชดเชยความผิดในการต่อสู้ไปสู่ความสำเร็จ " ข้อความที่ขมขื่นมีความหมายโค
2 ข้อ คือ ถ้าพวกเขาไม่ต้องการต่อสู้ยกกำลัง การจลาจลจะไม่เกิดขึ้น แต่สภาพที่พวกเขาต้อง
ทนเหลือที่จะออกก้นโค การจลาจลยอมจะต้องเกิดขึ้น โคเฮนมองเพียงประเด็นแรก แต่ลืมประเด็น
หลัง และถามข้อเท็จจริงก็ไม่ไ้ไหนหาความว่า จะไม่มีการกระทำแบบหลังเกิดขึ้น เมื่อการกระทำ
นั้นเกิดขึ้น และมีสภาพแวดล้อมที่ไม้อำนวยให้พวกเขาทำแบบแรกโค เมื่อนั้นโอกาสที่สังคมจะเกิดความ
วุ่นวายต้องมีแน่ กล่าวโดยสรุป การถือแพ่งเมื่อไม่สำเร็จ โอกาสที่จะก้าวต่อไปอาจจะเป็นการจลาจล,
หรือสังกรรมกลางเมือง หรือทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย

ประการที่สาม แมหากคือแพงจะพยายามแสดงคนว่า เคารพกฎหมายเหนือกว่าบุคคลอื่น แต่ไม่ใช่ว่าจะทำได้สำเร็จทุกครั้ง หรือแมหากเราจะแสดงความเป็นห่วงต่อความยุติธรรมของกฎหมายหรือเป็นการเบนความสนใจของประชาชนให้หันมาพิจารณากฎหมายหรือสิ่งที่ไม่ยุติธรรม การกระทำเช่นนั้นก็ไม่ใช่ว่าต้องใช่การคือแพงเสมอไป การประท้วง, การต่อต้าน หรือการแสดงความคิดเห็นในระบอบประชาธิปไตยซึ่งเปิดโอกาสให้ทำได้ แต่ต้องทำในกรอบของกฎหมายกำหนด แดการคือแพง ก็คือการกระทำที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ และคงไม่มีผู้คือแพงคนใดที่ต้องการให้กฎหมายเปิดช่องว่างแก่คนที่ทำนอกกรอบแห่งกฎหมายแล้วถูกต้องตามกฎหมาย และพวกเขาคงไม่ต้องการแก้ไขกฎหมายและกำหนดให้พวกเขาคือแพงถูกต้องตามกฎหมาย กล่าวคือ ให้สถาบันนิติบัญญัติออกกฎหมาย โดยถือว่า นอกจากการแก้ไขหรือลบกลางกฎหมายแล้วต้องมีผู้ตั้งไปอีกชื่อว่า ถ้าทำไม่ได้โดยวิธีที่ถูกต้องตามกฎหมาย วิธีถูกต้องต่อไป ก็คือการคือแพง ดังนั้นโดยเหตุผลที่กล่าวมานี้ คงไม่มีประเทศใดที่ออกกฎหมายขึ้นคนออกมา เพราะขัดต่อหลักยุติธรรม, หลักแห่งกฎหมาย ตลอดจนหลักความดีของสังคมอย่างแท้จริง

ตามข้อเท็จจริง ในประเทศเดียวกันซึ่งประกอบด้วยประชาชนที่ต่างความคิดเห็น การขัดแย้งกันด้านความคิดเห็นเป็นเรื่องที่ต้องเกิดขึ้นได้เสมอ แดระบอบประชาธิปไตยก็เปิดโอกาสแก่ประชาชนแสดงความคิดเห็น, หาข้อยุติในปัญหาต่างๆ แดข้ออย่างเดียวต้องทำให้ถูกต้องตามกฎหมายกำหนด กฎหมายเมื่อจะเปรียบแล้วก็เหมือนกับ หลักแห่งความประพฤติ, หลักแห่งความดี หรือถ้าจะพูดแบบกว้าง คือ กติกาสากลในสังคมที่พวกเราอาศัยอยู่ ถ้ากลุ่มบุคคลฝ่าฝืนกฎนี้เข้า ก็เท่ากับฝ่าฝืนกฎที่ดีของสังคม และการฝ่าฝืนกฎที่ดีนี้ การกระทำนั้นต้องชอบธรรมอย่างนั้นหรือ แมรัฐจะเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น แดความคิดเห็นนั้นต้องเป็นการแสดงเหตุผลที่เป็นการชี้ให้เห็นข้อดีและข้อเสียในทุกแง่มุม และการกระทำนั้นอาจจะทำโดยหามือมาลง หรือการแสดงประชามติ แต่ไม่ใช่เดินถือป้ายประท้วงไปตามท้องถนน เพราะการกระทำเช่นนี้อาจจะนำไปสู่การต่อสู้ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ในบางโอกาส เพราะผู้เคียดประท้วงไม่ใช่จะเป็นผู้ที่เข้าใจเหตุการณ์เบื้องหลังหรืออย่าง และบางทณอาจใช้อารมณ์ในการแสดงความคิดเห็น ถ้ามีทณประเภทนี้อยู่ในเหตุการณ์ โกรจะรับประกันว่า เหตุการณ์ที่สงบจะไม่กลับเลวร้ายลง ฉะนั้น แมการคือแพงจะอ้างว่าทำไปเพื่อผล

ประโยชน์ของส่วนรวม แต่อาจนำไปสู่ผลเสียของส่วนรวมได้

(5) การคดแพ่ง คือ การทำให้ตัวเองเสีย (Civil Disobedience Is Self-Defeating)

ขอโต้แย้งในความว่า

การคดแพ่ง คือ การทำลาจจุคเป้าหมายของตัวเอง แม้จุดเป้าหมายจะมีค่า แต่การจงใจทำผิดกฎหมายเป็นการสร้างความไม่พอใจ และ ความโกรธในหมู่ผู้ออกกฎหมาย และ ประชาชนทั่วไป และยังเป็นการทำตัวเป็นศัตรูมากกว่าเพื่อน และ เป็นการทำให้ผู้พบเห็น ผู้คดแพ่งจึงสร้างสิ่งที่เบียดเบียนต่อตัวเขาเอง และเป็นการทำลาจจุคเป้าหมายใหญ่ของพวกเขาอีกด้วย ฉะนั้นการคดแพ่งจึงไม่ชอบธรรม เมื่ออ้างถึงจุดเป้าหมายที่มั่นคง เพราะผลสุดท้ายไม่ใช่การได้รับชัยชนะแต่เป็นการถ่วงความเจริญในทุก ๆ ทาง¹ โดเช่นคอบโตแย้งหลายประเด็น ผู้คดแพ่งต้องยอมรับในเรื่องนี้ แต่ไม่ใช่เรื่อง

สำคัญ ถ้าประชาชนปล่อยให้ความไม่ยุติธรรมมีอยู่ต่อไปในสังคม และ ผังแผนในสังคม ประชาชนก็ต้องการการดำเนินเหมือนกัน และ ถ้าสังคมเป็นประชาธิปไตย ประชาชนต้องมีความผิดที่ปล่อยให้ความไม่ยุติธรรมยังมีอยู่ในสังคม และเขาโดยคดอย่างผู้คดแพ่งที่ต่อต้านการแบ่งแยกผิวหรือสงครามที่ไม่ยุติธรรม และแม้การกระทำนี้จะผิดในสายตาของผู้พบเห็น พวกเขาจะไม่ผู้กระทำผิด และผู้นำในการเปลี่ยนแปลงเรื่องสิทธิที่อยู่ในสังคมอเมริกานั้นนับเป็นตัวอย่างที่ดี

ถ้าจะเอาข้อโต้แย้งหลักประโยชน์ขมมาตัดสินพวกคดแพ่งว่าการคดแพ่ง คือ การทำลาจจุคเป้าหมายของตัวเอง ก็ยังเชื่อแย้งไม่ได้ เพราะการที่จะคดแพ่งได้ก็ถูกคดของกฎหมายหลังของความคดของใจ และ การคดแพ่ง แม้จะเป็นที่เข้าใจได้ ยังต้องขอเท็จจริงคือ ภูผลของการชกชน ซึ่งผลนั้นกษากที่จะตัดสินให้เด็กชกคลงไปได้

การคดแพ่งจะสร้างความไม่พอใจ และ ความโกรธแค้นมากหรือไม่ และ ผลในระยะยาวจะชกแย้งหรือไม่ อย่างนอกของชนอยู่กับปัจจัยหลายอย่างคือ

¹ Ibid., p. 155.

1. ผลที่พวกชัคชินคาดหวังไว้ล่วงหน้า
2. สิ่งที่ถูกต่อต้าน
3. ธรรมชาติของการชัคชินในตัวเอง
4. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับสิ่งที่ถูกต่อต้าน

นอกจากข้อคิดเห็นนี้แล้ว โคเซนยังแสดงให้เห็นว่า แม่คือแห่งอาจทำให้ประชาชนไม่พอใจ หรือ มีความโกรธต่อการกระทำของพวกเขา แต่การก่อแห่งทำอย่างระมัดระวัง และ วิศวกรอย่างรอบคอบ ภาจะลบชอกกล่าวหาเช่นนั้นโค และ เขาโคเปรียบเทียบกับข้อแตกต่างของการก่อแห่งในแง่ต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก: เรื่องผลของการกระทำ

ถ้าผู้ชัคชินไม่ทำลายทรัพย์สิน และ สร้างความหนักใจ แต่เพียงเล็กน้อยต่อบุคคลอื่น และการรวมตัวในการต่อต้านเป็นไปอย่างรอบคอบ และสงบแล้ว ความโกรธเคือง ของมันน้อยกว่าพวกที่สร้างความหนักใจให้แก่สังคม พวกหลังนี้ต้องได้รับการโต้ตอบอย่างเฉมเฉม แต่การสร้าง ความหนักใจน้อยต่อบุคคลอื่นก็ไม่หมายความว่าไม่ได้รับความรุนแรงตอบโต้ บางทีอาจได้รับการตอบสนองด้วยความป่าเถื่อนโค เช่น เคียวกัน แม่การกระทำจะไม่รุนแรงในสายตาของผู้ต่อต้าน และ พวกเขาเห็นว่ามีค่า แต่อาจจะผิดในสายตาของผู้พบเห็น และพวกก่อแห่งต้องซึ่งคู่ผลจากการใช้เครื่องมือทุกอย่าง

ประการที่สอง: เรื่องการชัคชินโดยตัวมันเอง

ถาการชัคชินโดยตัวมันเอง คือการละเมิดกฎหมายเพียงเล็กน้อย เช่น การบุกรุก หรือ การละเมิดกฎหมายจราจรเพียงเล็กน้อย การไม่พอใจก็มีเพียงเล็กน้อย หรือ ถ้ามีกตงไมนาน แต่ ถาการกระทำนี้ละเมิดกฎหมายอย่างรุนแรง กตมัทหนาท้การพกฎหมาย และ ปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องไม่พอใจอย่างเฉมเฉม

ประการที่สาม: เรื่องการชัคชินแบบโคตรง และโคทางอ้อม

ถาการชัคชินแบบโคตรง เป็นการละเมิดเพียงเล็กน้อย และมีผลเพียงเล็กน้อย หรือ ไม่ทำลายสังคม เช่น การเรียกร้องเสรีภาพ และการนั่งประท้วงที่หน้าโต๊ะอาหารในอเมริกาโค แบบปฏิกริยาโคตอบของชุมชนจะตอบโคด้วยความรุนแรง แต่จุดมุ่งหมายที่พวกเขาทำก็ยังมีค่า และ มันก็เป็นความจริงที่ว่า ถาการชัคชินนั้นไม่ควบคุม ลักษณะและผลที่เกิเกิดขึ้นต้องมีความผิดอย่างหนัก

และต้องถูกกฎหมายลงโทษและถ้ามีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง ก็จะได้รับการตอบโต้เพิ่มขึ้น ส่วนการชักชวนแบบโคซอโม ถ้าไม่สามารถควบคุมธรรมชาติเวลาและสถานการณ์ทั่วไปได้ และถ้าพวกเขาควบคุมปฏิกริยาโต้ตอบใจเพียงเล็กน้อย หรือทำไม่ได้ พวกเขาต้องเพิ่มเหตุผล และอธิบายให้ประชาชนฟัง และต้องแสดงให้รู้ว่าที่พวกเขาละเมิดกฎหมายฉบับหนึ่ง เพื่อต่อต้านสิ่งอื่น ก็คือ ความไม่ยุติธรรมที่พวกเขาไม่สามารถโจมตีได้โดยตรง แม้สิ่งที่พวกเขาทำไปแล้วไม่สามารถทำได้อีกอย่าง พวกเขาก็ยังหวังว่า พวกที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ต้องไม่รู้อาสาหรือพิศุหรือบิดเบือนรูปแบบของพวกเขา

ถ้าพวกที่มีแนวโน้มเคารพกฎหมาย มีใจคิดถึงพวกเขาแล้ว พวกก็แหงต้องแสดงเหตุผลพิเศษ และเลือกแบบต่อต้าน และ สถานการณ์ควอนตัม และ มีสติสัมปชัญญะ คือ

(1) เมื่อการชักชวนโคซอโม เป็นการทำให้รายบุคคล หรือ ทรัพย์สินของสังคมเพียงเล็กน้อย การจงใจทำแม่จะเป็นเรื่องเล็กน้อย หรือเป็นการชักชวนให้เกิดความวุ่นวาย ก็อาจทำให้เกิดความไม่พอใจ และ เป็นเหตุทำให้มีการต่อต้านสิ่งมีกานัน และ ทำให้การชักชวนนั้นไม่ถูกต้อง แต่ไม่ใช่ว่าการชักชวนแบบโคซอโมจะมีเพียงชนิดเดียว แม่แบบของมันอาจทำให้ผู้ต่อต้านได้รับโทษในขณะทำการทำลาย หรือ ทำความหมกใจเพียงเล็กน้อยต่อสังคม พวกเขาต้องแกะชอกลาวาหาใหม่กลับไป คือ ต้องใช้เวลาเข้มแข็งกับเจ้าหน้าที่ , ศาล และ อื่น ๆ และ ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เพื่อผลการจับกุมของพวกเขา

(2) พวกเขาต้องแสดงเป้าหมาย และ เหตุผลของผู้ต่อต้านอย่างชัดเจน , ต้องเอาชนะอุปสรรค คือ ต้องรู้จักวางแผน และ องค์กร และ สัมพันธ์กับงานอันดีของสังคม การคือแหงโคซอโมอาจอธิบายไม่เพียงพออาจทำให้การกระทำของพวกเขาไม่ไดผล หรือ ขาดความชอบธรรมใด ดังนั้นต้อง กระจายข่าวสารให้กว้างไว้ และ เข้าปฏิบัติการก่อน และ เข้าไปทำในส่วนที่ขัดแย้งของชุมชน และ การต่อต้านจะทำลางจุกหมายในตัวเองหรือไม่ แต่ไหนอย่างไร ขอมชนกับการเตรียมการไว้มากแค่ไหน

นอกจากข้อพิจารณา 2 ข้อดังกล่าวแล้ว ต้องทำให้การต่อต้านมองเห็นได้ และ ได้ผล โดยไม่มีความผิด ข่าวสารที่น่ามาแสดงไม่เพียงแต่แจ่มแจ้งแต่ต้องมีน้ำหนักมาก เพื่อที่จะให้การกระทำนั้นบรรลุจุดประสงค์ ผู้ทำต้องฉลาดที่จะเลือกวัน และ สถานที่ในการชักชวน, ลักษณะ

ของบุคคล และ การแต่งกายของหอคอตาน ตลอดจนการพูดในที่ชุมชนในระหว่างประท้วง และ หลังการประท้วง ใจจ้อในทำนองนี้ต้องเป็นปฏิกริยากระทบระหว่างประชาชนกับหอคอตาน

แม่พวกค้อแพงจะสนใจใฝ่ห่าน แต่ค้อแพงโคยทางอ้อมก็ไมหวังที่จะเป็นเพื่อน กับประชาชน การละเมืคของพวกเขา ประชาชนก็ไม่อินลึควาย แต่ถาสึงทมก้าของพวกเขา มีค่าค้อสังกม และ ถาพวกเขามึความจ้อริงใจในเร่องน พวกเขาค้องลึคความเป็นศึคที่ช้อน อ้อในอ้อลง เมในบางกร้งปฏิกริยาโคคอบของสังกม จะเทากบสังกมที่พวกเขาทำ การชักขัน ของพวกเขาก้อยังไม่ชอบธรรม แต่ในกรณอื่น ปฏิกริยาโคคอบเมจะเล่นอ้อ และ คัวมึนเอง กมี น้าหนักมากกว่าผลของการค้อคาน ค้อแพงโคยอ้อมจะโครับความสำเร็จ หรือไม่ก้น อ้อกับช้อเหตุจ้อริงในกรณอื่น และ ถามค้อคานค้องการความสำเร็จ ค้องเลือกการกระทำที่ รุนแรงน้อที่สุด และ สดากการณนค้องเป็นที่เขาใจของกนส่วนรวม

ค้อนหาชโคเชนโคซีให้เหินว่า การค้อแพงจะทำลาคัวมึนเอง หรือไม่ ค้องก้อสัง ก้าพวกเขาหวังไวโคยค้องจกการกระทำ พวกกึไม่ค้องการ เปลี่ยนเปลงกฎหมาย และ กค้อทรของพวกเขาไม่มุงที่จะทำคัวเป็นเพื่อน หรือ ทำใ้ประชาชนช้อบหรือรักเขา แต่เป็น การเข้ชานให้สนับสนุนทางการเมือง สึงที่เขาก้อทำคือ การบ้งกับใ้ประชาชนสนใจสึงที่เก้อว ของกึกับช้อชน และ กึไม่ค้องถึงว่าประชาชนจะมีศึคค้อออย่างใดค้อเขา ความไม่พอ ใจหัวไป ของสังกมอาจมีน้าหนักกว่าสึงที่พวกเขาทำ และ พวกเขาก้ออาจถูกค้องที่หวังจะแก้อสังกมที่ไมมี ความคึคและช้อช้อยามจะทำใ้รัฐเกิดความคึคคึค การกระทำของพวกเขาค้องเป็นการบ้งกับ ใ้ประชาชนที่ค้อคานพวกเขาหันมาสนับสนุนความคึคของพวกเขา เมเขาจะโครับการเขาเยะ เชอ,ถากถาง และ เป็นเร่องนชายขัน การค้อแพงอาจจะโครับผลคึคใด

แม่โคเชนจะเสกงว่า การค้อแพงในบางกร้งไมโคทำลาคัวเองโคยหาค้ออย่างมา เสกงการเปร้อบเหือบ และ เส่นอเมะช้อคึคเหินค่าง ๆ แต่ถาพิจารณาให้คึ เขายังคึคว่า การ ค้อแพง บางกรณอาจก้อความไม่พอในใ้หมู่ประชาชนไม่มากกนอ้อ เพ็ชงแต่ช้อใ้ค้อแพงจ้อคึค และเลือกวิธีการค้อสึงจะลค้อปล้สรกมที่ค้อปะช้อชน แต่เขาก้อยังอ้อมรับว่า มีการค้อแพงบางพวก ที่ทำไมโคชางนนั้น เน้นเสกงว่า การค้อแพง^{ช้อ}ทำลาคัว หรือลบลางคัวเอง เมจะมีจ้อมุงหมาย ที่มึค่าก้าตาม การค้อแพงเมจะโครับการโคตรค้อง แต่ถา ชักค้อมคึคของรัฐบาล หรือสัดานคึนบ้ชู้คึ การกระทำของพวกเขาค้องคึคกฎหมาย และ โครับโทษจกกฎหมายนั้น และ ไมว่าพวกเขา จะ อ่างหลักการโคคตาม ช้ออ่างนนั้นกึไมสามารถทำใ้การกระทำของพวกเขาค้อค้องโคเลอ

และรัฐก็ไม่ทำคำถามอำเภอกิจ ถ้าการกระทำของรัฐถูกต้อง โอกาสที่พวกคือเตงจะอ้างความ
ชอบธรรม ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

(6.) การซัดขังคนหมายไม่ถูกต้องแล้ว ถ้ายังมีช่องทางในการแก้ไขกฎหมายไม่ถูกต้อง

(Lawlessness Cannot Be Justified When Lawful Channels Remain
Open)

ขอโตแย้งนี้มีความมา

ไว้ในบางกรณี การคือเตงอาจจะชอบธรรมโดยหลักการที่ไม่มีการกดขี่ หรือ หลักการ
เผด็จการ การกระทำอันไม่ชอบธรรมภายใต้การปกครองรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีช่องทางที่
ถูกต้องกฎหมายในการต่อต้าน และมีวิธีการที่ถูกต้องในการแก้ไขการต่อต้านที่ผิด¹

โตแย้งตอบขอโตแย้งนี้ว่า ถ้าที่ใดก็ตามยังมีกฎหมาย เชื่อว่า มีทาง 2 ทางที่จะบรรล
จุดมุ่งหมายเดียวกันคือ หลักการอันยังมีเหตุผล และ ผู้คือเตงก็ยังยอมรับ วิธีการทางกฎหมาย
อาจมีอยู่ในกระดาษ แต่ไม่ใช่ข้อเท็จจริง หรืออาจจะมียุติธรรมแต่อาจผิดปกตินิสถานการณ
ที่เกิดขึ้น แม้ว่าช่องทางต่อต้าน ที่ถูกต้องกฎหมายจะมีอยู่ก็ไม่โตแย้งความมา การใช้วิธีการนั้น
จะคงได้ผลเกินกว่าการต่อต้านของพวกคือเตง การแสดงว่า การต่อต้านที่ถูกต้องกฎหมายโดย
ตัวมันเองก็ไม่โตแย้งว่า การต่อต้านของบุคคลซึ่งไม่ชอบธรรม และ คงแสดงให้เห็นว่า
การต่อต้านที่ถูกต้องกฎหมายให้ผลในการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายค้าย แต่ทำไมโตแย้งเพราะอาจ
น้อยในบางสถานการณ์ การต่อต้านของบุคคลซึ่งมีพลังทางศีลธรรม และมีผลต่อประชาชน ทำให้
การต่อต้านที่ถูกต้องกฎหมายใช้ไม่โตแย้ง

ในทำนองเดียวกัน วิธีการที่ถูกต้องกฎหมายเป็นเพียงการปลอบใจ เพียงเล็กน้อยต่อผู้
ต่อต้าน หรือผู้ที่ได้รับความไม่ยุติธรรมนั้น คือช่องทางที่ถูกต้อง นั้นยังมีอยู่ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
และสักวันหนึ่งก็จะแก้ไขสิ่งที่ไม่ยุติธรรมได้ แต่การคือเตงเป็นกลยุทธ์หนึ่ง เมื่อใช้กระบวนการ
ทางกฎหมายโดยทั่วไปไม่โตแย้ง และมันเป็นแบบต่อต้านอันหนึ่งที่ต้องทำเมื่อการกระทำทางการเมือง
ทำไม่ได้ และ ทำไม่สำเร็จ พวกที่เสนอขอโตแย้งนี้ดูเหมือนจะอ้างคางกันโตแย้งว่าจะ

¹ Ibid., p.163.

บอกว่า ถ้าการพยายามแก้ไขไม่ใช้ช่องทางทางการเมืองโคตทั่วไปแล้ว หรือ ถ้าการต่อต้าน
 ที่ถูกต้องตามกฎหมายสามารถแก้ไขได้สำเร็จแล้ว การต่อต้านที่ผิดกฎหมายก็เหมือนจะไม่ชอบ
 ธรรม เพราะจะไม่มีการทางกฎหมายอย่างนั้นก็ไม่เบาว่าการชักชวนคือเป็นทางที่จำเป็น
 และวิธีการอื่น ๆ ก็ไม่มีเหมือนกันแม้จะโผล่ดีกว่าก็ตาม ข้อโต้แย้งนี้โต เช่น เห็นว่า ถ้าไม่ใช้การต่อ
 ต้านที่ผิดกฎหมายแล้วก็ไม่โคตหมายความว่า การชักชวนไม่ชอบธรรม เพราะขอความแรกนั้นไม่
 ใช้ขอเท็จจริงทั้งหมด คงั้น การจะโผล่ตามมานั้นจึงเป็นไปไม่ได้ และเมื่อใช้วิธีการที่ถูกต้อง
 ตามกฎหมายจนหมดแล้วและไม่โคตผล หนทางที่ตรง เลือกคือการคือแพง

จากข้อโต้แย้งที่โต เชนองมากยังมีส่วนบกพร่อง วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายไม่ใช่
 อยู่ในกระด้างสิ่งเขียนไว้อย่างหรูหรา ในทางปฏิบัติพวกเรากก็เคยเห็นแล้วในรัฐสภาและ กฎหมาย
 ทุกฉบับไม่ใช้ว่าจะไม่มีทางแก้ไขตามกฎหมายอีกล่าหลัง หรือ เกาเกินกว่าที่โครงการต้องมีการกำจัด
 ออกไปคือวิธีการทางกฎหมาย แมการต่อต้านที่ผิดกฎหมายจะมีอำนาจทางศีลธรรม และทำโค
 สำเร็จบางในบางครั้ง ก็ไม่โคตหมายความว่า การคือแพงต้องชอบธรรมทุกครั้ง และการต่อต้าน
 ที่ผิดกฎหมายไม่ใช่ เป็นการปล่อยใจผู้ต่อต้าน แต่เห็นเป็นหลักประกันว่า เมื่อโคที่มีปัญหาในทาง
 กฎหมายขอให้เข้มนั้นในถูกต้อง เพื่อแก้ไขสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หรือ มิใช่ศีลธรรมนี้โค อีกประการหนึ่ง
 ที่พวกคือแพงมักจะทำเอง คือ พวกเขาโคใช้วิธีการต่อต้านที่ถูกต้องตามกฎหมายจนหมดแล้ว แต่เรื่อง
 นี้ยังมีอะไรบางอย่างที่ซ่อนไว้ คือ พวกเขาโคใช้วิธีการนั้นจนหมด แล้วจริงหรือ หรือว่าพวกเขา
 พนต่อไปไม่โคที่จะใช้วิธีการนั้นเพราะการใช้วิธีการนั้นชักชวนในการแก้ไขสิ่งที่ไม่ใช่ศีลธรรม ถ้า
 พวกเขาพนใช้วิธีการนั้นไม่โค ฮ่อมแสดงว่าพวกเขาไม่โคใช้วิธีการถูกต้องนั้นเลข แต่กลับไป
 ใช้วิธีการที่โครงการให้เกิดผลอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามก็ไม่โคหมายความว่า การใช้วิธี
 การที่หนึ่งเกิดผลรวดเร็ว ต้องชอบธรรมเสมอไป ส่วนขอความเงื่อนไขที่ว่า ถ้าไม่ใช้วิธีการ
 ต่อต้านที่ผิดกฎหมายแล้ว ก็ไม่โคหมายความว่า การชักชวนไม่ชอบธรรม และถ้าจะคอยโค
 ขอความเงื่อนไขค่งั้น ถ้าการชักชวนชอบธรรม ก็ไม่โคหมายความว่า การใช้วิธีการต่อต้านที่ถูกต้อง
 กฎหมายคือผิดเสมอ ฉะนั้นแมการคือแพงบางครั้งจะชอบธรรมก็ไม่อาจสรุปโคว่า การต่อต้าน
 กฎหมายที่ผิดกฎหมายคือผิดทุกสถานการณ์ และมันก็ยังเป็นขอเท็จจริงที่ว่า วิธีการที่ผิดกฎหมาย
 ยังสามารถแก้ไขสิ่งที่ไม่ใช่ศีลธรรมโค และ การแก้ไขนั้นทุกคนยังฮ่อมรับว่าเป็นคติภาพหรือหลักการ

ที่ไม่ก่อความเดือดร้อนแก่คนส่วนรวม และวิธีการนั้นก็เป็นการตกลงอย่างสันติวิธี

(7) การค่อแพงไม่ชอบธรรม เพราะ / สบลังกระบวนการประชาธิปไตย (Civil Disobedience Cannot Be Justified Because It Subvert Democratic Process.)

ขอโตแงนี้มีความา

การค่อแพงไม่ถูกคองในสิ่งคองประชาธิปไตยที่มีเหตุผล การกระทำไม่ถูกคองไม่ใช่เพราะมีละเมิดกฎหมาย แต่เพราะการละเมิดกฎหมายเป็นการจงใจละเมิดกฎหมายให้ระบอบประชาธิปไตยดำเนินไป กฎเหล่านี้เป็นสิ่งกำหนดขอบเขตของการตัดสินใจของสังคมและเป็นพื้นฐานของการเมืองอย่างแท้จริง ฉะนั้น เมื่อพวกเขาจงใจจะไม่เชื่อฟังหรือฝ่าฝืนจนเกิดความเสียหายและสิ่งที่เป็นผลกของการต่อต้านความชั่วชังก็เกิดขึ้นไป แม้พวกเขาค่อแพงจะอ้างว่า การกระทำของพวกเขาอยู่ในกรอบของกฎหมาย ที่แท้แล้วการกระทำนั้นก็จัดเป็นแบบหนึ่งของการปฏิวัติ และพวกเขาต้องการลบกลางเกมส่ออย่างแท้จริง โดยจงใจที่จะทำลายกฎนั้น พวกเขาใช้การกค่ออย่างไม่ชอบธรรมแบบหนึ่งในทางการเมือง คววิธีการทำลายกฎเสี่ยงอย่างมาก พวกเขาโคสร้างสภาวะสงครามระหว่างตัวเขากับชุมชน และบังคับให้ชุมชนคองทำตามและเป็นการลบกลาง ตลอดจนทำให้กระบวนการประชาธิปไตยใช้ไม่ได้ ซึ่งจุดหมายของมันเป็นสิ่งที่ไม่นาภูมิใจเลย¹

โตเฮนคอบโตขอโตแงนี้ไว้คองนี้ โดยแบงโตคองไว้ 2 ขอ

ประการแรก คือ ไม่ยอมรับข้ออ้างแทนของขอโตแงนี้

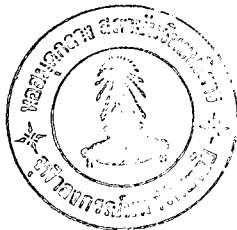
การค่อแพง คือ การทำลายหรือมีความไม่เอียงในการทำลายกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ จงใจไม่ให้การเชื่อฟังพื้นฐานของเกมส่ทางการเมือง ปัญหาคือว่า กฎเหล่านี้โคห้ามการชคคชนที่คองควบคุม ซึ่งถือวว่าเป็นหนึ่งของการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือไม่ คองยอมรับวามี และขอใหพิจารณาควา อะไรที่กฎนั้นยอมรับหรือห้ามไว้ เป็นไปไม่โคหว่า การค่อแพงละเมิดกฎหมายบางอย่างของระบอบประชาธิปไตย ที่จริงการเมืองที่มีชีวิตชีวา

¹ Ibid., pp.167-168.

ต้องมีการปกครองโดยกฎหมาย แต่ไม่จำเป็นเลยว่า การถือแพ่งอย่างนั้นต้องไปลงกลางระบอบ
การปกครอง อย่างน้อยถึงแม้จะมีการชักชวนบางกรณีอาจจะมีธรรมชาติดังนั้น และอยู่ในสถานการณ์
ที่โศกวิญญูณแล้วอย่างถาวรและใคร่รับการลงโทษ ผลที่สุดนั้นก็เป็นการเสริมพลังมากกว่าจะทำให้การ
เมืองที่มีกฎหมายปกครองอ่อนแอลง

พวกที่สนับสนุนข้อโต้แย้งข้างต้นนี้ในทำนองนี้ว่า
คำตอบนี้ไม่สามารถพบความจริงในข้อโต้แย้งทั้งหมดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่เพียงแต่กล่าว
ว่า การถือแพ่งก่อความรำคาญให้กับกฎหมาย แต่ยังเป็นการทำลายความเป็นระเบียบและ
กระบวนการที่ไม่รุนแรงที่กฎหมายกำหนด และการยอมรับการตัดสินในระบอบประชาธิปไตย
ที่เป็นผลเกิดจากการผลักดันของกลุ่มผลประโยชน์ร่วมกัน และเป็นกฎหนึ่งซึ่งคนคนหนึ่งจะมา
ผลัดไต่ถาม การผลักดันบางอย่างอาจร้ายแรงจนทำให้พวกเขาต้องทิ้งกระบวนการทั้งหมด และ
การถือแพ่งก็คือการกระทำเช่นนั้น และยังทำให้การตกลงกันและกระบวนการประนีประนอม
เป็นไปได้ยากและเป็นไปไม่ได้ หน้าที่ของการถือแพ่งก็คือ การบีบบังคับชนิดหนึ่งและเป็นการ
ชักธงดำขึ้นในทางการเมือง (Political Blackjack) และบังคับให้ผู้ที่มีความคิด
เป็นประโยชน์ยอมจำนน ซึ่งการบีบบังคับนี้ ก็เท่ากับเป็นการทำลาย และนำไปสู่ความเสื่อม
โทรมต่อกระบวนการของระบอบประชาธิปไตย

โตเชนแย้งว่า ข้ออ้างนี้มีเหตุผล แต่ยังไม่ชัดเจน การจงใจละเมิดกฎหมายบางอย่าง เช่น
กฎหมายเลือกตั้ง อาจจะมีผลเสียต่อระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่การละเมิดกฎหมายอื่น
ก็ไม่มีผลกระทบบนนั้น และก็ไม่ไต่ถามหลายระบบนั้น ตัวอย่างเช่น ผู้หญิงใจบุญกรุณาที่ทำการ
ทดลองอาวุธนิวเคลียร์ และเขาก็ยอมรับโทษและให้จับแต่โดยดี นอกจากนั้นเขายังประกาศให้ประชาชน
ใคร่รับการกระทำของเขาในเรื่องแผนการต่อต้าน การกระทำนี้อาจเป็นการบีบบังคับต่อประชาชน
และผู้ออกกฎหมายนั้น และเขาอาจบีบบังคับให้ประชาชนทั้งข้อโต้แย้งของเขา แต่เขาก็ไม่ปรากฏว่า

ในหนังสือออกกาใช้จ่ายใดๆ และการกระทำของเขาก็ไม่ได้ทำตามอำเภอใจ หรือไม่ได้ทำตาม
กระบวนการของกฎหมาย และการกระทำของเขาก็ไม่ได้ทำลายอะไรมากไปกว่าผู้ซึ่งหนังสือพิมพ์
แสดงความคิดเห็นต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือสมาชิกสภาผู้แทน เพื่อแสดงการถกเถียงตามกฎหมาย และ
การกระทำของพวกเขาจะอยู่ในกระบวนการทางการเมือง ดังนั้นขออ้างว่า การถือแหงทุกกรณี
ละเมิดหลักพื้นฐานประชาธิปไตย หรือลบล้างกฎเสียงข้างมากจึงไม่ใช่เรื่องสำคัญ

ประการที่สอง แม้การลบล้างจะเป็นสิ่งที่ชั่วช้า และการถือแหงทุกกรณีก็ไม่ชอบธรรม
ก็ไม่ได้หมายความว่า การต่อต้านเช่นนั้นไม่ถูกต้อง พวกเราคงยอมรับว่า มีการกระทำบาง
อย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถือแหงแบบโดยตรง อาจมุ่งไปที่กฎหมายหรือนโยบายที่เลวและไม่
ยุติธรรม แม้จะเป็นกฎหมายที่มีอยู่ในระบอบประชาธิปไตย การขัดขืนเช่นนั้นก็ยังดีกว่าความชั่วที่
ทำลายประชาธิปไตย เช่น มีคนคนหนึ่งไม่ยอมทำตามกฎหมายที่สั่งให้มาทอน หรือตั้งใจที่จะทำลาย
การพัฒนาอารยธรรมอย่างผิดกฎหมาย แม้เราจะยอมรับว่ากระบวนการประชาธิปไตยมีค่าสูงส่ง
เราก็มองเห็นว่า ความสูงส่งนี้คงเป็นเรื่องศีลธรรมทุกกรณีไป

แม้ข้อโต้แย้งของโคเซนจะเป็นสิ่งที่ห้เหตุผล และมองการถือแหงเป็นสิ่งที่ดี พวกเราก็คิดว่า
การอ้างเหตุผลของเขายังมีข้อหนาโต้แย้งโคเซนเหมือนกัน

ประการแรก โคเซนเปรียบเทียบการถือแหงเหมือนกับพวกเซกซ์กอลิมในหนังสือพิมพ์ แดกา
พิจารณาให้ดี การกระทำทั้งสองอย่างนั้นโดยธรรมชาติแล้วต่างกัน คือ ผู้ถือแหงไม่ได้ใช้วิธีการ
ที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะการถือแหงคือ หนทางสุดท้ายเมื่อใช้กระบวนการแก้ไขที่ถูกต้องจนหมด
แล้ว ดังนั้น การกระทำของพวกเขาก็จะอยู่ในพวกนอกกติกา และการกระทำของเขาคงจะถือว่าเป็น
พวกที่ผิดกฎหมาย และปัญหาโดยตรงที่ว่า การขัดขืนที่ถูกต้องตามกฎหมายไม่ใช่ปัญหา แต่ปัญหาอยู่
ที่ว่า การขัดขืนที่ผิดกฎหมาย และการกระทำอย่างหลังคือการถือแหง การกระทำดังกล่าวนี้จะชอบ
ธรรมหรือไม่ในเมื่อพวกเขาทำเกินเลขที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่การขัดขืนของพวกเขาถูกกฎหมายกำหนด
ไว้ว่าถูกต้อง และการขัดขืนดังกล่าวจึงจะอยู่ในระบอบประชาธิปไตย และเป็นการเคารพเสียงข้าง
มาก และขอโต้แย้งที่ว่า การถือแหงเป็นการทำลายหรือลบล้างกระบวนการประชาธิปไตยย่อมมี
เหตุผลอยู่บ้าง คือ ประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ต่อต้านได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไม่ใช่ต่อต้าน

อย่างผิดกฎหมาย แม้พวกเขาจะอ้างหลักการใดมาเป็นเหตุผลว่าการกระทำของพวกเขาถูกต้องก็ตาม การกระทำของเขายังผิดกฎหมายอย่างแน่นอน ไม่มีทางที่กฎหมายจะให้อภัยโทษใด เพราะถ้าให้ การกระทำที่ผิดกฎหมายถูกต้องตามกฎหมาย ขอมชัคคตอหลักแห่งกฎหมาย เว้นเสียแต่ว่าจะมีสารออก กฎหมายนิรโทษกรรมออกมาเท่านั้น

ประการที่สอง แม้การค้อแพงจะเคยชอบธรรมบ้าง ก็ไม่ได้นิยามความว่า การค้อแพง ต้องชอบธรรมทุกกรณี หรือเป็นการกระทำที่มีเจตนาดีต่อประเทศชาติ ถ้าการค้อแพงเป็นสิ่งดีจริง ทำไม่รัฐบาลจึงไม่ปลุกฝังงานนิรโทษกรรมแก่ประชาชน ประชาธิปไตยยอมรับการแสดงความคิดเห็น, การ ถัดกัน และการค้อค้านที่ชอบธรรมในทางกฎหมาย แต่การกระทำดังกล่าวไม่ใช่ธรรมชาติดีแท้จริง ของการค้อแพง ดังนั้นการค้อแพง จึงทำตัวเสมือนเป็นการกระทำที่ค้องการอภัยเหมือนกฎหมาย แต่อาจสนใจทำเพื่อส่วนรวม ถ้าการค้อแพงในบางกรณีชอบธรรม ก็อาจเป็นที่เหตุผลอื่น เช่น รัฐบาลไม่ต้องการให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมืองและ ไม่ต้องการให้ชนชาติเคียวกันต้องมา เข่นฆ่ากัน ถ้าจะกล่าวโดยสรุปก็คือ เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเมือง และสร้างความสามัคคี โทนในชาติ

ในปัจจุบันการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยได้เห็นความสำคัญของการเคารพกฎหมาย จนถึงขนาดประกาศเป็นคุณธรรมหนึ่งใน 5 ประการของรัฐธรรมนูญของชาติ ฉะนั้นจะเห็นว่า การเชื่อฟังกฎหมายนั้นในระบอบประชาธิปไตย จึงจัดเป็นคุณธรรมหนึ่ง และ การละเมิดคุณธรรมนี้ค้องถือว่าเป็นการกระทำที่ค้องการทำลายมากกว่า การสร้างสรรค การโคแสงทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว เพื่อแสดงให้เห็นว่า การค้อแพงแม้จะเคยชอบ ธรรมบ้างแต่ก็มีส่วนเสียอยู่เช่นกัน คือ การอ้างหลักการที่มาสนับสนุนการกระทำของตน กล่าว โดยสรุป การค้อแพงที่อ้างตนว่าชอบธรรม ก็จะต้องหาทางตอบขอโคแสงทั้งหมดให้ได้ และ พิสูจน์ตัวเองให้แจ่มชัดทั้งในการกระทำ และ เหตุผล แต่มาเสียดายหลักการที่พวกเขานำมา อ้างนั้นยังหาข้อยุติได้ไม่มากนัก และ เหตุที่ใช้ตัดสินเรื่องนี้ ยังไม่มีใครตอบโคชี้แจง หรือ ให้อธิบายชัดแจ้ง ส่วนพวกที่ให้เหตุผลตัดสินในเรื่องนี้ ก็ยังกำหนดกว้างเกินไป นอกจากนี้ การกระทำที่จัดว่าเป็นการค้อแพงก็ยังไม่หาข้อยุติไม่ได้ว่าการกระทำใดควรเป็นการค้อแพง เมื่อ เป็นเช่นนั้น ปัญหาจึงยากที่จะยุติลงไปได้